

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

KRKA

2025 - 2034

Štev.: 07 – 08/25

VSEBINA

0	UVOD.....	7
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	8
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER.....	8
1.1.1	<i>Lega</i>	8
1.1.2	<i>Relief.....</i>	9
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti.....</i>	9
1.1.4	<i>Hidrološke razmere.....</i>	10
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla.....</i>	10
1.1.6	<i>Krajinski tipi in gozdnatost.....</i>	10
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	12
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	13
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV.....	14
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	15
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	17
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU	17
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	18
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	18
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	18
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	19
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE.....	20
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	22
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE	25
3	OPIS STANJA GOZDOV	26
3.1	KATEGORIJE GOZDOV	26
3.2	LESNA ZALOGA.....	27
3.3	PRIRASTEK	28
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	29
3.5	TIPI SESTOJEV	30
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	31
3.7	KAKOVOST DREVJA	32
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA.....	32
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	32
3.10	ODMRLO DREVJE.....	33
3.11	GOZDNI SEMENSKI OBJEKTI.....	34
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA.....	35
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	35
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	35
4.2.1	<i>Posek</i>	35
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	40
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic.....</i>	41
4.2.4	<i>Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	41
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor</i>	41
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev</i>	41
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	43
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	43
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	46
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev</i>	46
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	47
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	49
6.1	SPLOŠNI GOZDNOGOSPODARSKI CILJI	49
6.2	USMERITVE.....	51
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	51
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	52
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	65

6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	67
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	67
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi sestoji	68
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	68
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	73
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	76
6.3	UKREPI	77
6.3.1	Možni posek	77
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	78
6.3.3	Ukrepi za krepitev funkcij gozdov	78
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	80
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	81
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	84
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	84
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	85
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	85
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	94
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	103
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 070 – Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	111
10	LITERATURA	119
11	NAČRT SO IZDELALI	121
12	PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI	122
12.1	PRILOGA 1: TABELARNI PREGLEDI ZA GGE, RGR IN LASTNIŠTVA	122
12.1.1	Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	122
12.1.2	Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	125
12.1.3	Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva	137
12.1.4	Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja	143
12.2	PRILOGA 2: SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	148
12.3	PRILOGA 3: SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	149
12.4	PRILOGA 4: DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE	150
13	KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA	156

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	8
Preglednica 2: Krajski tipi	10
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	11
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov	12
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	14
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov	15
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave	15
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	15
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami	16
Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	19
Preglednica 11/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE Krka	22
Preglednica 12: Enot kulturne dediščine na 1. stopnja poudarjenosti	24
Preglednica 13: Enot kulturne dediščine na 2. stopnja poudarjenosti	24
Preglednica 14/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah	26
Preglednica 15/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	26
Preglednica 16/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih	27
Preglednica 17/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	27
Preglednica 18/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	28

Preglednica 19/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	28
Preglednica 20/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	29
Preglednica 21/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev	29
Preglednica 22/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	30
Preglednica 23/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	30
Preglednica 24/D-DS: Tipi drevesne sestave	31
Preglednica 25/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov	31
Preglednica 26/K: Kakovost drevja	32
Preglednica 27/PŠD: Poškodovanost drevja	32
Preglednica 28/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih	33
Preglednica 29/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	33
Preglednica 30/OD: Odmrlo drevje	33
Preglednica 31/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	35
Preglednica 32: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco	36
Preglednica 33: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)	36
Preglednica 34/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)	36
Preglednica 35/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka)	37
Preglednica 36/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)	37
Preglednica 37/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)	39
Preglednica 38/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka)	40
Preglednica 39/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	40
Preglednica 40: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak	41
Preglednica 41/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	43
Preglednica 42/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	44
Preglednica 43/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka	44
Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto	44
Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove	45
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove	45
Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	46
Preglednica 48: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	58
Preglednica 49: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	58
Preglednica 50: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve	63
Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto	77
Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove	77
Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove	77
Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti	78
Preglednica 55/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	78
Preglednica 56/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov	78
Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa	81
Preglednica 58/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja	81
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih	82
Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih	82
Preglednica 61/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti	83
Preglednica 62/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi	85
Preglednica 63/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	86
Preglednica 64/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	86
Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	87
Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	87
Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	88
Preglednica 68/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	89
Preglednica 69/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	89
Preglednica 70/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	93
Preglednica 71/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	93
Preglednica 72/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	93
Preglednica 73/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi	94
Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	94
Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	95
Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah	95
Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	96
Preglednica 78/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	97
Preglednica 79/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	98
Preglednica 80/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	98
Preglednica 81/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	102
Preglednica 82/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	102
Preglednica 83/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	102
Preglednica 84/D-GZ: Gozdne združbe v razredu	103
Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	103
Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	104
Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	104
Preglednica 88/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	105
Preglednica 89/GFR1: Razvoj gozdnih fondov	106

Preglednica 90/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	107
Preglednica 91/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	107
Preglednica 92/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	110
Preglednica 93/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	110
Preglednica 94/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	110
Preglednica 95/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč	111
Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	111
Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah	112
Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah	112
Preglednica 99/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela	113
Preglednica 100/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov	113
Preglednica 101/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst	114
Preglednica 102/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem	115
Preglednica 103/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	118
Preglednica 104/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	118
Preglednica 105/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	118
Preglednica 91/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote	150
Preglednica 92/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote	150

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, PR1, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, D-GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih	9
Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih	9
Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)	38
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m ³ (po podatkih evidence poseka)	38
Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)	39
Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	43
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah	46
Grafikon 8: Razvoj razvojnih faz v preteklosti in za ciljno obdobje	47
Grafikon 9: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	86
Grafikon 10: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	88
Grafikon 11: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	89
Grafikon 12: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	90
Grafikon 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	95
Grafikon 14: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	97
Grafikon 15: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	98
Grafikon 16: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	99
Grafikon 17: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov	104
Grafikon 18: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	106
Grafikon 19: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	107
Grafikon 20: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	108
Grafikon 21: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo	114
Grafikon 22: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah	115
Grafikon 23: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje	115

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO	8
Karta 2: Karta krajinskih tipov	11
Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi	84

POVZETEK

Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	5.846,51	91,00	16,13	5.953,64
Delež v %	98,2	1,5	0,3	100,0

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od prirastka
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	5.953,64	71,8	211,4	283,2	2,16	5,01	7,17	23,5	22,0	22,4	88,5
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	5.846,51	72,6	212,1	284,7	2,18	5,02	7,20	23,5	22,1	22,4	88,6
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	91,00	24,6	171,1	195,7	0,93	4,20	5,13	26,3	20,7	21,4	81,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	16,13	48,1	201,9	250,0	1,50	4,73	6,23	28,5	23,3	24,3	97,6

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³)			Prirastek (m³)			Možni posek (m³)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Skupaj GGE										
Večnamenski gozdovi	5.953,64	427.656	1.258.491	1.686.147	1.287	2.982	4.269	100.488	277.374	377.862
Zasebni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	5846,51	424.645	1.239.662	1.664.307	12.764	29.359	42.123	99.679	273.384	373.063
Državni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	91,00	2.235	15.572	17.807	84	383	467	588	3.230	3.818
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Večnamenski gozdovi	16,13	776	3.257	4.033	24	76	101	221	760	981

Gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	5,90	0,00	0,00	5,90
Obžetev	ha	286,93	0,00	0,24	287,17
Nega mladja	ha	104,86	4,52	0,00	109,38
Nega gošče	ha	303,39	11,83	2,25	317,47
Nega letvenjaka	ha	173,54	13,67	0,32	187,53
Nega ml. Drogovnjaka	ha	147,08	5,08	0,00	152,16
Varstvo pred žuželkami	dni	100	0	0	100

Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep	
	Vrsta dela	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba	1,00 ha 5 dni
	Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	4 kosov 4 dni
	Sajenje in zaščita sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	100 sadik 2 dni
	Puščanje stoječe biomase	- 10 dni
Lovnogospodarska funkcija	Košnja travinj	2,00 ha 2 dni

0 UVOD

Prvi načrt za gozdove v okviru GGE Krka, nekoč pod graščinama Soteska – Žužemberk in Višnja Gora v lasti grofa Auersperga (sedanji državni gozdovi), je bil izdelan že leta 1893 v sklopu Splošne gospodarske osnove. V letu 1913 je bila opravljena prva glavna revizija načrta. Naslednja revizija je bila predvidena za leto 1933, vendar je bila zaradi gospodarskih razmer izvedena predčasno v letu 1930.

Tretja revizija državnih gozdov se je izvršila v letu 1941, ko je bila sestavljena Gospodarska osnova 1942 – 1951 za gozdove uprave Straža. V tem sklopu je bil izdelan tudi elaborat za samostojni predel »Gozdek«, ki je obsegal 46,44 ha.

Prvi načrt za zasebne gozdove v GGE Krka je izdelal Biro za gozdarsko načrtovanje Ljubljana leta 1964 za obdobje 1965 – 1974. Načrt je bil izdelan le za zasebne gozdove (4.634 ha), ker je za del tedanjih družbenih gozdov načrt že obstajal. Načrt je obsegal sledeče katastrske občine: Krka, Podbukovje, Sušica, Dob, Podboršt, Valična vas, Zagradec, Veliko Globoko, Ambrus in Višnje.

Tega leta je že bil posebej izdelan načrt za »stabilno« enoto Javhe v KO Veliko Globoko, s katerim je gospodarilo Kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje. Posest je obsegala 107 ha gozda. Za »stabilno« enoto »Gozdek« v KO Krka, s katerim je gospodarilo in v njem načrtovalo Gozdno gospodarstvo Ljubljana, je bil načrt izdelan že leta 1960 z veljavnostjo 1961 – 1970. Od leta 1967 do organiziranja Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije je »Gozdek« spadal pod upravo Gozdnega gospodarstva Novo mesto.

V letu 1974 je načrt za GGE Krka 1975–1984 izdelala Služba za urejanje in gozdarsko načrtovanje Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Površina gozda po katastrskih občinah je znašala 4.834 ha (skupaj zasebni in družbeni gozdovi). V letu 1984 je načrt enote Krka 1985 – 1994 obsegal 4.887 ha.

Zadnje tri načrti enote Krka (za obdobja 1995 – 2004, 2005 – 2014 in 2015 – 2024) je izdelal Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Novo mesto.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 (Krka s pritoki, Vodena jama, Krška jama, Globočec, Šumberk).

Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu: **območje**, **GGO** (gozdnogospodarsko območje), **GGE**, **enota** (gozdnogospodarska enota), **KE** (krajevna enota), **GGN** (gozdnogospodarski načrt), **RGR**, **razred** (rastiščnogojitveni razred), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **SiDG** (Slovenski državni gozdovi), **SKZG** (Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **KO** (katastrska občina), **POO** (posebno ohranitveno območje), **POV** (posebno območje varstva), **NVDP** (naravna vrednota državnega pomena), **NVLP** (naravna vrednota lokalnega pomena), **EPO** (ekološko pomembno območje), **KD** (objekt kulturne dediščine).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

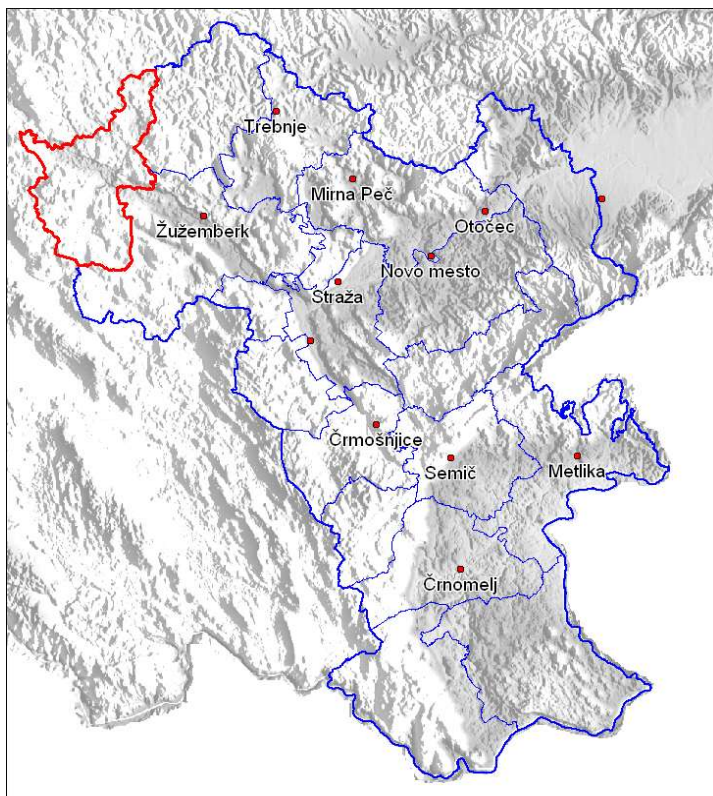
1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Krka leži na zahodnem delu Suhe krajine ob zgornjem toku reke Krke. Večji del enote zajema desni breg, ki se razprostira okoli Ambrusa in Korinjske planote. Na levem bregu se enota zožuje proti severu in sega do Doba pri Šentvidu, kjer jo preseka avtocesta. Meja gozdnogospodarske enote sovпада z mejami katastrskih občin, razen v predelu Javhe (KO Veliko Globoko), ki sega tudi v GGO Kočevje. Celotna GGE Krka s površino 9.040,03 ha leži v občini Ivančna Gorica.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra KO	Katastrska občina	Površina KO v GGE v ha	Površina gozda v KO v GGE v ha	Delež gozda ali gozdnatost KO v %
Ivančna Gorica	1818	Podboršt	419,99	147,70	35,2
	1823	Dob	1.160,80	704,54	60,7
	1824	Valična vas	630,40	314,32	49,9
	1825	Zagradec	768,35	451,34	58,7
	1826	Sušica	480,91	335,89	69,8
	1827	Krka	576,05	350,79	60,9
	1828	Podbukovje	919,48	628,90	68,4
	1829	Veliko Globoko	1.390,01	1.084,39	78,0
	1830	Ambrus	1.393,81	1.037,63	74,4
	1831	Višnje	1.300,09	898,14	69,1
Skupaj			9.040,03	5.953,64	9.039,89

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO

Detajlna karta v merilu 1:25.000 je prikazana v kartnem delu (Karta št. 1: Pregledna karta).

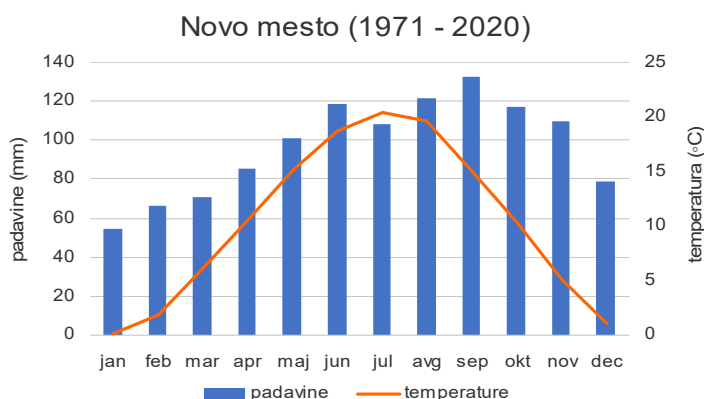
1.1.2 Relief

Večina enote leži v kolinskem in predgorskem pasu. Pokrajino najbolj zaznamuje struga reke Krke, ki je ponekod globoka tudi 30 m. Na levi strani reke Krke je relief blago gričevnat z večjimi dolinami (Hrastov Dol in Lučarjev Kal), ki na severu preide v ravninski svet (Sela pri Dobu). Na desni strani Krke se teren dvigne, svet je bolj razgiban, pečat pa mu dajejo široke kotline (Ambrus, Višnje, Brezovi Dol) in globoke koliševke. Posamezne vzpetine sežejo tudi preko 700 m. n. v. Najvišji vrhovi so na Korinjski planoti: Ciganov hrib 732 m, Mačkov hrib 710 m, Srobotov vrh 663 m, Bovljek 695 m, Kamni vrh 650 m, Debeli vrh 628 m, Jesenov hrib 607 m, Savčji hrib 584 m in Višanjski hrib 580 m.

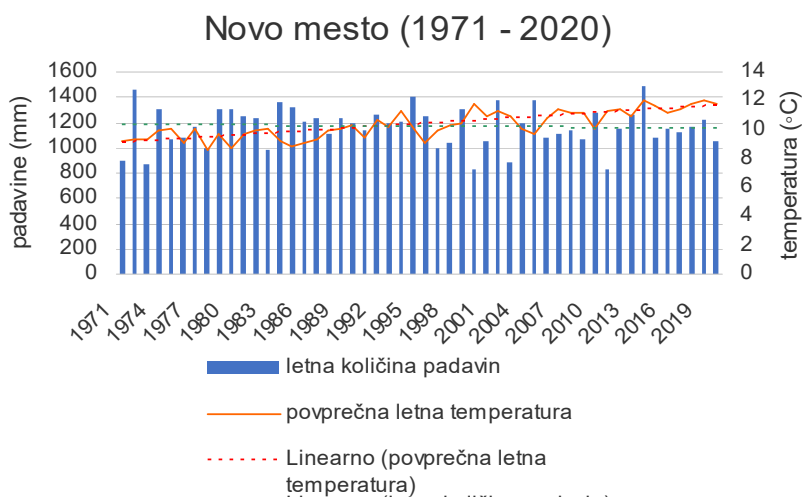
1.1.3 Podnebne značilnosti

V enoti prevladuje zmerno celinsko podnebje. Pogosto menjavanje celinskih in mediteranskih klimatskih vplivov povzroča klimatsko labilnost, ki se odraža v nenadnih spremembah vremena.

Povprečna letna temperatura zadnjih petdeset let za referenčno postajo Novo mesto je 10,3°C. V prvem desetletju tega obdobja je 9,4°C v zadnjem desetletju pa 11,5°C, kar je zaskrbljujoče velik dvig temperature. Povprečna letna količina padavin postavlja enoto v humidno klimatsko območje in znaša 1.166 mm. V prvem desetletju tega obdobja je 1.146 mm, v zadnjem desetletju pa 1.150 mm. Sezonska razporeditev padavin je razmeroma ugodna. Tekom leta nastopata kulminaciji v juniju in oktobru, najmanj padavin pa beležimo v zimskih mesecih in juliju. Nevarnost za gozdove predstavljajo predvsem pozni in zgodnji mraz, moker sneg ter vetrolomi zaradi izpostavljenosti v višjih predelih.

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih

Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih

1.1.4 Hidrološke razmere

Na zahodnem delu enote izvira reka Krka, ki si je strugo vrezala po tektonski prelomnici in enoto deli na dva dela. Krka je edini večji površinski vodotok v enoti in ima kraški značaj. Napaja se večinoma s podzemnimi in manjšimi površinskimi pritoki. Poltarca se Krki z desne strani pridruži kmalu za njenim izvirom, 400 m nižje se vanjo zliva Višnjica, za vasjo Krka še Lipovka, nato Gabrovški studenec, Sušica ter pri Zagradcu Globočec. Redki ostali studenci in izviri v enoti so manjši in hitro poniknejo.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Na območju enote prevladujejo mezozojski apnenci in dolomiti. Najstarejše kamenine so dolomiti zgodnje triade, ki se raztezajo v širokem pasu ob levem bregu Krke od izvira do Zagradca in Gabrovke ter okoli Valične vasi ter Kitnega vrha. V največjem obsegu se pojavljajo zgornjejurski apnenci, ki pokrivajo na desnem bregu Krke Korinjsko planjavo, na levem bregu pa okolico Hrastovega Dola in Trnuškega griča (iz Osnovne geološke karte Ribnica, 1968).

Tla

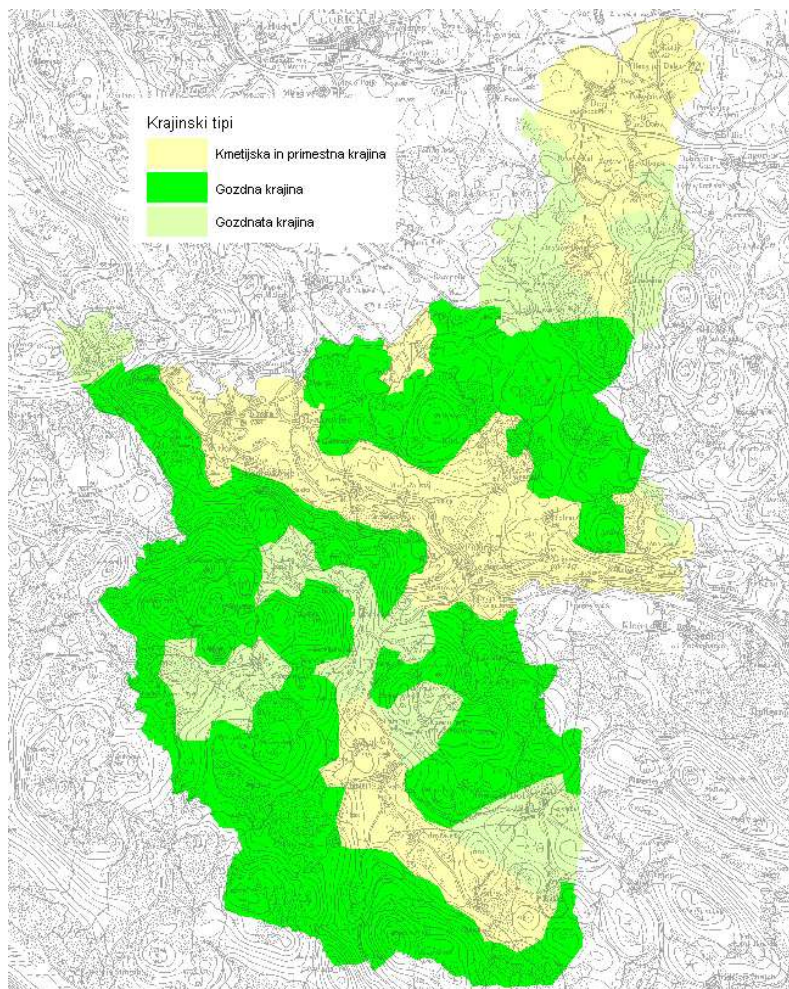
Pod vplivom tlotvornih dejavnikov in matične kamenine (apnenci in dolomiti) so se razvili različni tipi, različice in oblike tal. Prevladujejo pokarbonska tla, ki spadajo v razred kambičnih tal. Po tipu najdemo tipična in esivirana (izprana z znaki izpiranja baz, gline in zakisovanja v zgornjem delu tal) pokarbonska tla. Plitva tla segajo do 35 cm globine, srednje globoka 35 do 50 cm, globoka pa nad 50 cm. Po obliki so pokarbonska tla bolj ilovnata (kambični horizont ima ilovnato do glinasto ilovnato teksturo) ali pa glinasta. Na rjavih pokarbonskih tleh prevladujejo sprsteninaste oblike humusa, kjer humusno-akumulativni horizont A večinoma ni debelejši od 15 cm, v ekstremnejših rastiščnih razmerah (močna skalovitost in kamnitost, sušna rastišča) pa najdemo tudi slabše razkrojene oblike humusa (povzeto po Urbančič in sod, 2005).

1.1.6 Krajinski tipi in gozdnatost

Celotna površina enote je 9.039,89 ha, površina gozdnega prostora pa 6.103,82 ha.

Preglednica 2: Krajinski tipi

Tip krajine	Površina krajine	Površina gozda	Površina negozda	Gozdnatost	Delež krajine
Gozdna krajina	4.630,16	4.455,82	174,34	96,2	51,2
Gozdnata krajina	1.224,98	856,82	368,16	69,9	13,6
Kmetijska in primestna krajina	3.184,75	641,00	2.543,75	20,1	35,2
Skupaj	9.039,89	5.953,64	3.086,25	65,9	100,0

Karta 2: Karta krajinskih tipov

Gozdovi v enoti pokrivajo 5.953,46 ha, kar pomeni 65,9 % gozdnatost. Med krajinskimi tipi je v enoti najobsežnejša gozdna krajina, kjer popolnoma prevladuje gozd (več kot 85 %). Po zastopanosti ji sledi kmetijska krajina, ki zajema večje vasi z okolico, gozdnata krajina pa obsega območja, kjer se gozd mozaično prepleta s pretežno kmetijskimi rabami tal in pokriva 40 do 85 % površine.

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina v ha	Delež v %
Površina gozdnogospodarske enote	9.039,89	100,0
Gozd	5.953,64	65,9
Druga gozdna zemljišča		
Daljnovodi v gozdnem prostoru	8,94	0,1
Obore	4,49	0,0
Gozdni prostor		
Lazi in senožeti	103,84	1,2
Zaraščajoče površine v gozdnem prostoru	19,48	0,2
Infrastrukturni objekti	13,43	0,1
Negozdni prostor		
Zaraščajoče površine izven gozdnega prostora	56,53	0,6
Drugo	2.879,54	31,9

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za enoto so na voljo podrobne fitocenološke karte v merilu 1:10.000, s pomočjo katerih smo določili gozdne rastiščne tipe v posameznih odsekih in jih dodatno preverili ob terenskih opisih sestojev.

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	1.578,73	26,5
54100	<i>Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje</i>	1.578,73	26,5
25	<i>podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	3.389,78	56,9
55100	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	2.085,42	35,0
55400	<i>Gradново bukovje na izpranih tleh</i>	1.304,36	21,9
26	<i>podgorska bukovja na silikatnih kamninah</i>	624,64	10,5
75100	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	624,64	10,5
27	<i>gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatih in mešani</i>	285,95	4,8
63100	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	285,95	4,8
33	<i>kisloljubna rdečeborvja</i>	74,54	1,3
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	74,54	1,3
	Skupaj	5.953,64	100,00

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3: Gozdni rastiščni tipi).

- Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje – *Epimedio-Carpinetum***

Rastiščni tip se pojavlja na nadmorskih višinah med 170 in 350 m, kjer prevladuje gričevnat svet z blago razgibanim reliefom. Pojavlja se pretežno na apnencih in nanosih ilovice. V višjih legah najdemo srednje globoka rjava pokarbonatna tla na apnencih, v nižinah pa globoka izprana rjava tla na nanosih. Oboja so biološko zelo aktivna.

Prevladujejo mešani gozdovi gradna, deloma doba, in belega gabra, katerim so posamično primešani še maklen, češnja, dob, cer, gorski javor in bukev. Zaradi vpliva človeka je močno zastopana tudi smreka, ki se naravno dobro pomlajuje in izpodriva avtohtone vrste, predvsem graden. Bogat grmovni sloj tvorijo navadna kalina, glog, leska, črni trn, navadna trdoleska in gozdni šipek. Zeliščni sloj združbe tvorijo žafran, lipica, trobentica, črnilec, tevje, velecvetna zvezdica in gozdni šaš.

- Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje – *Hacquetio-Fagetum***

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 450 in 700 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu, ki so sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra, gorskega javorja in češnje ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat, poleg drevesnega podmladka ga tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, glog, dobrovita, navadna kalina, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, črni teloh in sinjezeleni šaš.

- Gradново bukovje na izpranih tleh – *Hedero-Fagetum***

Rastiščni tip se pojavlja med 200 in 600 m nadmorske višine na položnih pobočjih. Matična podlaga so apnenci z vrsto značilnih kraških pojavov. Na njih so nastala globoka do srednje globoka rjava pokarbonatna tla, ki so rahlo kisle reakcije in biološko srednje aktivna.

Sestoj praviloma tvorita bukev in graden, ki je v tej enoti redko prisoten. Grmovni sloj tvorijo navadni volčin, gozdni šipek, navadna kalina, glog in dobrovita. V zeliščnem sloju se pojavljajo velecvetni čober, dolgolistna naglavka, dlakavi šaš in spomladanska torilnica, kot diferencialna vrsta za geografsko varianto se pojavlja lipica, lahko pa še tevje, zimzelen,

kopitnik, svinjska laknica, trobentica, sinjezeleni šaš, borovnica, navadni črnilec in navadna zlata rozga.

- **Kisloljubno bukovje z rebrenjačo – *Blechno-Fagetum***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 200 – 300 m na jarkastih blago nagnjenih senčnih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so srednje globoka do globoka distrična tla z zmerno kislno reakcijo na deluvialnih ilovicah in nanosih kremenčevega peska ali proda. So sveža in biološko srednje aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev, posamezno pa se pojavljajo še graden, domači kostanj, divja češnja in brek. Ob stelarjenju se tla hitro poslabšajo, kar močno poveča konkurenčnost smreke in rdečega bora, ki pogosto tvorita pretežno iglaste gozdove. Grmovni sloj je, kot je za kislno rastišča običajno, zelo skromen in ga tvori drevesni podmladek. V zeliščnem sloju so najpogostejše rebrenjača, belkasta bekica, borovnica, gozdna škržolica, navadni črnilec, jesenska resa, zajčica in dvolistna senčica. Za to združbo je značilen obilen mahovni sloj, ki ga najpogosteje predstavljata *Polytrichum sp.* in *Leucobryum glaucum*.

- **Preddinarsko gorsko bukovje – *Lamio orvalae-Fagetum***

Združba se pojavlja na srednje strmih do strmih pobočjih, vlažnih jarkih in rahlo razgibanih planotah, na nadmorski višini med 500 in 1.050 m. Porašča srednje globoka do globoka ali žepasta pokarbonatna rjava tla na apnencu, ki so sveža in biološko zelo aktivna.

Sestojke tvori predvsem bukev, posamezno pa so primešani še gorski javor, gorski brest, jelka in smreka. V grmovnem sloju se pojavlja navadni volčin. V zeliščnem sloju so najpogostejše: mnogolistna, deveterolistna in brstična mlaja, velecvetna mrtva kopriva, dišeča perla, glistovnica, volčja jagoda, pegasti kačnik, podlesna vetrnica, trpežni golšec, črnoga, mnogocvetni salamonov pečat, velecvetni čober in Fuchsov grint.

- **Kisloljubno rdečeborovje – *Vaccinio myrtilli – Pinetum sylvestris***

Ti gozdovi uspevajo tam, kjer so za vegetacijo skrajno neugodne razmere in jim druge vrste ne morejo konkurirati. Združbo najdemo na plitvih in kisljih tleh, siromašnih s hranili, še posebej z dušikovimi spojinami.

Graditelj sestojev je rdeči bor, spremljajo pa ga smreka, kostanj, breza in posamič hrast ter cer (Accetto, 2001).

1.1.8 Živalski svet

Razmere za živalski svet opredeljujejo številni dejavniki, med katerimi je najpomembnejše življenjsko okolje. V enoti Krka je zaradi velike pestrosti okolja, vrstno pester tudi živalski svet. V južnem delu enote prevladujejo dokaj sklenjeni listnati gozdovi, katerih površina se je v zadnjih 70. letih povečala zaradi procesa zaraščanja kmetijskih površin. Proces zaraščanja se je v zadnjem desetletju bistveno zmanjšal. Poseljenost z ljudmi je na tem predelu nizka, ter je skoncentrirana predvsem na naselja v Ambruški dolini. Zaradi razdrobljene gozdne posesti ter s tem povezanega različnega gospodarjenja z gozdovi na manjših površinah ter sukcesijskih razvojnih stadijev gozdov, je vrstna in strukturna pestrost gozdov velika. V tem predelu je od divjadi, za razliko od severnega dela številčneje prisotna jelenjad in divji prašiči, medtem, ko je srnjad številčnejša v severnem delu enote. Zaradi bogate prehranske ponudbe (želod, žir, sadno drevje ter grmovna vegetacija) rastlinojedi divjadi tudi zimske razmere ne predstavljajo prehranske ožine, zato tudi ni potrebe po namenskem vzdrževanju grmišč za prehranske namene divjadi.

Omeniti velja, da je na tem predelu, ki je uvrščen v osrednje območje rjavega medveda v Sloveniji stalna prisotnost medvedov. Kljub temu, da se je njihova številčnost v zadnjem desetletju povečala, ni zaslediti večjih konfliktov med njim in človekom ali njegovim premoženjem. Škode se pojavljajo predvsem na poljščinah, medtem ko reja drobnice ni splošno razširjena. V tem delu enote so evidentirani trije medvedji brlogi (odd. 92, 109, 113).

V tem delu so zaradi kraškega sveta tudi številne jame in brezna v katerih prebivajo oziroma prezimujejo zadovoljivo ohranjene populacije jamskih vrst in netopirjev.

V južnem delu enote so zaradi zgoraj naštetih razmer ugodne življenjske razmere tudi za živalske vrste, ki za svoj obstanek potrebujejo dupla. Veliko mehkih listavcev ter propadajoče lesne mase predstavljajo ugodne razmere za primarne duplarje in posredno s tem tudi za sekundarne duplarje (sove, nekatere ptice pevke...). Veliko dupel je tudi v starih drevesih bukve in hrasta, ki predstavljajo ostanke gozdnih zaplat na nekoč negozdnih površinah, sedaj pa so vključeni v sestoje, katerih nastanek je posledica zaraščanja travniških površin. Pestrost drevesnih vrst, dupel ter kraški svet z jamami in brezni ustreza tudi polhom. Lov polhov je v vaseh tega dela enote zelo razširjen.

Četudi so razmere za živalski svet zaradi sukcesijskih stadijev gozda na zaraščenih kmetijskih površinah trenutno odlične, pa se bodo v oddaljeni prihodnosti zaradi razvoja gozdov (manjša vrstna pestrost, manj grmovne vegetacije) nekoliko poslabšale. Zaradi subvencioniranja ukrepov vzdrževanja pašnikov iz naslova kmetijskih okoljskih ukrepov je pričakovati, da se obseg sedaj vzdrževanih negozdnih površin v gozdni krajini v prihodnje ne bo zmanjšal. Ker se skoraj za vse vzdrževane košenice uveljavlja subvencije s področja kmetijstva, potrebe po sofinanciranju tega ukrepa iz naslova vlaganj v gozdove praktično ni.

Severni del enote se razlikuje od južnega dela enote. V preteklosti je bilo zaraščanja kmetijskih površin z gozdno vegetacijo tu bistveno manj, v drevesni sestavi gozdov pa prevladuje smreka. Kras tu ni tako izrazit, intenzivnost kmetijstva pa je večja, prav tako pa je tudi gostejša poseljenost z ljudmi. Od divjadi je številčnejše zastopana srnjad, kateri bogat zeliščni sloj gozdov, razčlenjen gozdni rob ter poljedelske in travniške površine nudijo odlične življenjske pogoje. Jelenjad je v tem predelu redka. V zadnjem desetletju je tu stalno prisoten tudi medved, ki pa večjih škod na premoženju ljudi ne povzroča. Vendar velja poudariti, da za razliko od južnega dela enote, kjer je večina ljudi vajena sobivanja z medvedom, tu ljudje v preteklosti niso imeli stikov z medvedom.

Omeniti velja reko Krko, ki je edini večji površinski vodotok v enoti in ima izrazit kraški značaj. Poleg nje sta med površinskimi vodotoki prisotni še Višnjica in Globočec, medtem ko Krko napajajo predvsem podzemni dotoki ter manjši površinski pritoki, kot so Poltarca, Višnjica, Lipovka, Gabrovški studenec in Sušica. Ostali izviri in studenci so majhni, kraško pogojeni in večinoma hitro poniknejo. Zaraslost bregov z drevjem in grmovjem, ki je v pretežni meri posledica reliefnih razmer (zaradi naklona brežin so razmere za kmetijstvo neugodne) ugodno vplivajo na živalske vrste, katerih življenje je vezano na vodo (race, ponirki, čaplje, vodomci in nekatere ostale vrste ptic). V zadnjem obdobju je v reku Krki tudi številčnejša vidra in evropski bober.

Za ptice, predvsem tiste, ki potrebujejo drevesna dupla in za prehrano živali, ki živijo v mrtvem ali razkrajajočem se lesu, je pomembno tudi mrtvo in odmirajoče drevje. V enoti je evidentirano 15,9 m³ mrtvega drevja/ha (pred desetletjem 12,5 m³). Zelo neugodna je debelinska struktura odmrlega drevja. V primerjavi s podatki pred desetletjem se je zmanjšalo število odmrlega drevja debeline nad 50 cm. Po podatkih zadnje izmere pa je le še 1 drevo na ha v tem razširjenem debelinskem razredu.

V enoti je evidentiranih preko 113 jam, brezen in spodmolov. Te so pomembne zlasti za netopirje. Gozdarstvo z vplivanjem na sestoje v okolici jam lahko pomembno vpliva na razmere v teh jamah za živalski svet.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina vseh gozdov v enoti je 5.953,64 ha in so v veliki večini v zasebni lasti. Državni gozdovi se nahajajo na posameznih parcelah in v oddelku 51.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	5.846,51	91,00	16,13	5.953,64
Delež v %	98,2	1,5	0,3	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	57,8	57,8	6,1	6,1
1 do 5 ha	27,3	85,1	27,5	33,6
5 do 10 ha	9,2	94,3	27,1	60,7
10 do 30 ha	5,5	99,8	35,4	96,2
30 do 100 ha	0,2	100	3,8	100
nad 100 ha	0	0	0	0
Skupaj	100,0	-	100,0	-

Večina (57,8 %) posestnikov ima posest manjšo od enega hektarja, dobra četrtina pa od enega do petih hektarjev. Posest večjo od petih hektarjev ima 9,2 % lastnikov, ni pa lastnikov, ki bi v enoti imeli gozdno posest večjo od 100 ha.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež v % Leto 2015	Delež v % Leto 2025	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	66,3	57,8	1413	1.413
1 do 5 ha	27,3	27,3	668	2.081
5 do 10 ha	4,2	9,2	225	2.306
10 do 30 ha	2,2	5,5	135	2.441
30 do 100 ha	0,0	0,2	5	2.446
nad 100 ha	0,0	0,0	0	0

Zasebnih gozdnih posestnikov (brez solastnikov) v enoti je 2.446 povprečna gozdna posest pa je velika 2,36 ha. Že tako majhna gozdna posest je praviloma razdrobljena na več prostorsko ločenih parcel. Odvisnost prebivalstva od dohodka iz gozda in prav tako interes lastnikov za svoj gozd je zato majhna, kar se tudi odraža v načinu gospodarjenja.

Posestna sestava zasebnih lastnikov se je v zadnjem desetletju nekoliko izboljšala na račun zmanjšanja deleža gozdne posesti velikosti do 1 ha. V zadnjem desetletju je petim lastnikom celo uspelo povečati svojo posest na preko 30 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Karta cestnega omrežja ter površine potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11: Spravilne razmere)

Način spravila	Površina		Delež spravilne razdalje v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 m	400-600 m	600-800 m	800-1200 m	nad 1200 m
S traktorjem	5.809,56	97,6	3,1	54,4	28,1	7,2	7,2	0,0
Ni odprto	144,08	2,4						
Skupaj	5.953,64	100,0						

Spravilne razmere niso optimalne, saj gozdovi poraščajo le za kmetijsko pridelavo manj primerne in neprimerne površine, ki jih predstavlja blago razgiban gričevnat svet in kraški teren s kotanjami, vrtačami, strmimi pobočji in mestoma večjo skalovitostjo. Tehnološko je večina gozdov primernih za spravilo z adaptiranimi gozdarskimi traktorji, manjši del tudi s pogonom na dve kolesi, pretežni del pa na štirikolesni pogon. Zelo primerni na težjih skalovitih terenih so tudi manjši in srednji specialni gozdarski zgibniki.

Povprečna spravilna razdalja je 390 m, povprečna gostota gozdnih vlak pa 100 m/ha.

Pretežni del gozdov (85,6 %) ima tako mrežo vlak, da je spravilna razdalja med 200 in 600 m. Spravilno razdaljo nad 600 m ima 14,4 % gozdov, gozdov s spravilno razdaljo nad 1.200 m pa ni.

Z vlakami neodprtih gozdov je 144,08 ha. To so manjši deli odsekov z večjo skalovitostjo ali globokimi, nedostopnimi jarki.

Sistemi vlak v nekaterih oddelkih so potrebni rekonstrukcije in dograditve, saj so bile v preteklosti vlake namenjene konjskemu spravilu in kasneje manjšim kmetijskim traktorjem, danes pa ne ustrezajo več tehnologijam pridobivanja lesa. Večina vlak, ki v zadnjih dveh desetletjih niso bile rekonstruirane, je za današnjo tehnologijo pridobivanja lesa neprimernih, ker se lastniki ter izvajalci del za delo v gozdu opremljajo z velikimi adaptiranimi traktorji. Še manj so te vlake primerne za sodobno tehnologijo strojne sečnje. Novograjene in adaptirane vlake pa so primerne za nove tehnologije pridobivanja lesa.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne v km	Povezovalne v km	Skupaj v km	Gostota cest v m/ha
Gozdne ceste	61,8	0,0	61,8	10,4
Javne ceste	51,9	-	51,9	8,7
Skupaj	113,7	0,0	113,7	19,0

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste v večnamenskih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni.

Zaprtili gozdovi v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) v enoti ni.

Skupna dolžina gozdnih cest je 61,8 km. Poleg gozdnih cest je produktivnih tudi del javnih cest, skupaj 51,9 km. Spravilu lesa na državne ceste se izogiba tako, da se pravilne poti spelje stran od njih na gozdno ali občinsko cesto (primer Gozdek).

Skupaj je produktivnih 113,7 km cest. Povprečna gostota produktivnih cest v enoti znaša 19,0 m/ha. Odprtost gozdov bi bila lahko večja, vendar je glede na intenziteto gospodarjenja in dostopnost gozdov z javnimi cestami zadovoljiva.

Pogoji pridobivanja lesa

V zasebnih gozdovih se les pridobiva na različne načine. Lastniki les posekajo in spravijo z lastnimi pravilnimi sredstvi ali si pomagajo v okviru medsosedske pomoči in strojnih krožkov. Vedno več lastnikov za sečnjo in spravilo najame profesionalne izvajalce.

Sečnjo v državnih gozdovih je do leta 2016 izvajal koncesionar v glavnem z lastnimi delavci in delno tudi s pogodbenimi izvajalci. Po tem letu s temi gozdovi upravlja družba Slovenski državni gozdovi d.o.o., sečnjo in spravilo pa pretežno izvajajo preko javnega razpisa izbrani izvajalci, deloma pa tudi SiDG s svojimi delavci in delovnimi sredstvi. Pogoji sečnje so ugodni. Pri krojenju iglavcev se največkrat uporablja poldebena metoda izdelave, pri listavcih pa sortimentna metoda s poudarkom na kombiniranih hlodih.

Strojna sečnja

Terenski in sestojni pogoji v enoti omogočajo izvajanje strojne sečnje v srednjedobnih do starejših iglastih in mešanih sestojih. Potencialno najprimernejše površine so v mlajših nasadih iglavcev. Ocenjujemo, da je potencialnih površin do 30 %. Odseke, dele odsekov ali posamezne parcele, ki ustrezajo tehnološkim in sestojnim pogojem za strojno sečnjo, se izbere v fazi podrobnega tehnološkega načrtovanja.

Po podatkih evidence so v preteklem desetletju posekali 1.490 m³ evidentiranega poseka s strojno sečnjo.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Poselitev in prebivalstvo

Na območju enote se nahaja pet krajevnih skupnosti (KS), ki upravno spadajo v občino Ivančna Gorica. Po zadnjem popisu prebivalstva (2024) na območju prebiva 4.317 ljudi (KS Ambrus 738, Krka 1.313, Dob pri Šentvidu 836, Zagradec 1.321 in KS Muljava 109).

V enoti je bolj ali manj enakomerno razporejenih 47 zaselkov in naselij. V ravninskem predelu ob reki Krki, ob kateri poteka regionalna cesta, pa so naselja bolj strnjena in večja.

1.5 Druge dejavnosti v prostoru

Lovstvo

Na območju enote upravlja z lovišči štirje lovske družine (LD). Razen lovišča LD Šentvid pri Stični, ki spada v Zasavsko lovsko upravljavsko območje (LUO), so ostala lovišča del Kočevsko – Belokranjskega LUO.

Večino enote pokriva lovišče LD Suha krajina, slabo tretjino lovišče LD Krka, manjši del enote LD Šentvid pri Stični in LD Grosuplje, kjer si delita gozdove v oddelku 49.

Kmetijstvo

Nikoli v zgodovini v Suhi krajini kmetijstvo ni bilo moderno razvito, predvsem zaradi naravnih dejavnikov. Največkrat je šlo zgolj za preživetje. Področje se je začelo prazniti po II. svetovni vojni, na eni strani zaradi načrtne zapostavljenosti območja, po drugi strani pa so mladi v 50-ih letih imeli priložnost delo najti v industrijsko razvitih mestih (Novo mesto, Ljubljana, Kočevje). Še 30 let nazaj so se ljudje s tega območja redno vozili na delo v Litostroj v Ljubljano.

Kmetijstvo je predvsem ekstenzivno, posebno v odročnejših predelih, opaziti pa je določene premike v rabi prostora. Čedalje več je ekoloških in turističnih kmetij, povečuje se tudi reja konj, predvsem v turistične in ljubiteljske namene. V območju je na splošno opaziti tudi povečano zanimanje za turizem. Turistična in rekreacijska funkcija gozdov pridobivata na pomenu. Kriza, pomanjkanje delovnih mest in novi trendi v družbi bodo mogoče v prihodnosti botrovali drugačni rabi prostora, predvsem v smislu razvoja turizma. Ljudje si bodo prisiljeni poiskati delo doma v novih oblikah zaposlitve.

Kmetijske površine, ki so ostale, so obdelane. Zaraščajo se površine z večjim nagibom in večjo skalovitostjo, kjer se ne da obdelovati s sodobno mehanizacijo. Na splošno pa velikih trendov zaraščanja ni več zaznati.

Infrastruktura, industrija in obrt

Poseljeno območje enote je elektrificirano. Vasi imajo urejeno vodovodno omrežje. Povezave med vasi so asfaltirane, vendar so te ceste lokalnega značaja, večinoma namenjene osebnemu prevozu in niso primerne za težji, kamionski transport.

Čez enoto poteka (odsek Ivančna Gorica – Žužemberk) pomembna prometna povezava Bele krajine in Dolenjske. Na skrajnem severnem delu enoto prereže avtocesta, ki poteka (na razdalji 2,5 km) po negozdnem prostoru, nad njo pa sta speljana dva nadvoza. Avtocesta od strnjenih gozdov enote odreže le manjše gozdne fragmente, zato na gospodarjenje nima posebnega vpliva.

Območje nima večjih gospodarskih centrov, večina delovno aktivnega prebivalstva se vozi na delo v sosednje občine, nekaj pa je tudi samozaposlenih kot samostojni podjetniki v različnih dejavnostih.

Med infrastrukturnimi objekti je potrebno omeniti daljnovode, ki v gozdnem prostoru pokrivajo površino 9,04 ha in se s svojo lego vidno zajedajo v gozdne komplekse enote.

V enoti je 51,9 km javnih cest, poleg teh pa še 61,8 km gozdnih cest.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Pri razvrstitvi gozdov glede požarne ogroženosti smo upoštevali naslednje dejavnike: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoča združba, negovanost in gozdna higiena, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, matična podlaga in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Na podlagi teh meril smo gozdove v enoti razvrstili v dve stopnji požarne ogroženosti:

- ↳ srednjo stopnjo požarne ogroženosti (stopnja III) ima 507,80 ha ali 8,5 % gozdov,
- ↳ nizko stopnjo požarne ogroženosti (stopnja IV) ima 5.445,84 ha ali 91,5 % gozdov.

Gozdov z zelo veliko (stopnja I) in veliko požarno ogroženostjo (stopnja II) v enoti ni.

Stopnjo srednje požarne ogroženosti imajo odseki z večjim deležem mladovij, z večjim deležem iglavcev ter gozdovi v bližini naselij.

Vsi preostali gozdovi so uvrščeni v četrto stopnjo požarne ogroženosti.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12: Požarno ogroženi gozdovi).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

V enoti je 143 oddelkov s povprečno površino 41,63 ha oz. 160 odsekov s povprečno površino 37,21 ha. Oddelki in odseki se glede na številčenje iz prejšnje ureditve niso spremenili. Manjše spremembe so le zaradi prilagajanja na meje parcel in katastrskih občin.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Vlogo javne gozdarske službe opravlja Zavod za gozdove Slovenije, sedež območne enote pa se nahaja na Gubčevi ulici 15 v Novem mestu. Gozdnogospodarska enota Krka je del Krajevne enote Žužemberk s sedežem v Žužemberku, Grajski trg 26. Posebnost enote je, da ima revirno pisarno, ki ima sedež na Fužini 13. Enota je razdeljena na revirja Krka (2.723,65 ha) in Ambrus (3.229,99 ha).

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V GGN GGE prikazujemo skladno z 39. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) funkcije gozdov iz GGN GGO 2021-2030. Izločili smo le površine, ki so bile v času izdelave funkcij gozdov območnega načrta opredeljene kot gozdni prostor, medtem ko v času izdelave GGN GGE Krka iz različnih vzrokov niso več gozd. Vse nove ali posodobljene podlage smo v načrt vključili kot predloge posameznih funkcij, kar je posebej izpostavljeno v obravnavi posamezne funkcije.

Od **ekoloških funkcij** sta na 1. stopnji poudarjenosti najbolj zastopani hidrološka funkcija (302,61 ha) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (60,21 ha), sledi še funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (0,05 ha). Na 2. stopnji poudarjenosti so prisotne hidrološka funkcija (5.362,11 ha), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (4.143,04 ha) in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (289,05 ha).

Od **socialnih funkcij** na 1. stopnji poudarjenosti prevladujeta funkcija varovanja kulturne dediščine (79,72 ha) in estetska funkcija (39,40 ha), sledi še funkcija varovanja naravnih vrednot (1,93 ha). Na 2. stopnji so prisotne estetska funkcija (118,93 ha), funkcija varovanja naravnih vrednot (90,25 ha), funkcija varovanja kulturne dediščine (59,02 ha), zaščitna funkcija (7,72 ha) in higiensko-zdravstvena funkcija (7,53 ha).

Od **proizvodnih funkcij** na 1. stopnji poudarjenosti prevladuje lesnoproizvodna funkcija (5.953,64 ha). Lesnoproizvodne funkcije na 2. in 3. stopnji ni. Na 2. stopnji poudarjenosti je najbolj zastopana funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (95,53 ha).

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Funkcije so na kartah prikazane ploskovno (površine večje od 0,25 ha), točkovno in linijsko. Točkovni in linijski objekti v spodnji preglednici niso prikazani, ker nimajo površine, imajo pa v grafičnem sloju določen vplivni radij.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7: Funkcije gozdov).

Preglednica 10/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	0,05	0,0	0,0	289,05	4,7	4,7	5.821,64	95,4	95,4	6.103,82
Hidrološka funkcija	302,61	5,0	5,0	5.362,11	87,8	87,8	446,02	7,3	7,3	6.103,82
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	60,21	1,0	1,0	4.143,04	67,9	67,9	1.907,49	31,3	31,3	6.103,82
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	6.103,82	100,0	100,0	6.103,82
Zaščitna funkcija	0,00	0,0	0,0	7,72	100,0	0,1	-	-	-	7,72
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	7,53	0,1	0,1	6.096,29	99,9	99,9	6.103,82
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	6.103,82	100,0	100,0	6.103,82
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	6.103,82	100,0	100,0	6.103,82
Poučna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	6.103,82	100,0	100,0	6.103,82
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	1,93	2,1	0,0	90,25	97,9	1,5	-	-	-	92,18
Funkcija varovanja kulturne dediščine	79,72	57,5	1,3	59,02	42,5	1,0	-	-	-	138,74
Estetska funkcija	39,40	24,9	0,6	118,93	75,1	1,9	-	-	-	158,33
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00
Lesnoproizvodna funkcija	5.953,64	100,0	97,5	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	5.953,64
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	95,53	100,0	1,6	-	-	-	95,53
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	-	-	-	0,00

Naravovarstvene smernice za izdelavo gozdnogospodarskega načrta GGE Krka, ki jih je v mesecu oktobru 2024 izdelal Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto, so v celoti upoštevane.

Smernice varstva kulturne dediščine, ki jih je v mesecu juliju 2024 izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, so prav tako v celoti upoštevane.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v okviru poglavja 6 in na nivoju oddelka oziroma odseka v obrazcu E4 (opis gozda za odsek).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti ni.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na območju razreda redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v oddelkih 22, 23, 77 in 78,
- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom od 15° - 25° in gozdovi na območju razreda redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v odsekih 36, 43b, 54, 59, 60, 66, 67, 78, 94, 95, 96,
- ☞ gozdovi na območju ekstremnih združb v oddelkih 22, 23 in 24,
- ☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi z naklonom od 15° - 25° v odsekih 36, 43b, 47, 48, 49, 51, 53, 54, 59, 60, 66, 67, 71, 72, 77, 78, 82, 85, 86, 89, 95, 96, 107, 144a, 144b in skalovitostjo na površini od 50 do 70 % v oddelkih 89 in 91.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Hidrološka funkcija

Območja gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo so opredeljena na podlagi slojev Direkcije RS za vode, dostopne v vodnem katastru v zbirki eVode (2024), in sicer v vodovarstvenih, erozijskih in plazljivih območjih ter ob vodotokih.

V hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti so vključena vodovarstvena območja I. in II. varstvene cone in gozdovi nad podzemnimi jamami in brezni ter vhodi v jame.

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na območju vodovarstvenega območja Globočec v odsekih 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 119, 120, 121, 122, 123, 124a, 124b in 125,
- ☞ gozdovi v okolici voda za male elektrarne v odsekih 43b, 54, 94 in 96,
- ☞ gozd ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin v odsekih 38, 76, 112a, 112b in 124a,
- ☞ gozdovi v okolici jam, brezen kalov in kaluž v odsekih 3, 4, 6, 7, 8, 16b, 16c, 18, 21, 34, 43b, 46, 47, 48, 50, 51, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 74, 76, 78, 81, 85, 86, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 100, 101, 102, 103b, 104a, 104b, 106a, 106b, 106c, 108, 109, 112a, 112b, 112c, 113, 114b, 117, 118, 119, 123, 125, 127a, 127c, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 139a, 141, 142, 143, 144b in 144c,
- ☞ gozdovi v okolici izvirov v odsekih 43b, 47, 48, 60, 77, 78 in 96,
- ☞ gozdovi v okolici črpališč v oddelkih 7, 33, 36, 47, 96, 98, 125 in 143.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici jam in brezen iz smernic ZRSVN v odsekih 46, 47, 65, 74, 85, 92, 93, 100, 101, 103a, 106c, 107, 109, 111, 112a, 112b, 119, 143 in 144a,
- ☞ gozdovi v okolici izvirov v oddelkih 60 in 77.

2. stopnjo poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na apneni podlagi oziroma na kraškem svetu v odsekih 1 – 51, 53 – 68, 70 – 88, 90, 94 – 97, 106a, 106c, 107, 124a, 126, 127a - 144a, 144c in 144d,
- ☞ gozd na apneni podlagi v okolici vodovarstvenega območja Globočec v odsekih 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 99, 100, 101, 102, 103a, 103b, 104a, 104b, 105, 106a, 106b, 106c, 107, 108, 109, 110, 111, 112a, 112b, 112c, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 124a, 124b, 126, 127a in 144b,
- ☞ gozdovi na območju dolomitiziranega apnenca v odsekih 60, 61, 62, 63, 64, 65, 84, 85, 87, 88, 106a, 106b, 106c, 107, 114b, 126, 128, 134, 135, 136 in 144d,
- ☞ gozdovi na območju dolomitiziranega apnenca ter na območju vodovarstvenega območja Globočec v odsekih 88, 89, 90, 97, 103b, 107, 108, 110, 111, 112a, 112b, 113, 114a, 114b, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 124b, 125, 126, 128 in 144b,
- ☞ gozd ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin v odsekih 1, 10, 24, 25, 36, 43b, 44, 45, 47, 48, 54, 59, 60, 66, 74, 78, 79a, 79b, 94, 95 in 96.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici jam, brezen, izvirov kalov in kaluž v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji,
- ☞ gozdovi v okolici koridorjev v oddelkih 10, 44 in 45,
- ☞ gozdovi v okolici vzdrževanih travnih površin – pasišč v gozdni krajini v odsekih 46, 47, 71, 76, 88, 89, 91, 92, 93, 103a, 103b, 104b, 105, 106a, 108, 112b, 112c, 113, 116, 124a, 124b, 127c, 134, 135, 136, 138 in 144d,
- ☞ gozdovi v okolici medvedjih brlogov v odsekih 69, 92, 93, 99, 100, 108, 109, 110, 112b, 113 in 116.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici UC raka koščaka v negozdnih območjih v odsekih 36, 43b, 53, 54, 59, 60, 61, 66, 67, 83, 94, 95 in 96,
- ☞ gozdovi v okolici jam, brezen in izvirov v odsekih, kot je navedeno v predlogu 1. stopnje pri hidrološki funkciji.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi in gozdni prostor na območju Natura 2000: SPA Kočevsko – Kolpa, SCI Kočevsko in območju EPO (ekološko pomembno območje) v odsekih 11, 27, 28, 29, 36, 38, 39, 40, 43b, 47, 48, 50, 51, 54, 59, 60, 66, 67, 77, 78, 79b, 94, 95, 96, 97, 98, 101, 102, 120, 121 in 122,
- ☞ gozdovi in gozdni prostor na območju EPO v odsekih 46 – 51, 59 – 78 in 84 – 144D,
- ☞ gozdovi na območju ostalih pomembnih manjših gozdnih površin z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski krajini, kjer je gozda manj kot 25% v odsekih 7, 32, 36, 41, 43b, 47, 54, 58, 59, 60, 66, 74, 77, 78, 79b, 94, 95 in 96.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Preglednica 11/N-SPA: Pregled območij Nature 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE Krka

Koda in ime	status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Krka
SI3000058 Šumberk	POO	<u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.
SI3000152 Vodena jama	POO	<u>Netopirji</u> : mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). <u>Hrošči</u> : drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>).
SI3000170 Krška jama	POO	<u>Netopirji</u> : mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>). <u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. <u>Habitatni tipi</u> : (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000204 Globočec	POO	<u>Dvoživka</u> : človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*. <u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. <u>Habitatni tipi</u> : (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000338 Krka s pritoki	POO	<u>Sesalci</u> : bober (<i>Castor fiber</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>). <u>Netopirji</u> : navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>). <u>Metulji</u> : črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. <u>Hrošči</u> : puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i> *), rogač (<i>Lucanus cervus</i>). <u>Raki</u> : navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *). <u>Habitatni tipi</u> : (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste.

Klimatska funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti ni.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ zaščita pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi v oddelku 96.
3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Higiensko – zdravstvena funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter avtocesto v oddelkih 23, 24, 25, 32 in 33.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Rekreacijska funkcija

1. stopnja poudarjenosti ni.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi ob Jakobovi poti v oddelkih 23, 24, 25, 32, 33, 34 in 35,
 - ☞ gozdovi ob evropski pešpoti E7 v oddelkih 46, 47, 48, 60, 66, 67, 73, 77, 78, 94, 95 in 96.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Turistična funkcija

1. stopnje poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi ob evropski pešpoti E7 v oddelkih, kot je navedeno v 2. stopnji pri rekreacijski funkciji.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozd ob jami in izviru potoka Poltarica v oddelku 48.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Poučna funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.
3. stopnjo poudarjenosti ima ves ostali gozdni prostor.

Raziskovalna funkcija

1. stopnja poudarjenosti ni.
2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi v okolici naravne vrednote Velika Prestrana (NVLP 4387) v oddelku 50.
- Predlog 1. stopnje poudarjenosti:
- ☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot v odsekih, kot je navedeno v predlogu 1. stopnje poudarjenosti pri hidrološki funkciji,
 - ☞ gozdovi v okolici izvirov in izjemnih dreves v oddelkih 59, 60 in 77.
2. stopnja poudarjenosti:
 - ☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot: NVLP 7946 Dob – Glogovica, gozdni otok v oddelku 24, NVLP 7948 Male Pece – dobrava v oddelku 23, NVLP 1519 Rutarjev dol v oddelku 113, NVLP 128 Krka v odsekih 36, 43b, 48, 54, 59, 60, 67, 77, 78, 79b, 94, 95 in 96, NVLP

3504 Poltarca v oddelku 48, NVLP 7592 Višnjica v oddelkih 10, 44 in 45, NVDP 1189 Globočec v oddelku 96, NVLP 7954 Sušica v oddelku 78.

Predlog 2. stopnje poudarjenosti

☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot NVLP 7721 Globočec – nahajališče fosilov, v oddelku 96,

☞ gozdovi v okolici naravnih vrednot v oddelku 47 (NVLP 3590) in 91 (NVLP 7956).

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnja poudarjenosti:

Preglednica 12: Enote kulturne dediščine na 1. stopnja poudarjenosti

EID	Ime	Režim	Odsek
1-00211	Kamni vrh pri Ambrusu - Cerkev sv. Petra	spomenik	124a
1-15717	Male Rebrce - Arheološko najdišče Rivčja jama	arheološko najdišče	43b
1-15713	Malo Globoko - Arheološko najdišče Kršlevka	arheološko najdišče	96
1-15740	Gradiček - Arheološko najdišče nad izvirom Poltarice	arheološko najdišče	48
1-09353	Veliki Korinj - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	88, 89, 90, 91
1-15889	Mali Korinj - Arheološko območje	arheološko najdišče	89, 101, 102
1-15712	Gabrovčec - Arheološko najdišče Steljnica	arheološko najdišče	79a
1-11889	Velika Ilova Gora - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	49
1-15890	Valična vas - Prazgodovinska gomila na Straži	arheološko najdišče	43c
1-15737	Ravni Dol - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	50
1-00795	Valična vas - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	41, 43b
1-15714	Dečja vas pri Zagradcu - Arheološko najdišče Bokrova jama	arheološko najdišče	60

2. stopnja poudarjenosti:

Preglednica 13: Enote kulturne dediščine na 2. stopnja poudarjenosti

EID	Ime	Režim	Odsek
1-18132	Lučarjev Kal - Kapela Lurške Matere božje	dediščina	18, 19
1-18584	Hrastov Dol - Kulturna krajina	dediščina	18, 21, 26, 28, 30
1-22297	Dob pri Šentvidu - Kapelica Matere božje	dediščina	24
1-23107	Trebnja Gorica - Kulturna krajina Izvir Krke	dediščina	47, 48, 51
1-24328	Kal - Spominsko znamenje ustanovitvi 1. Tomšičevega bataljona	dediščina	112c, 117, 118
1-24406	Sad - Spominsko znamenje prvim talcem z Doba	dediščina	26
1-11361	Grintovec ob Krki – Vodno zajetje Globočec	dediščina	96
1-23155	Trebež – Kapelica Matere božje	dediščina	9
1-01946	Mali Korinj - Cerkev sv. Jurija	vplivno območje	89

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu v odsekih 9, 18, 19, 24, 26, 36, 43b, 47, 48, 54, 59, 60, 66, 67, 74, 77, 78, 79b, 89, 94, 95, 96, 112c, 117, 118 in 124a.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine v oddelkih 18, 21, 26, 28, 30, 47, 48 in 51,
- ☞ gozdovi namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizualno motečih elementov v krajini v oddelku 24,
- ☞ gozdni otoki, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe v odsekih 7, 22, 23, 25, 26, 32, 33, 36, 41, 54, 58, 59, 79b, 94 in 95.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Obrambna funkcija**1. stopnja poudarjenosti:**

- ☞ gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode v odsekih 5, 6, 7, 33, 36, 43a, 47, 96, 98, 125, 143.

2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije**Lesnoproizvodna funkcija****1. stopnja poudarjenosti:**

- ☞ vsi gozdovi v enoti.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ni.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin**1. stopnje poudarjenosti:**

- ☞ čebelarska stojišča za premične in stoječe čebelnjake v odsekih 15, 16, 26, 27, 33, 41, 43a, 43b, 45 - 50, 68, 69, 77, 78, 79b, 83, 93, 94, 96, 98, 99, 101, 119, 126, 127c, 128, 130 in 135.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ območja gozdne čebelje paše v odseki 1, 3, 6 – 19, 22 – 29, 31, 33 – 38, 40, 41, 42, 43c, 44, 45, 47, 48, 49, 51, 53 – 59, 62 – 71, 75 – 84, 88, 89, 91, 92, 93, 95 – 99, 101, 102, 106a – 107, 110, 112c, 113, 114a, 115 – 124b, 127b, 127c, 131, 132, 134, 137, 138, 139a, 140 – 144b in 144d,
- ☞ gozdovi, kjer je delež kostanja nad 25% v oddelku 27.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Lovnogospodarska funkcija

Gozdov s 1. in 2. stopnjo poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Kategorije gozdov

Preglednica 14/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Kategorije gozdov (ha)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	5.846,51	91,00	16,13	5.953,64

V enoti so glede na kategorijo gozdov vsi gozdovi večnamenski. Gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov v enoti ni.

Preglednica 15/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Gozdne združbe	Površina (ha)	Delež (%)
030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamnin	54100-Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	1.323,71	79,7
	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	81,55	4,9
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	14,26	0,9
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	61,34	3,7
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	179,77	10,8
Skupaj RGR		1.660,63	100,0
050 – Podgorska bukovja na karbonskih in mešanih kamninah	54100-Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	183,59	5,5
	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1.806,58	54,6
	55400-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1.290,10	38,9
	63100-Predinarsko gorsko bukovje	28,96	0,9
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	3,64	0,1
Skupaj RGR		3.312,87	100,0
060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	54100-Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	71,43	11,3
	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	105,06	16,7
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	13,20	2,1
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	441,23	69,9
Skupaj RGR		630,92	100,0
070 – Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	55100-Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	92,23	26,4
	63100-Predinarsko gorsko bukovje	256,99	73,6
Skupaj RGR		349,22	100,0
Skupaj vsi gozdovi		5.953,64	100,0

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4: Gospodarske kategorije gozdov).

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 16/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Smreka	7,6	20,3	25,5	25,5	21,1	66,4	23,4	395.283
Jelka	4,2	17,5	25,9	27,5	24,9	0,4	0,1	2.115
Bor	7,7	21,1	25,6	24,5	21,1	4,7	1,6	27.725
Macesen	17,7	36,4	26,6	11,3	8,0	0,2	0,1	944
Ostali iglavci	3,6	18,3	25,1	27,4	25,6	0,3	0,1	1.589
Bukev	10,2	22,6	29,1	22,7	15,4	96,1	34,0	573.172
Hrast	12,6	23,1	27,9	21,9	14,5	42,6	15,0	253.680
Plemeniti listavci	16,6	27,7	25,5	18,4	11,8	14,7	5,2	87.662
Trdi listavci	17,4	26,9	24,9	18,7	12,1	57,2	20,2	340.649
Mehki listavci	24,4	31,2	20,5	14,7	9,2	0,6	0,2	3.328
Iglavci	7,6	20,4	25,5	25,4	21,1	71,8	25,4	427.656
Listavci	13,1	24,2	27,5	21,2	14,0	211,4	74,6	1.258.491
Skupaj	11,7	23,3	27,0	22,2	15,8	283,2	100,0	1.686.147

Lesna zaloga je 283,2 m³/ha, z intervalno oceno ob 5 % tveganju od 269,0 do 297,4 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) se nahaja 35,0 % lesne zaloge, 49,2 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (30 – 50 cm premera) in 15,8 % lesne zaloge v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera). Velika večina lesne zaloge se torej nahaja na drevju tanjšem od 50 cm.

V lesni zalogi močno prevladuje bukev z 34,0 %, z večjim deležem pa ji sledijo smreka (23,4 %), trdi listavci (20,2 %), hrast (15,0 %) in plemeniti listavci (5,2 %). Pod 2 % je bora in ostalih iglavcev ter mehkih listavcev.

V skupini plemenitih listavcev je 63,1 % gorskega javorja, 26,9 % lipe, 6,8 % češnje, 2,3 % gorskega bresta in 0,2 % ostrolistnega javorja.

V skupini trdih listavcev je 53,1 % belega gabra, 37,5 % cera, 5,0 % črnega gabra, 2,3 % kostanja, 1,9 % malega jesena in 0,2 % maklena.

V skupini mehkih listavcev je 51,8 % trepetlike, 47,7 % breze in 0,5 % vrbe.

Drevesne vrste, ki so v skupni lesni zalogi prisotne z deležem manjšim od 1 % oziroma celo z le nekaj drevesi, so: jelka, črni bor, zeleni bor, macesen, koprivovec, lesnika, ostrolistni javor, veliki jesen, gorski brest, maklen in mokovec.

Preglednica 17/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	427.656	424.645	2.235	776
	m ³ /ha	71,8	72,6	24,6	48,1
Listavci	m ³	1.258.491	1.239.662	15.572	3.257
	m ³ /ha	211,4	212,1	171,1	201,9
Skupaj	m ³	1.686.147	1.664.307	17.807	4.033
	m ³ /ha	283,2	284,7	195,7	250,0

Hektarska lesna zaloga je v zasebnih gozdovih bistveno višja kot v državnih gozdovih in v gozdovih lokalnih skupnosti. V državnih gozdovih je nižja za 89,0 m³/ha, v gozdovih lokalnih skupnosti pa za 34,7 m³/ha. Razlike se kažejo tudi pri primerjavi zaloge iglavcev in listavcev. Zaloga iglavcev je v primerjavi z zasebnimi gozdovi nižja tako v državnih gozdovih (za 48,0 m³/ha) kot tudi v gozdovih lokalnih skupnosti (za 24,5 m³/ha), medtem ko je zaloga listavcev nižja v državnih gozdovih za 41,0 m³/ha, v gozdovih lokalnih skupnosti pa za 10,2 m³/ha.

Preglednica 18/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	± E (%)
1	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.660,63	282,9	168	9,0
2	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	3.312,87	271,1	333	6,2
3	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	630,92	337,5	66	14,1
4	Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	349,22	290,8	36	17,9
Skupaj		5.953,64	283,2	603	4,6

Lesna zaloga se je v vseh razredih ugotavljala z metodo stalnih vzorčnih ploskev na mreži 200 m (smer V – Z) x 500 m (smer S – J). Skupno je bilo postavljenih 603 ploskev. Za lesno zalogo enote šteje aritmetična sredina lesnih zalog na vzorčnih ploskvah.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge pri tveganju 5 % na ravni enote je 4,6 %. Na ravni posameznih stratumov večinoma ne presega 15 %, z izjemo stratuma 4 (Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah), kjer vzorčna napaka znaša 17,9 %. Večja vzorčna napaka je posledica majhne površine (349,2 ha) in s tem povezanega manjšega števila vzorčnih ploskev (36). Kljub relativno majhnemu deležu površine v enoti je bil ta stratum obravnavan ločeno, saj gre za rastiščno specifične gozdove, ki se pomembno razlikujejo od sosednjih podgorskih bukovih gozdov na silikatnih kamninah.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah so se izvajale v letu 2024. V vseh sestojih se je lesna zaloga tudi okularno ocenjevala. Končna lesna zaloga za raven odsekov in rastiščnogojitvenih razredov, ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah, je enaka izravnanim okularnim ocenam z meritvami na vzorčnih ploskvah na ravni stratuma. V enoti smo izločili štiri stratumne.

Tarife so ponovno izračunane iz rezultatov sedanjih in prejšnjih meritev višin dreves na stalnih vzorčnih ploskvah in so dodatno usklajene z revirnim gozdarjem. Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Uporabili smo odstotne volumne prirastke, ki smo jih izračunali iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev (ponovljeno merjenje istih dreves po desetih letih). Za povečanje zanesljivosti meritev smo odstotne volumne prirastke posameznih dreves grupirali v prirastne nize, nato pa smo jih izravnali z regresijsko analizo. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih je v prilogi načrta.

Preglednica 19/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,45	0,63	0,52	0,37	0,19	2,16	30,2
Listavci	1,45	1,49	1,14	0,65	0,28	5,01	69,8
Skupaj	1,90	2,12	1,66	1,02	0,47	7,17	100,0

Letni prirastek je 7,17 m³/ha. Glede na prejšnje desetletje se je zmanjšal za 0,63 m³/ha oziroma 8,1 %. Prirastni odstotek iglavcev je večji kot pri listavcih. Med najbolj prisotnimi drevesnimi vrstami daleč najbolj prirašča smreka, sledijo beli gaber, bukev in gorski javor, najslabše pa cer in graden. Med najtanjšim drevjem so prepričljivo največji prirastni odstotki pri bukvi, nato pa z debelino moč njenega priraščanja v primerjavi z drugimi drevesnimi vrstami upada.

Preglednica 20/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	12.872	12.764	84	24
	m ³ /ha	2,16	2,18	0,93	1,50
Listavci	m ³	29.818	29.359	383	76
	m ³ /ha	5,01	5,02	4,20	4,73
Skupaj	m ³	42.690	42.123	467	101
	m ³ /ha	7,17	7,20	5,13	6,23

Največji hektarski letni prirastek je v zasebnih gozdovih, sledijo jim gozdovi lokalnih skupnosti, najmanjši pa je v državnih gozdovih. Razlog za nekoliko manjši prirastek v državnih gozdovih v primerjavi z ostalimi je v razmerju razvojnih faz – skoraj tretjina državnih gozdov je v fazi mladovja. Pri gozdovih lokalnih skupnosti je treba upoštevati tudi relativno majhno površino, zaradi česar je ocena prirastka statistično manj zanesljiva.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 21/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga (m³/ha)	± E (%)	Srednji premer (cm)
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	374,90	6,3	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0
Drogovnjak	1.319,52	22,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	230,4	8,8	17
Debeljak	2.770,80	46,5	161,64	5,8	42,5	54,8	2,7	0,0	364,3	4,7	25
Sestoj v obnovi	922,72	15,5	481,85	52,2	39,7	53,6	6,7	0,0	200,2	12,9	25
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	565,70	9,5	102,16	18,1	64,4	34,6	1,0	0,0	332,1	27,1	22
Skupaj	5.953,64	100,0	745,65	12,5	44,8	51,9	3,3	0,0	283,2	4,6	21

Površina mladovij se je v zadnjih desetih letih povečala za 24 ha, kar je majhen korak v smeri modelne površine. 60 % se nahaja v fazi mladja in gošče ter 40 % v fazi letvenjaka.

Danes je v enoti 287 ha manj drogovnjakov, kot jih je bilo pred desetimi leti, kar je korak stran od modelne površine. V fazi tanjšega drogovnjaka je 11 %, v fazi debelejšega drogovnjaka pa 89 %. Velik del slednjih bo v tem desetletju prerasel v debeljake in se bo zato delež drogovnjakov še dodatno zmanjšal.

Prevladuje delež debeljakov in predstavlja slabih 47 % vseh sestojev, v zadnjem desetletju se je njihova površina povečala za 103 ha. Nekateri med njimi so precej odprti oz. v ne najboljšem stanju, med vsemi debeljaki je 22 % takšnih, kjer lesna zaloga ne presega 300 m³/ha. Tistih z visokimi lesnimi zalogami (nad 500 m³/ha) je 7 %. Debeljaki na splošno niso močno pomlajeni, saj je brez podmladka 70 % površin in nadaljnjih 24 % z le neznatnim deležem (do vključno 20 %). Le 6 % debeljakov, podmladek pokriva površino večjo od 20 % površine sestoja.

Površina sestojev v obnovi se je v zadnjem desetletju povečala za 364,97 ha, s čimer smo občutno presegli modelno površino in tudi površino, ki smo jo za leto 2025 napovedali v prognozi pred desetimi leti. Sestoji v obnovi so v povprečju dobro pomlajeni s podmladkom dobrih in bogatih zasnov. Današnji sestoji v obnovi so solidno pomlajeni, na 67 % površin je delež podmladka 70 % ali več. Lesna zaloga v teh sestojih znaša v povprečju približno 200 m³/ha, kar je primerno.

Od razvojnih faz so bolj zastopani še raznomerni sestoji (9,5 %), kjer se malopovršinsko prepletajo vse razvojne faze. V povprečju imajo okoli 18 % podmladka z dobrimi zasnovami.

Preglednica 22/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	165,89	1,64	3,63	0,00	0,01	408,68	44,30	23,67	97,46	0,37
Delež od podmladka (%)	22,25	0,22	0,49	0,00	0,00	54,81	5,94	3,17	13,07	0,05
Delež od površine gozda (%)	2,8	0,0	0,1	0,0	0,0	6,9	0,7	0,4	1,6	0,0

Opomba: Delež od površine gozda je računat od površine gozda brez mladovij in prebiralnih sestojev.

Kot je razvidno iz spodnje preglednice, v podmladku prevladujeta bukev in smreka, podobno kot v odraslem gozdu. Med bolj zastopanimi so še trdi listavci (predvsem beli gaber, manj cer, mali jesen in kostanj), hrasti in plemeniti listavci (javorji, češnja, lipa). Opažamo premajhen odstotek pomlajevanja hrasta, še posebej v nižinskih gozdovih hrasta in belega gabra, kjer ga izpodriva predvsem smreka, pa tudi bukev in beli gaber.

Preglednica 23/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	374,90	9,0	72,8	18,2	0,0	1,6	61,0	37,4	0,0	21,1	62,7	14,2	2,0
Drogovnjak	1.319,52	4,9	58,3	36,8	0,0	0,7	52,3	47,0	0,0	25,5	61,3	13,2	0,0
Debeljak	2.770,80	-	-	-	-	2,9	86,3	10,8	0,0	1,3	91,9	6,8	0,0
Sestoj v obnovi	922,72	-	-	-	-	1,1	90,8	8,1	0,0	0,0	3,8	52,8	43,4
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	565,70	-	-	-	-	0,0	87,1	12,9	0,0	7,6	65,9	19,6	6,9
Skupaj	5.953,64												

Mladovja imajo pretežno dobre in pomanjkljive zasnove. Večina (62,6 %) površin mladovij je odlično do pomanjkljivo negovanih, slabi dve petini pa je nenegovanih. Potrebno je poudariti, da so kot pomanjkljivo negovani opredeljeni tisti sestoji, kjer so bili ukrepi v preteklosti ustrezno izvajani, trenutno stanje pa že zahteva nadaljevanje ukrepanja. Ti sestoji niso slabo negovani.

Zasnova drogovnjakov je pretežno dobra do pomanjkljiva, slabih 5 % drogovnjakov ima bogato zasnovo. Dobra polovica drogovnjakov je pomanjkljivo negovanih in slaba polovica nenegovanih. Stanje zasnove, negovanosti in sklepa kaže, da je potrebno negi drogovnjakov posvetiti več pozornosti. Stanje drogovnjakov je v povprečju slabše od ostalih razvojnih faz predvsem zato, ker je med njimi veliko takih, ki so nastali na zaraščajočih površinah s pionirskimi vrstami, nekaj med njimi jih je bilo v prejšnjem načrtu opredeljenih kot pionirski gozdovi.

Prevladujejo pomanjkljivo negovani debeljaki. Potrebno je omeniti, da so kot pomanjkljivo negovani opredeljeni tisti sestoji (tudi pri drugih razvojnih fazah), kjer so bili ukrepi v preteklosti ustrezno izvajani, trenutno stanje pa že zahteva nadaljevanje ukrepanja. Debeljaki so razmeroma dobro zaprti, kar se odraža tudi v majhnem deležu podmladka.

Negovanost sestojev v obnovi je v primerjavi z debeljaki nekoliko boljša. Predvsem med temi je potrebno poiskati čim več površin primernih za zaključek obnove, seveda pod pogojem, da so dobro pomlajene.

3.5 Tipi sestojev

V enoti je tako največ drugih pretežno listnatih gozdov (38,8 %), kot so gozdovi belega gabra, gozdovi hrasta in belega gabra, gozdovi hrasta in cera ter gozdovi cera. Bolj ali manj so razporejeni po celotni enoti, v bližini naselij, kjer se je v preteklosti tudi steljarilo.

Bukovih gozdov je 23,5 %, največ na JZ enote v RGR Podgorska bukovja in Gorska bukovja. Drugih gozdov listavcev in iglavcev je 17,5 %, med njimi so najbolj prepoznavni gozdovi hrasta in smreke. Tudi te tipe sestojev največkrat najdemo v bližini naselij.

7,1 % je smrekovih gozdov, kjer prevladuje smreka z več kot 75 %. Navadno so to nasadi in tudi že naravno nastali sestoji, ki obsegajo posamezne parcele ali dele parcel, največkrat v vrtačah in na opuščenih kmetijskih površinah. Drugih pretežno iglastih gozdov, kjer se smreki pridružijo bor ali ostali iglavci, je 2,1 %.

Po deležu so pomembni tudi gozdovi bukve in smreke (4,4 %), gozdovi bukve in hrasta (4,0 %) ter hrastovi gozdovi (2,4 %).

Preglednica 24/D-DS: Tipi drevesne sestave

Šifra in tip drevesne sestave gozda		Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina	
			ha	%
1	Hrastovi gozdovi	Hr>75%	142,46	2,4
2	Gozdovi bukve in hrasta	Bu+hr>75% in 25%<bu, hr<75%	241,02	4,1
3	Bukovi gozdovi	Bu>75%	1.396,13	23,5
4	Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3 in list>75%	2.302,69	38,7
	* Gozdovi belega gabra	B.ga>75%	41,7	
	* Gozdovi hrasta in belega gabra	Hr+b.ga>75% in 25%<hr, b.ga<75%	132,07	
	* Gozdovi cera	Cer>75%	58,65	
	* Gozdovi hrasta in cera	Hrast+cer>75% in 25%<hrast, cer<75%	152,41	
	* Gozdovi kostanja		6,00	
	* Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni drugi pogoji	1.911,86	
6	Gozdovi bukve in smreke	Bu+sm>75% in 25%<bu, sm<75%	263,58	4,4
8	Smrekovi gozdovi	Sm>75%	425,08	7,1
9	Borovi gozdovi		14,29	0,2
11	Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 5-10 in igl>75%	125,63	2,1
12	Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi, kjer niso izpolnjeni pogoji pod 1-11	1.042,76	17,5
Skupaj			5.953,64	100,0

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2: Karta gozdnih rastiščnih tipov).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 25/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	4.109,84	69,1	1.216,52	20,4	588,78	9,9	38,50	0,6	5.953,64	100,0
Skupaj	4.109,84	69,1	1.216,52	20,4	588,78	9,9	38,50	0,6	5.953,64	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na nivoju odseka na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno drevesno sestavo gozdno rastiščnih tipov (izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017).

Dve tretjini gozdov v enoti sodita v kategorijo ohranjenih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je pod 30 %) in petina v kategorijo spremenjenih (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 30 do 70 %). Desetina je močno spremenjenih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je od 71 do 90 %), izmenjanih gozdov (delež tuje ali redko prisotne drevesne vrste je več kot 90 %) pa niti 1 %.

Ohranjenih gozdov je največ na jugozahodnem delu enote (desno od reke Krke nizvodno) z izjemo oddelka 90, ki je edini izmenjan. Na severovzhodnem delu prevladujejo spremenjeni gozdovi. Močno spremenjeni in izmenjani gozdovi so tam, kjer so osnovani umetni nasadi, največkrat smreke, manj zelenega bora in macesna.

Za boljši opis stanja gozdov smo na ravni enote in rastiščnogojitvenih razredov ugotovili še osiromašenost naravne drevesne sestave (Gašperšič 1995), ki v odstotkih prikazuje odstopanje dejanske od naravne drevesne sestave.

Ugotovili smo 20,9 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je pod nivojem vseh gozdov območja, ki znaša 31,3 %. K osiromašenosti največ prispevajo prevelik delež smreke (52,3 %) in premajhen delež bukve (32,4 %). Na osiromašenost vpliva tudi prevelik delež trdih listavcev (6,9 %), premajhen delež plemeniti listavcev (6,6 %) in premajhen delež hrasta (1,5 %). Ostale vrste k osiromašenosti prispevajo manj kot 1 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 26/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	770	9,5	29	38,2	21,2	2,1
Jelka	16	0	6,3	43,8	49,9	0
Ostali iglavci	55	3,6	7,3	34,5	40,1	14,5
Bukev	1.052	7,9	23,3	31,1	25,8	11,9
Hrasti	708	8,5	22,7	38,9	23,3	6,6
Plemeniti listavci	222	13,5	26,6	35,1	20,3	4,5
Trdi listavci	412	0,7	3,6	24,8	38,6	32,3
Mehki listavci	12	8,3	0	8,3	75,1	8,3
Iglavci	841	8,9	27,1	38,2	22,9	2,9
Listavci	2.406	7,4	20	32,5	27	13,1
Skupaj	3.247	7,8	21,8	34	25,9	10,5

Kakovost drevja je ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah na drevesih s premerom 30 cm ali več. Ugotavljamo, da je kakovost dreves zadovoljiva, saj je skupaj 64 % dreves dobre, prav dobre ali odlične kakovosti. Iglavci imajo na splošno boljšo kakovost kot listavci. Med bolj zastopanimi drevesnimi vrstami z najboljšo kakovostjo izstopajo plemeniti listavci in smreka, nekoliko slabšo kakovost imata hrast in bukev, pričakovano pa je slabša kakovost trdih (beli gaber, cer, kostanj) in mehkih listavcev (trepetlika, breza).

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 27/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,5
Veje	2,4
Osutost	0,2
Skupaj	4,1

Poškodbe dreves so ugotovljene na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja poškodovanosti se določi z deležem dreves s hujšo poškodbo. Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Hujša poškodba vej se šteje, če odlomljena vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, ter pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Delež dreves z večjo poškodbo je ocenjen na 4,1 % in je za eno odstotno točko manjša, kot je bila v prejšnjem ureditvenem obdobju. Največ poškodb je na vejah, nato na deblu in koreničniku, za kar je največkrat vzrok pridobivanje lesa (sečnja in spravilo lesa).

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Prvi popis objedenosti gozdnega mladja je bil v enoti opravljen leta 1996. Popis v tem letu ter ob ponovitvah so bili izvedeni na ploskvah velikosti 5 x 5 metrov, ki so bile enakomerno razporejene v kilometrski mreži. V letih od 2010 dalje je bil popis opravljen po spremenjeni metodi na ploskvah v okviru popisnih enot (dalje: PE). GGE Krka je del PE Krka. Od 50 popisnih ploskev so le 4 ploskve v GGE Krka. Zaradi majhnega števila ploskev glede na velikost popisne enote, so podatki tega popisa za predstavitev stanja objedenosti gozdnega mladja in uspeh pomlajevanja drevesnih vrst na nivoju enote dokaj nezanesljivi. Podatki

popisa objedenosti gozdnega mladja iz leta 2024 popisne enote Krka so predstavljeni v spodnjih preglednicah.

Na gozdno mladje v enoti vpliva tako srnjad kot tudi jelenjad. V popisih leta 1996 in leta 2000 je pri popisih objedenosti gozdnega mladja bila v enoti ugotovljena tako kot leta 2024 približno 15 % objedenost gozdnega mladja visokega od 15 do 150 cm. Ocenjujemo, da se v zadnjem 20 letnem obdobju vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje v enoti ni bistveno spremenil. V strukturi mladovja prevladuje bukev, ki je dokaj neobjedena. Na popisnih ploskvah je v PE Krka objedeno le 3 % bukovega mladja. Ocenjujemo, da objedenost ni tolikšna, da bi bilo onemogočeno doseganje ciljne drevesne sestave sestojev. V lesni zalogi nad meritveni prag (premer drevesa nad 10 cm) vraslih dreves gorski javor dosega le 1,1 % (pred desetletjem 3%). Ocenjujemo, da vpliv rastlinojede divjadi na gozdno mladje v GGE Krka ni tolikšen, da bi pomembneje vplival na uspešnost pomlajevanja posameznih drevesnih vrst.

Preglednica 28/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih

Višinski razred	Ocena števila na ha v letu 2020	Objedenost (%) v letu 2020
do 15 cm	27.750	-
16 do 30 cm	20.860	17,2
31 do 60 cm	25.158	18,4
61 do 100 cm	15.773	13,8
101 do 150 cm	9.312	6,8
Skupaj (16 do 150 cm)	71.103	15,5
Skupaj (0 do 150 cm)	98.853	-

Preglednica 29/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju po popisu leta 2020 v %					Objedenost v %
	15 do 30 cm	31 do 60 cm	61 do 100 cm	101 do 150 cm	15 do 150 cm	
Smreka	9,7	13,2	10,1	6,1	10,5	2,9
Jelka	8,3	3,8	2,6	1,0	4,5	9,2
Bukev	30,1	51,9	71,8	85,6	54,3	9,4
Hrast	2,7	1,2	0,2	0,0	1,3	9,8
Plemeniti listavci	21,1	6,9	4,0	2,0	9,8	32
Trdi listavci	27,3	21,8	10,7	5,3	18,8	31,5
Mehi listavci	0,8	1,2	0,6	0,0	0,8	63,2
Iglavci	18,0	17,0	12,7	7,1	15,0	4,9
Listavci	82,0	83,0	87,3	92,9	85,0	17,4
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	15,5

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 30/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
A (10-29 cm)	število/ha	2,79	8,33	11,12	3,25	10,85	14,10	6,04	19,18	25,22
	m ³ /ha	1,10	3,41	4,51	1,29	4,43	5,72	2,39	7,84	10,23
B (30-49 cm)	število/ha	0,36	1,19	1,55	0,17	0,56	0,73	0,53	1,75	2,28
	m ³ /ha	0,66	2,26	2,92	0,33	1,06	1,39	0,99	3,32	4,31
C (50 in več cm)	število/ha	0,00	0,23	0,23	0,00	0,13	0,13	0,00	0,36	0,36
	m ³ /ha	0,00	0,87	0,87	0,00	0,50	0,50	0,00	1,37	1,37
Skupaj	število/ha	3,15	9,75	12,90	3,42	11,54	14,96	6,57	21,29	27,86
	m ³ /ha	1,76	6,54	8,30	1,62	5,99	7,61	3,38	12,53	15,91

Podatki o odmrlem drevju veljajo za vse gozdove enote, kjer so postavljene stalne vzorčne ploskve. Upoštevana so samo merska drevesa (nad 9 cm) brez panjev.

Odmrlega drevja je 5,6 % od lesne mase vseh gozdov kar je nekaj več, kot zahteva Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) – 3 % od lesne zaloge. Odmrlega drevja je glede na usmeritve dovolj v prvem (25 dreves/ha) in drugem (dobra dva drevesa na ha) ter premalo v tretjem razširjenem debelinskem razredu

(0,4 drevo/ha), kar ni najugodnejše za duplarje, ki potrebujejo debelo odmrlo stoječe drevje. Veseli dejstvo, da se je delež odmrle mase v primerjavi s prejšnjim desetletjem povečal za 27,3 %, delež od lesne zaloge pa se je dvignil s 4,5 na 5,6 %.

Če pri odmrli masi upoštevamo tudi panjevino, ki v enoti znaša 2,7 m³/ha, se skupna masa odmrlega drevja poveča na 6,6 % od skupne lesne mase, kar pomeni zelo ugodno stanje. Tu naj omenimo še 53 dreves oziroma 60 m³ kot kalo (naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa) evidentiranih dreves.

Glede na število in volumen se glavnina odmrlega drevja nahaja v prvem razširjenem debelinskem. Žal tanjša drevesa niso primerna za večje duplarje, ki potrebujejo debelejša stoječa odmrla drevesa. Količino najdebelejšega odmrlega drevja bo potrebno v prihodnje povečati, to pa bomo dosegli s puščanjem suhih dreves v gozdu in z načrtnim označevanjem primernih še živih dreves. Ta so lahko debelejša, slabo vitalna drevesa, razraščena nekakovostna drevesa, drevesa z dupli ali gnezdi. Slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti se lahko opredeli kot ekocelice in prepusti naravnemu razvoju in razpadu.

Kljub dobremu stanju glede odmrlega drevja moramo predvsem v najdebelejšem razredu še naprej načrtno puščati drevesa naravnemu razkroju, da bomo ohranili trenutno ugodno stanje. Pri načrtnem puščanju odmrlega drevja je potrebno dajati prednost drevesnim vrstam, ki počasneje razpadajo, kot sta smreka in jelka. Posebej primerna so drevesa, ki se prelomijo, ker stoječi del drevesa dlje obstane, saj ga ne bremeni teža krošnje. Primerna drevesa so tudi debelejša, slabo vitalna, razraščena nekakovostna drevesa, drevesa z dupli ali gnezdi. Slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti se lahko opredeli kot ekocelice in prepusti naravnemu razvoju in razpadu.

3.11 Gozdni semenski objekti

V tej enoti ni semenskih sestojev.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi

Analiza preteklega gospodarjenja se nanaša na iste gozdove kot v predhodnem načrtu. Enota Krka je že od samega začetka (od leta 1964) njenega urejanja obsegala iste KO kot danes (Krka, Podbukovje, Sušica, Dob, Podboršt, Valična vas, Zagradec, Veliko Globoko, Ambrus in Višnje). V preteklem obdobju se je zaradi zaraščanja kmetijski površin spreminjal (večal) le obseg gozda.

Podrobni opis zgodovine razvoja gozdov Suhe krajine je opisan v gozdnogospodarskem načrtu za gozdnogospodarsko enoto Krka 1995 – 2004.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 31/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po evidencah		Realizacija poseka – po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	110.297	112.067	101,6	135.974	123,3
Listavci	318.688	117.517	36,9	177.538	55,7
Skupaj	428.985	229.584	53,5	313.512 (258.885 – 368.139)	73,1

Realizacija poseka po evidencah je pri iglavcih presegla načrtovani posek za 1,6 %, medtem ko je pri listavcih dosegla le 36,9 % načrtovanega poseka. Po evidencah je bilo izvedenega le 53,5 % načrtovanega poseka, če pa gledamo posek, ki je bil zaznan na ploskvah, je ta občutno višji, dobrih 73 %.

Ugotavljamo, da se največ nelegalnega poseka zgodi pri tanjšem drevju, pri listavcih pa tudi pri najdebelejšem. Pri iglavcih so odstopanja večja kot pri listavcih. Najmanjša odstopanja so pri drevesih debeline od 40 do 60 cm. Lastniki gozdov očitno ne pokličejo revirnega gozdarja, kadar si pripravljajo drva, nelegalno pa radi posekajo tudi najdebelejše listavce. Pri slednjih gre morda za preveč posekano drevje na sečiščih, kjer je bila sicer označitev drevja za posek opravljena. Na podlagi teh ugotovitev podajamo naslednje napotke:

- ☞ Ob vsaki priložnosti naj se lastnike gozdov ozavešča, da je označitev drevja za posek tudi tanjših dreves za domačo porabo obvezna in brezplačna, zato naj dosledno naprošajo revirnega gozdarja za označitev in izdajo odločbe.
- ☞ Hkrati naj se lastnikom poudarjeno označi tudi na odločbi, da je potrebno naknadno posekano drevje sporočiti revirnemu gozdarju.
- ☞ Na obveznost označitve drevja za posek in izdajo odločbe bi bilo smiselno opozoriti tudi v lokalnih medijih, predvsem tistih, ki so med lastniki gozdov najbolj priljubljeni.
- ☞ Gozdarskemu inšpektorju naj se predlaga, da občasno pošlje opozorila tudi tistim lastnikom, pri katerih so bile nelegalno posekane manjše količine.
- ☞ Revirni gozdarji naj izvajajo natančnejši nadzor na terenu, na nekaj sečiščih vsako leto tudi popolni prevzem sečišč. vsak opažen posek brez predhodne označitve drevja dosledno v xTi vpišejo kot posek brez odobritve.

Preglednica 32: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco

		Površina v ha	Evidenca letnega poseka v m ³ /ha	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek v m ³ /ha	Standardni odklon	Interval zaupanja v m ³ /ha, leto	Relativni odklon zaupanja v e%
GGE	Iglavci	5.937,73	1,89	603	2,29	8,80	0,71	30,7
	Listavci		1,98		3,01	7,53	0,60	20,0
	Skupaj		3,87		5,30	11,53	0,92	17,4
Državni gozdovi		79,64	8,25	4	10,40	20,81	28,92	278,0
Ostali gozdovi		5.858,09	3,81	599	5,27	11,47	0,92	17,5

Po podatkih stalnih vzorčnih ploskev je bilo z upoštevanjem starih tarif in stare površine letno posekanih 5,28 m³/ha, kar pomeni 313.512 m³ (ob 5 % tveganju evidentiran posek ni v intervalu zaupanja, ki je od 258.885 m³ do 368.139 m³). Evidentiran posek se pri 5 % tveganju značilno razlikuje od ugotovljenega poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 33: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek v m ³	Realizirani posek v m ³	Indeks poseka v %	Skupna realizacija možnega poseka v %
1000 – Hrastova gabrovja	Iglavci	59.099	58.632	99,2	13,7
	Listavci	44.390	23.427	52,8	5,5
	Skupaj	103.489	82.059	79,3	19,1
1300 – Kisloljubna bukovja	Iglavci	21.349	24.165	113,2	5,6
	Listavci	37.120	14.540	39,2	3,4
	Skupaj	58.469	38.704	66,2	9,0
1500 – Podgorska bukovja	Iglavci	28.911	27.369	94,7	6,4
	Listavci	206.780	66.728	32,3	15,6
	Skupaj	235.691	94.097	39,9	21,9
2500 – Gorska bukovja	Iglavci	938	1.902	202,8	0,4
	Listavci	30.398	12.822	42,2	3,0
	Skupaj	31.336	14.724	47,0	3,4
Skupaj	Iglavci	110.297	112.067	101,6	26,1
	Listavci	318.688	117.517	36,9	27,4
	Skupaj	428.985	229.584	53,5	53,5

Realizacija načrtovanega poseka v enoti je po podatkih evidenc 54 %. Iz preglednice je razvidno, da so po posameznih rastiščnogojitvenih razredih različna odstopanja, v splošnem pa je bila realizacija slaba pri listavcih in solidna pri iglavcih. V RGR 1300 in 2500 je bil načrtovan posek iglavcev celo presežen. Skupno pri iglavcih realizacija za slaba 2 % preseže načrtovani posek, medtem ko pri listavcih zaostaja za dobrih 63 %.

Preglednica 34/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)

	Načrtovani posek (m ³)	Realizirani posek (m ³)	Realizacija poseka (%)	Skupna realizacija možnega poseka (%)
Ureditveno obdobje 1995 – 2004				
Iglavci	51.200	54.170	105,8	33,2
Listavci	112.000	48.523	43,3	29,7
Skupaj	163.200	102.693	62,9	62,9
Ureditveno obdobje 2005 – 2014				
Iglavci	69.925	68.716	98,3	29,2
Listavci	165.157	57.087	34,6	24,3
Skupaj	235.082	125.803	53,5	53,5
Ureditveno obdobje 2015 - 2024				
Iglavci	110.297	112.067	101,6	26,1
Listavci	318.688	117.517	36,9	27,4
Skupaj	428.985	229.584	53,5	53,5

Preglednica 35/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka)

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovani posek v m ³	109.227	309.909	419.136	700	7.461	8.161	370	1.318	1.688
Izvedeni posek v m ³	111.438	111.351	222.788	461	6.109	6.570	168	58	226
Realizacija v %	102,0	35,9	53,2	65,9	81,9	80,5	45,3	4,4	13,4
Povprečno drevo v m ³	1,16	0,69	0,86	0,98	1,22	1,20	1,25	0,88	1,13

Realizacija poseka se močno razlikuje po lastniških kategorijah in po drevesnih vrstah. Možni posek iglavcev je bil za 2 % presežen v zasebnih gozdovih, medtem ko je bil v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti nizek. Realizacija načrtovanega poseka listavcev je v zasebnih gozdovih nizka (36 %), v gozdovih lokalnih skupnosti zanemarljiva (5 %), v državnih gozdovih pa pričakovano blizu načrtovanemu poseku (82 %).

Rezultati evidenc kažejo, da je v zasebnih gozdovih večje zanimanje ali potreba po iglavcih v primerjavi z listavci. Povprečno posekano drevo za enoto je merilo 1,06 m³. Razlog za preseženo realizacijo sečnje iglavcev v zasebnih gozdovih je predvsem sanitarni posek in posek oslabelega drevja, ki je v zadnjem desetletju znašal 44 % od skupnega poseka.

Preglednica 36/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)

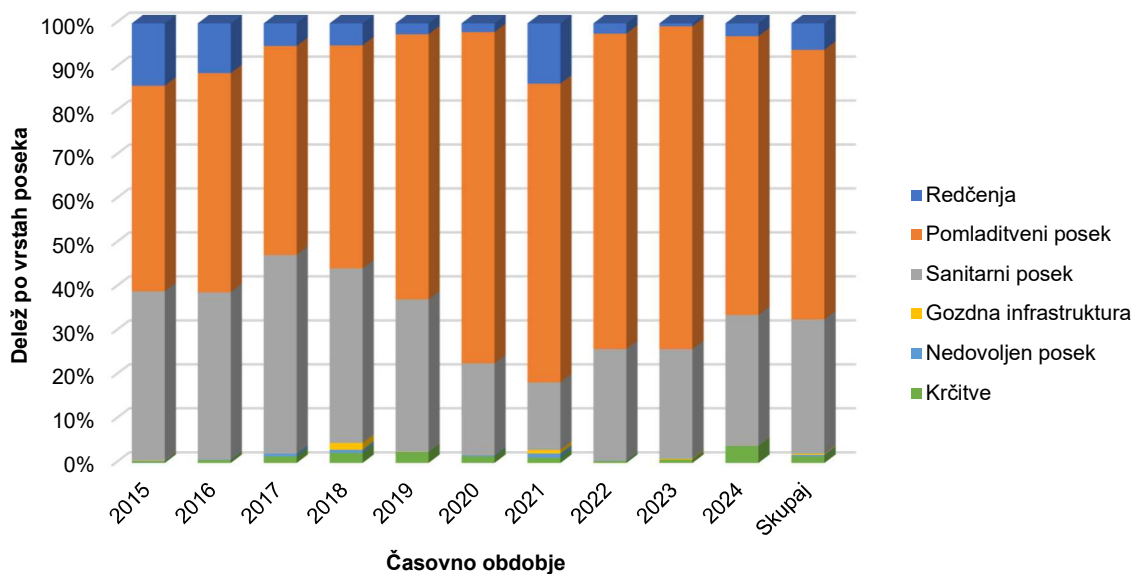
		Vrste poseka							Delež od LZ v %	Delež od P v %
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek za gozdno infrastrukturo in drugo	Nedovoljen posek	Krčive	Skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni							
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m³	5.660	54.903	48.721	360	377	1.418	111.438	24,9	72,4
	%	5,1	49,3	43,7	0,3	0,3	1,3	100,0		
Listavci	m³	7.820	80.584	20.434	129	253	2.131	111.351	9,5	37,0
	%	7,0	72,4	18,4	0,1	0,2	1,9	100,0		
Skupaj	m³	13.480	135.487	69.155	489	630	3.548	222.788	13,7	49,0
	%	6,1	60,8	31,0	0,2	0,3	1,6	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m³	0	43	413	6	0	0	461	14,6	42,6
	%	0,0	9,2	89,4	1,3	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	307	5.245	445	112	0	0	6.109	31,6	120,2
	%	5,0	85,9	7,3	1,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	307	5.288	857	118	0	0	6.570	29,2	106,5
	%	4,7	80,5	13,0	1,8	0,0	0,0	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m³	0	69	86	0	0	13	168	1,1	31,7
	%	0,0	41,3	51,2	0,0	0,0	7,5	100,0		
Listavci	m³	12	20	1	0	0	25	58	0,2	4,9
	%	20,5	33,8	2,5	0,0	0,0	43,2	100,0		
Skupaj	m³	12	89	87	0	0	38	226	0,5	13,1
	%	5,3	39,4	38,7	0,0	0,0	16,7	100,0		
Skupaj										
Iglavci	m³	5.660	55.014	49.219	366	377	1.430	112.067	24,8	72,1
	%	5,1	49,1	43,9	0,3	0,3	1,3	100,0		
Listavci	m³	8.139	85.849	20.880	241	253	2.156	117.517	9,8	38,2
	%	6,9	73,1	17,8	0,2	0,2	1,8	100,0		
Skupaj	m³	13.799	140.864	70.099	607	630	3.586	229.584	13,9	49,6
	%	6,0	61,4	30,5	0,3	0,3	1,6	100,0		

Po podatkih evidence je bilo v zasebnih gozdovih posekanega 49,0 % prirastka ali 13,7 % lesne zaloge, v državnih gozdovih 106,5 % prirastka ali 29,2 % lesne zaloge in v gozdovih lokalnih skupnosti 13,1 % prirastka ali 0,5 % lesne zaloge.

V vseh lastniških kategorijah gozdov sta po donosu prevladovala pomladitveni (61,4 %) in sanitarni posek (30,5 %), prvi predvsem pri listavcih (73,1 %) in drugi pri iglavcih (43,9 %). Nizek je odstotek donosa iz redčenj, ki znaša le 6,0 %, ostale vrste poseka pa predstavljajo

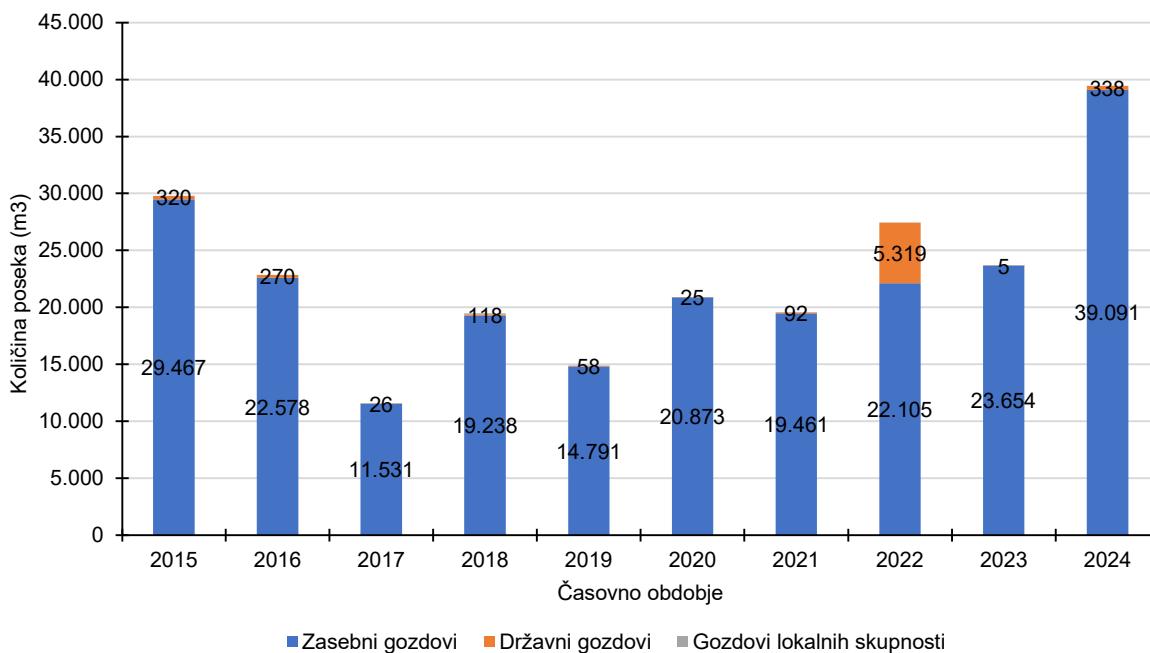
1,6 % ali manj. Od poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka predstavlja posek zaradi insektov (skoraj izključno podlubniki) kar 71,9 % drevja. Veter je povzročil polom 8.273 m³ lesa, kar znaša 19,0 % in žled 8,8 % sanitarnega poseka.

Omenimo naj še količino evidentiranega kala, to so naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa, ki jih je 60 m³ (ta drevesa bi se v prejšnjih obdobjih zagotovo znašla v sanitarnem poseku). 138 m³ je bilo evidentirane sečnje izven gozda. Slednja niso zajeta v analizo.

Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)

Glede na vrsto sečenj v preteklem desetletju lahko opazimo nihanje sanitarnega poseka skozi celotno obdobje. Na začetku obdobja je približno polovica poseka izhajala iz pomladitvenih sečenj, medtem ko je bil delež redčenj razmeroma majhen. Proti koncu veljavnosti načrta pa se je delež pomladitvenih sečenj še dodatno povečal. Obseg sečnje po vrstah poseka se je skozi leta spreminjal zaradi naravnih razmer, ujm, razmer na lesnem trgu in različnega obsega pomladitvenih sečenj.

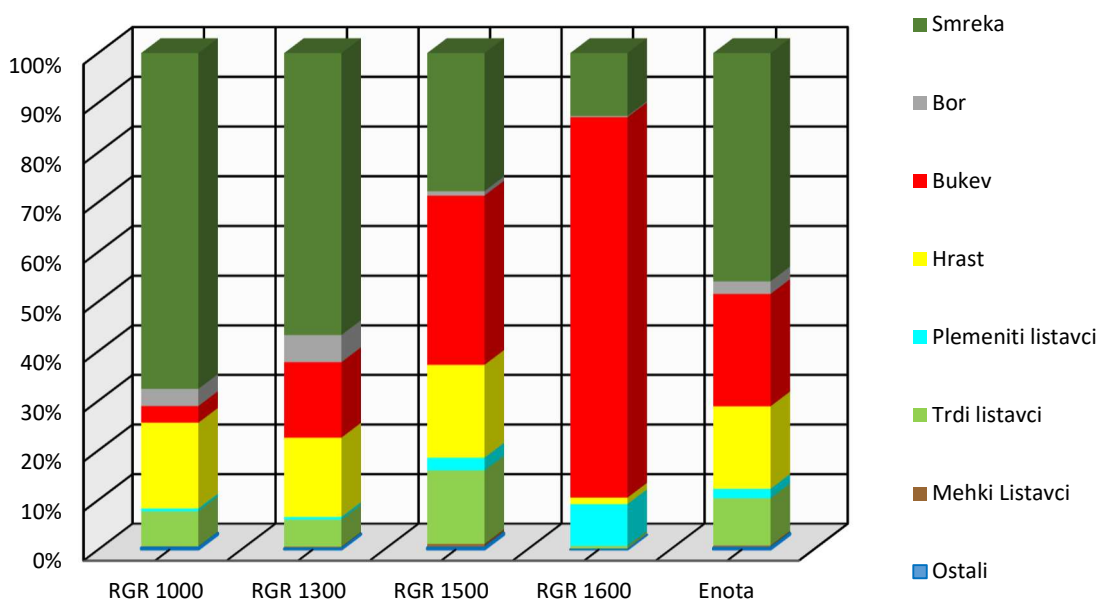
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m³ (po podatkih evidence poseka)

Skupna količina poseka se je po letih gibala od 11.557 do 39.429 m³. Na zelo veliko nihanje so vplivale naravne ujme in podlubniki, razmere na lesnem trgu in posledično interes lastnikov.

Preglednica 37/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)

Drevesna vrsta	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne lesne zaloge v %
Smreka	45,9	25,4	6,4
Jelka	0,3	27,7	0,0
Bor	2,5	19,4	0,4
Macesen	0,0	2,7	0,0
Ostali iglavci	0,1	11,9	0,0
Bukev	22,7	9,9	3,1
Hrast	16,6	13,9	2,3
Plemeniti listavci	1,9	5,1	0,3
Trdi listavci	9,5	7,1	1,3
Mehki listavci	0,5	9,8	0,1
Iglavci	48,8	24,8	6,8
Listavci	51,2	9,8	7,1
Skupaj	100,0	13,9	13,9

V poseku močno prevladuje smreka, saj je v minulem desetletju predstavljala slabo polovico celotne sečnje, po deležih pa ji sledijo še bukev, hrast in trdi listavci. Posek glede na lesno zalogo je pri prej omenjenih drevesnih vrstah precej nižji. Med pogostejše prisotnimi drevesnimi vrstami iglavcev se je najbolj posegalo v lesno zalogo smreke, bora in ostalih iglavcev (zeleni bor, črni bor ter duglazija), pa tudi jelke in macesna, kar zaradi majhnega deleža nima pomembnejšega vpliva. Med pogostejše prisotnimi drevesnimi vrstami listavcev pa se je najbolj posegalo v leseno zalogo hrasta, bukve in mehkih listavcev, z manjšimi deleži sledijo še trdi in plemeniti listavci.

Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da posek po drevesnih vrstah ali skupinah drevesnih vrst sledi razmerju drevesnih vrst v lesni zalogi posameznega RGR. Tako lahko razberemo, da je v razredu 1000 (Hrastova gabrovja) v poseku prevladovala smreka, hrast in trdi listavci, v 1300 (Kisloljubna bukovja) poleg smreke še bukev, hrast, trdi listavci in bor, v 1500 (Podgorska bukovja) je prevladovala bukev in v manjši meri smreka, v 1600 (Gorska bukovja) pa prevladuje bukev v manjši meri smreka, za njimi plemeniti listavci in hrast.

Preglednica 38/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka)

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Listavci	7,4	13,9	21,3	26,1	53,4	24,8	18,9
Iglavci	5,1	6,5	9,0	11,0	22,5	9,8	19,8
Skupaj	5,6	8,3	12,3	15,5	33,4	13,9	38,7

Iz debelinske strukture poseka za enoto lahko razberemo, da je bil delež poseka od lesne zaloge razreda najvišji v debelinskem razredu nad 50 cm, ta se nato zmanjšuje proti najnižjemu debelinskemu razredu. Razvidno je, da je intenziteta v drogovnjakih prenizka oziroma da niso bili redčeni vsi drogovnjaki. V povprečju je bilo v enoti v tem desetletju posekane 13,9 % lesne zaloge oziroma 38,7 m³/ha lesa.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 39/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	48,5	79,8	164,5	0,02	0	0,0
Priprava tal	ha	2,33	2,33	100,0	0	0,00	-
Sadnja	ha	0,00	3,51	-	0	0,00	-
Obžetev	ha	498,31	37,65	7,6	0,99	0,00	0,0
Nega mladja	ha	154,58	16,23	10,5	6,12	0,00	0,0
Nega gošče	ha	288,37	8,11	2,8	5,23	4,90	93,7
Nega letvenjaka	ha	201,69	7,90	3,9	9,37	5,40	57,6
Nega drogovnjaka	ha	211,92	4,00	1,9	5,68	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	600	99	16,6	0	0	-
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	2	-	0	0	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	400	-	0	0	-
Obeleževanje sadik	kos	0	810	-	0	0	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,02	0,00	0,0	48,54	79,8	164,4
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	2,33	2,33	100,0
Sadnja	ha	0,00	0,00	-	0,00	3,51	-
Obžetev	ha	0,24	0,00	0,0	499,54	37,65	7,5
Nega mladja	ha	0,66	0,00	0,0	161,36	16,23	10,1
Nega gošče	ha	0,73	0,00	0,0	294,33	13,01	4,4
Nega letvenjaka	ha	1,36	0,00	0,0	212,42	13,30	6,3
Nega drogovnjaka	ha	2,17	0,00	0,0	219,77	4,00	1,8
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0	-	600	99	16,6
Premazi in drugo varstvo	dnin	0	0	-	0	2	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	0	-	0	400	-
Obeleževanje sadik	kos	0	0	-	0	810	-

Realizacija gojitvenih del v obravnavanem obdobju je bila večinoma znatno nižja od načrtovanega obsega. Izstopa le priprava sestoja, ki je bila izvedena v večjem obsegu od predvidenega, medtem ko je bila priprava tal izvedena skladno z načrtom. Ostali ukrepi, zlasti nega mladja, gošče, letvenjaka in drogovnjaka, so bili realizirani v zelo omejenem obsegu, kar se odraža v nizkih indeksih izvedbe (od 1,8 % do 10,1 %) in kaže na izrazito odstopanje od načrtovanih ciljev. Nedosežene načrtovane vrednosti so delno posledica hitrega dogajanja v mladovjih oziroma preraščanja v višje faze.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 17 dnin. To so dneve porabljene pretežno za kontrolne pasti, s katerimi spremljamo razvoj podlubnikov. Lovnih pasti je le za vzorec, zato je temu primerna zelo nizka realizacija načrtovanega varstva pred žuželkami.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Preglednica 40: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak

Leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Skupaj
Nove vlake (m)	0	0	0	0	0	126	356	528	0	0	1.010
Obnove vlak (m)	0	0	0	0	0	0	185	0	0	0	185
Nove ceste (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obnove cest (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V preteklem desetletju se je gradnja in obnova vlak izvajala v manjšem obsegu glede na desetletje pred tem. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je bilo zgrajenih le nekaj več kot 1 km in obnovljenih 185 m vlak.

Obnov in gradenj gozdnih cest ni bilo.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju so bila za krepitev splošno koristnih funkcij gozdov evidentirana dela za vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu v obsegu 1,93 ha oziroma 4 dnine. Na enem vodnem viru so se opravila vzdrževalna dela. Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih gojitvenih in varstvenih del in niso posebej evidentirana.

Pri izbiri drevja za posek je bilo kot kalo evidentiranih 53 habitatnih dreves v skupni izmeri 60,02 m³, kar pomeni, da je imelo povprečno drevo 1,13 m³.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Pritiski na gozdove enote s krčitvami so zmerni – zarašča se več površin, kot se jih izkrči. Tako se je v zadnjem desetletju površina gozdov povečala, glede na današnje zaraščajoče površine pa se bo to zgodilo tudi v prihodnjem desetletju.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo izkrčenih 31,91 ha gozdov, 2,37 ha zaradi širitve ali gradnje novih daljnovodov in 3,63 ha zaradi gradnje stanovanjskih objektov. 21,47 ha gozdov je bilo izkrčenih v kmetijske namene, med katerimi je povprečna krčitev znašala 0,34 ha, dve sta bili večji od 1 ha. Poleg omenjenih je bilo nelegalno izkrčenih 4,44 ha gozdov, v glavnem v kmetijske namene.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev

Cilji v preteklem desetletju so bili smelo postavljeni. Nekaj teh je bilo doseženih, žal pa moramo pri nekaterih ugotoviti, da niso bili doseženi v celoti. Najpomembneje je, da je uspelo ohraniti mešane, skupinsko raznomerne, kakovostne in stabilne sonaravne gozdove.

- ☞ 30 letnemu cilju 300 m³/ha lesne zaloge smo se uspeli precej približati, saj je lesna zaloga s 278 m³/ha pred desetimi leti zvišala na današnjih 283 m³/ha. Kot etapni cilj ob koncu ureditvenega obdobja je bila predvidena lesna zaloga 284 m³/ha.
- ☞ Stanje razvojnih faz glede na načrtovane razvojne faze ni ugodno. Mladovij je nekoliko več, vendar manj, kot smo predvideli, tudi drogovnjakov je manj, debeljakov in sestojev v obnovi pa je preveč. Če bi bolje upoštevali usmeritve bi z odločnejšim zaključevanjem obnov bi mladovja in sestoje v obnovi privedli na načrtovano raven.
- ☞ Razmerje 28 % iglavcev in 72 % listavcev je bilo delno doseženo.
- ☞ Ohranili smo pretežno raznodobno zgradbo gozdov.
- ☞ Glede nedoseženih ciljev in predvidenih ukrepov naj na prvem mestu izpostavimo, da je bila realizacija načrtovanega možnega poseka po podatkih evidence le 54 %. Tu naj takoj dodamo, da je realizacija možnega poseka po podatkih stalnih vzorčnih ploskev 73 %. Glede na kontrolni izračun je jasno, da so podatki stalnih vzorčnih ploskev natančnejši.

- ☞ Gozdovi so pretežno pomanjkljivo negovani, načrtovana gojitvena dela so bila zelo skromno izvedena, v povprečju manj kot 10 %. Gojitvena dela so bila presežena samo pri pripravi sestoja.
 - ☞ Zaradi slabe realizacije možnega poseka in gojitvenih del je bil slabše dosežen še cilj intenzivno negovanih sestojev z bogatimi zasnovami.
 - ☞ Varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, količina načrtovanih varstvenih del je bila očitno nekoliko previsoka, saj so se težave s podlubniki nekoliko umirile. Sanitarnega poseka je bilo slabih 31 %.
 - ☞ Dela za vzdrževanje okolja prostoživečih živali so bila izvedena pomanjkljivo oziroma v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Veliko del za funkcije je bilo izvedenih pri rednem gospodarjenju z gozdovi, upoštevajoč zahteve glede prisotnosti posameznih funkcij gozda.
 - ☞ Ohranili so se gozdovi z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami.
 - ☞ Ohranjene so naravne in kulturne vrednote.
 - ☞ Populacija rastlinojede divjadi je na ravni, ki omogoča uspešno naravno pomlajevanje.
- Kljub dobro zastavljenim ciljem izpred desetih let v enoti ostajajo nekateri temeljni problemi:
- ☞ neustrezno razmerje razvojnih faz,
 - ☞ slaba realizacija gojitvenih del in redčenj drogovnjakov,
 - ☞ pomanjkljiva odprtost s primernimi gozdnimi vlakami,
 - ☞ agresivnost smreke na hrastovo gabrovih rastiščih,
 - ☞ slabo preraščanje hrasta zaradi pepelaste plesni in agresivnosti smreke.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

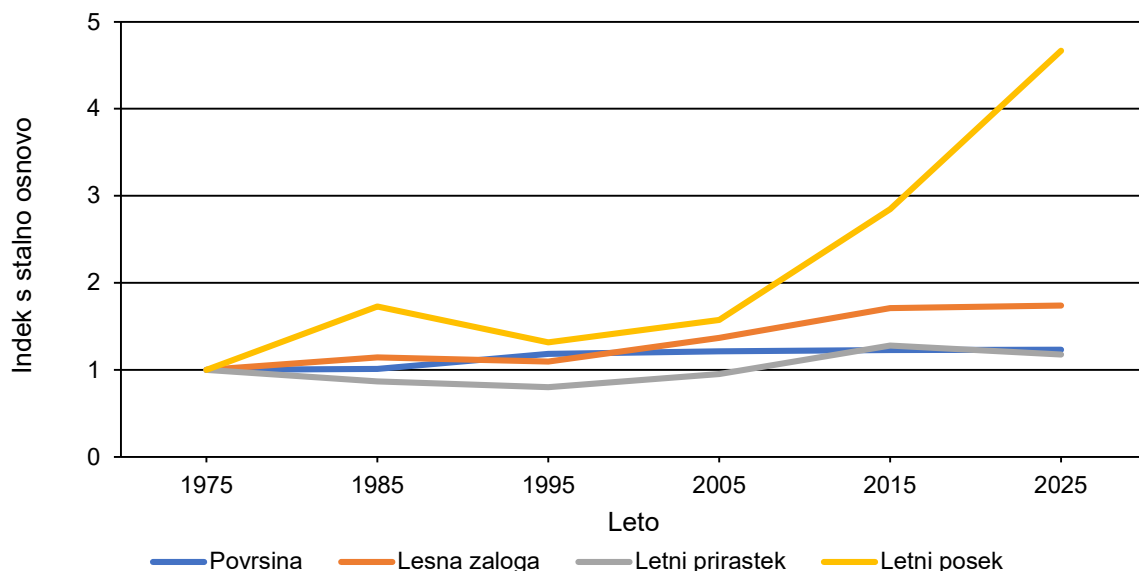
5.1 Razvoj gozdnih fondov

Danes je 15,9 ha več gozda, kot ga je bilo pred desetimi leti, in kar 1.120,3 ha več kot pred petimi desetletji. Povečanje površine gozdov v enoti je bilo največje v obdobju 1985 – 1995, največ na račun zaraščanja kmetijskih površin. Vzrok v povečanju površine gozdov je tudi menjava metode ugotavljanja površine gozdov (površina na osnovi parcel se je v letu 2005 zamenjala z digitalizacijo gozdnih površin). Razlog sprememb površine so predvsem posledica prilagoditve meje enote novemu zemljiškokatastrskemu načrtu, razlik v kakovosti prikaza gozdne površine (zaradi uporabe novejših in natančnejših podlag) ter izločitve javnih cest. Upoštevati je potrebno tudi krčitve (31,91 ha) v zadnjem desetletju.

Preglednica 41/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Realizirani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975	4.833,34	44,0	118,8	162,8	1,94	4,15	6,09	0,62	0,74	1,36
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100	100	100
1985	4.887,41	53,1	132,9	186,0	1,75	3,54	5,29	0,64	1,71	2,35
Verižni indeks	101,1	120,7	111,9	114,3	90,2	85,3	86,9	103,2	231,1	172,8
1995	5.725,00	56,0	122,5	178,5	1,73	3,16	4,89	0,94	0,85	1,79
Verižni indeks	117,1	105,5	92,2	96,0	98,9	89,3	92,4	146,9	49,7	76,2
2005	5.865,72	69,9	152,9	222,8	2,03	3,77	5,8	1,17	0,97	2,14
Verižni indeks	102,5	124,8	124,8	124,8	117,3	119,3	118,6	124,5	114,1	119,6
2015	5.937,73	76,1	202,2	278,3	2,62	5,18	7,80	1,89	1,98	3,87
Verižni indeks	101,2	108,9	132,2	124,9	129,1	137,4	134,5	161,5	204,1	180,8
2025	5.953,64	71,8	211,4	283,2	2,16	5,01	7,17	1,89	4,66	6,35
Verižni indeks	100,3	94,3	104,5	101,8	82,4	96,7	91,9	89,4	235,4	164,1

Opomba: Do leta 2015 je prikazan letni posek iz evidence poseka, za leto 2025 pa načrtovani posek za obdobje 2025-2034. Verižni indeks je izračunan iz relativnih vrednosti gozdnih fondov.

Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Hektarska lesna zaloga se je v zadnjem desetletju povečala za 4,9 m³/ha oz. za 1,8 %, v zadnjih petih desetletjih pa za 120,4 m³/ha oz. 74,0 %. Zalogi iglavcev in listavcev sta skozi desetletja ves čas naraščali, ker pa se je v letu 1995 občutno povečala površina gozdov, je opaziti padec v povprečni zalogi na hektar, še posebej pri listavcih. Ker se je lesna zaloga za posamezna obdobja ugotavljala z različnimi metodami (polna premerba gozdov, Bitterlichova metoda, stalne vzorčne ploskve), je povsem korektno le ugotavljanje sprememb lesne zaloge

in prirastka samo za zadnji dve desetletji, saj so bili podatki pridobljeni z isto metodo, to je s stalnimi vzorčnimi ploskvami.

Letni prirastek se je od leta 1975 povečal za 28,1 %. Največji porast prirastka se je zgodil v prejšnjem desetletju, ker je bil v preteklih obdobjih izračunan po drugih metodah in glede na njegov dvig podcenjen.

Evidentiran realiziran hektarski posek je v prejšnjih desetletjih nihal od (najnižjega) 1,36 do (najvišjega) 3,87 m³/ha. Za leto 2025 je prikazan načrtovani posek, zato je neprimerljivo večji.

Veliko povečanje je načrtovano tudi za prihajajoče ureditveno obdobje, saj se je najvišji možni posek v primerjavi z zadnjim realiziranim posekom iz načrta 2015 – 2024 skoraj da podvojil (verižni indeks znaša 164,1). Predvideno je močnejše poseganje med listavce.

Preglednica 42/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1975	25,0	-	2,0	-	-	28,0	26,0	1,0	18,0	-
1985	25,9	0,2	2,4	-	0,0	26,9	24,6	1,9	17,9	0,2
1995	28,8	0,1	2,3	-	0,1	28,4	23,1	3,2	12,5	1,5
2005	29,5	0,2	1,6	-	0,0	28,8	19,5	3,2	16,4	0,8
2015	25,1	0,1	1,8	0,2	0,3	31,7	16,6	5,2	18,5	0,7
2025	23,4	0,1	1,6	0,1	0,1	34,1	15,0	5,2	20,2	0,2

Zaradi obsežnih sanitarnih sečenj v preteklem desetletju, se je delež smreke znižal za slabi 2 odstotni točki. Predvsem na račun padca deleža smreke sta se povečala deleža buke in trdi listavcev (beli gaber, cer). Nevzpodbudno je zmanjševanje deleža hrasta, ki se še vedno suši in slabo pomlajuje, njegov delež pa uspešno zapolnjujejo bukev in trdi listavci. Deleži ostalih skupin drevesnih vrst se niso bistveno spremenili.

Preglednica 43/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek (%)
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	87,6	89,2	101,2	117,7	94,4	57,0	90,1	91,2	100,0	105,6	82,4	89,5
Listavci	100,0	97,4	105,1	105,8	126,2	104,5	92,4	96,8	98,3	95,6	116,7	96,7	84,9
Skupaj	90,0	95,0	100,8	104,4	123,2	101,8	80,5	94,7	96,0	97,1	111,9	91,9	86,1

Skupne vrednosti za vse tri kazalnike se nekoliko razlikujejo od vrednosti verižnega indeksa v preglednici GFR1. Razlog za razhajanje je v tem, da so vrednosti prve preglednice računane iz hektarskih vrednosti, zgornje preglednice pa iz absolutnih vrednosti. Pri indeksu možnega poseka pa še dodatno zato, ker je v preglednici GFR1 za preteklo obdobje upoštevan dejanski posek, za sedanje obdobje pa predviden možni posek..

Po vseh debelinskih razredih, razen pri iglavcih in listavcih v drugem debelinskem razredu, kjer se je lesna zaloga zmanjšala, se je absolutna lesna zaloga v zadnjem desetletju povečala, skupaj za 2 %. Pri listavcih se je lesna zaloga povečala za 5 %, pri iglavcih pa zmanjšala za slabih 6 %. Največ se je povečala lesna zaloga petega debelinskega razreda (premer 50 cm in več). Hkrati pa je najvišji prirastek tudi v petem debelinskem razredu, najmanjši prirastek pa v prvem debelinskem razredu.

Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	451.685	1.200.935	1.652.620
Vrast	8.162	23.972	32.134
Prirastek (letni*10)	155.527	307.462	462.989
Sečnje po evidenci	112.067	117.517	229.584
Mortaliteta	19.593	63.100	82.693
Pričakovana lesna zaloga	483.714	1.351.752	1.835.466
Ugotovljena lesna zaloga	426.709	1.247.473	1.674.182
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	88,2	92,3	91,2

Vsi podatki v preglednici so izračunani s tarifami, ki so bile uporabljene v prejšnjem načrtu, zato je ugotovljena lesna zaloga nekoliko drugačna, kot je prikazana v ostalih preglednicah (popravek tarif je prinesel dvig lesne zaloge za 0,4 %). Prirastek in vrast v preglednici sta za minulo desetletje, posek pa je iz evidenc.

Iz preglednice lahko razberemo, da je ob upoštevanju evidenčnega poseka ugotovljena lesna zaloga za 8,8 % nižja od pričakovane. Večje odstopanje je pri iglavcih kot pri listavcih. Velik del te razlike lahko pojasnimo s prenizkim evidentiranjem poseka.

Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	448.517	1.181.634	1.630.151
Vrast	8.150	23.367	31.517
Prirastek (letni*10)	154.444	302.378	456.822
Sečnje po evidenci	111.606	111.408	223.014
Mortaliteta	19.593	62.965	82.558
Pričakovana lesna zaloga	479.912	1.333.006	1.812.918
Ugotovljena lesna zaloga	424.470	1.231.966	1.656.436
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	88,4	92,4	91,4

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v zasebnih gozdovih za 8,6 % nižja od pričakovane, kar je enako kot v enoti. Zaradi majhne površine so pri tem izračunu med zasebne gozdove šteti še gozdovi lokalnih skupnosti v obsegu 16,13 ha.

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	3.168	19.301	22.469
Vrast	12	605	617
Prirastek (letni*10)	1.083	5.084	6.167
Sečnje po evidenci	461	6.109	6.570
Mortaliteta	0	135	135
Pričakovana lesna zaloga	3.802	18.746	22.548
Ugotovljena lesna zaloga	2.239	15.507	17.746
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	58,9	82,7	78,7

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v državnih gozdovih za 21,3 % nižja od pričakovane, kar je veliko večje odstopanje kot v zasebnih gozdovih. Glavni razlog tega odstopanja je nezanesljivost podatkov zaradi majhne površine državnih gozdov.

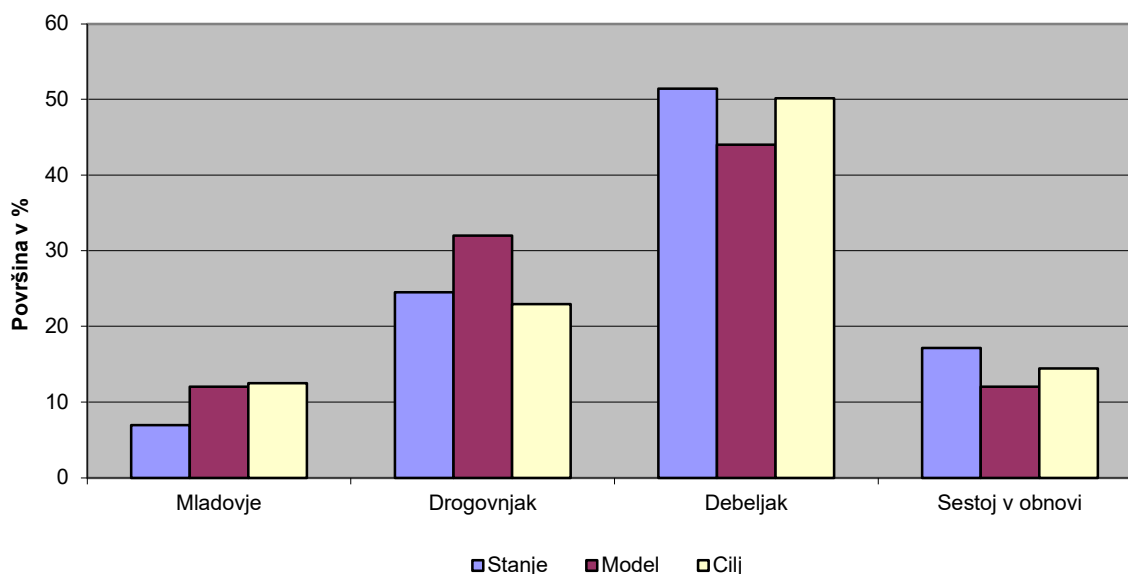
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

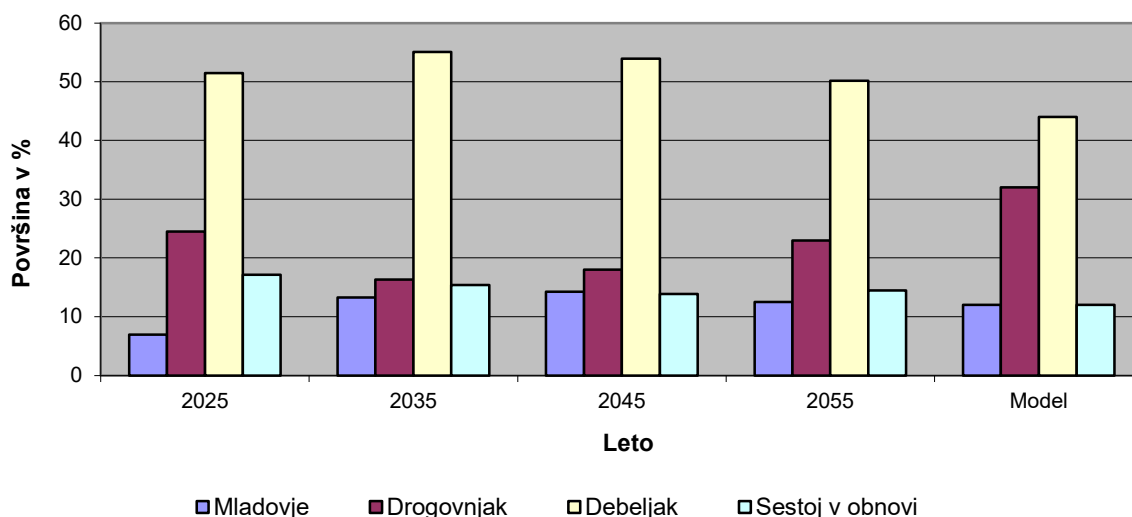
Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (SPG) (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	374,90	6,3	7,0	15	12,0	646,55	-5
Drogovnjak	1.319,52	22,2	24,5	40	32,0	1.724,14	-8
Debeljak	2.770,80	46,5	51,4	55	44,0	2.370,69	7
Sestoj v obnovi	922,72	15,5	17,1	15	12,0	646,55	5
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	565,70	9,5	-	-	-	-	-
Skupaj	5.953,64	100,0	100,0	125	100,0	5.387,94	0

Modelne deleže razvojnih faz za enoto smo izračunali s ponderiranjem modelnih deležev rastiščnogojitvenih razredov, te pa smo povzeli iz območnega načrta 2021 – 2030. Izračunane deleže smo primerjali s korigiranimi deleži razvojnih faz, pri čemer raznomernih gozdov, nismo upoštevali v izračunu modela.

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz se razlikuje od modelnega razmerja. V enoti imamo preveč debeljakov (7 odstotnih točk) in posledično premalo mladovij (5 odstotnih točk) in drogovnjakov (8 odstotne točke). Preveč je tudi sestojev v obnovi (3 odstotne točke). Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko nekoliko večja, ker pogosto zaradi majhnih površin (do 0,25 ha) niso izločena v samostojne sestoe, toda tako velikega primanjkljaja s tem kljub vsemu ne moremo opravičiti. Starejše sestoe je potrebno hitreje uvajati v obnovo, še posebej pomlajene debeljake z visoko lesno zalogo, kjer je vrednostni prirastek že kulminiral. V sestojih v obnovi je potrebno obnovo pospeševati in predvsem zaključevati, da popravimo velik primanjkljaj mladovij. Pri tem pa se ne sme zanemariti prostorske razporejenosti in pestrosti razvojnih faz.

Grafikon 8: Razvoj razvojnih faz v preteklosti in za ciljno obdobje

V zgornjem grafikonu je prikazano stanje, preteklo stanje in model ter predvidevanje razvoja razvojnih faz za tridesetletno ciljno obdobje. Za prikaz razvoja razvojnih faz smo uporabili površine smernic, višino lesne zaloge in dobo trajanja posamezne razvojne faze po RGR-jih. Za izračun razvoja v enoti smo sešteli površine po RGR-jih.

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno in dolgotrajno. Čez trideset let bo debeljakov manj, vendar še vedno več kot po modelu. Drogovnjakov bo v naslednjih desetletjih pričakovano manj, saj učinki odločno načrtovanih ukrepov v debeljakih in sestojih v obnovi po treh desetletjih še ne bodo vplivali na stanje drogovnjakov. Stanje v drogovnjakih se bo občutneje povečalo v četrtem in petem desetletju, ko bodo mladovja preraščala v drogovnjake. Sestoj v obnovi je malo več kot, jih predvideva modelno stanje. Zaradi velikega deleža sestojev v obnovi bo tudi mladovij nekoliko preveč. Delež mladovij bo že v naslednjem desetletju presegel modelno stanje, nato se bo rahlo zmanjševal do konca ciljnega obdobja.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Krčitev gozdov je bilo v preteklem desetletju malo (31,91 ha), večinoma na površinah, ki niso sporne z vidika varovalne in hidrološke funkcije. Ostali gozdovi s svojo stalno pokrovnostjo tal zagotavljajo primerno opravljanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološke funkcije.

V gozdovih enote najdemo številne živalske vrste, med katerimi je potrebno posebej izpostaviti parkljesto divjad in zveri ter tiste vrste ptic, ki najdejo svoj dom le v obsežnih strnjenih gozdovih. Dosedanje gospodarjenje je zagotavljalo ohranitev primerne stanja biotopov za vse živalske vrste.

Središče turizma in rekreacije v enoti predstavlja reka Krka, ki ponuja veliko oblik rekreacije (čolnarjenje, ribolov). Obljudene so tudi številne pešpoti, gozdovi v neposredni bližini večjih naselij in posamezni vrhovi. Interesi za vožnjo v naravnem okolju z motornimi vozili, ki za gozdni prostor ni primerna, se pojavljajo, vendar jih uspešno omejujemo. Glede na pojavljanje turističnih kmetij in gradnje ostalih objektov za rekreacijo bo v prihodnosti zanimanje po športnih aktivnostih v gozdu še več. Te interese bo potrebno upoštevati in primerno opredeliti površine gozdov, ki bodo opravljale poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo. V tem načrtu smo te površine opredelili v poglavju funkcij in na karti funkcij.

Gozdovi ob objektih kulturne dediščine morajo biti negovani predvsem v smislu varovanja teh objektov. Za take objekte je nevarna gradnja cest in vlak.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je zlasti pomembna usklajenost med gozdom in rastlinojedo parkljasto divjadjo. Z ohranjanjem negozdnih površin in večje ponudbe hrane na številnih pomlajenih površinah divjad ne bo ogrozila doseganja zastavljenih ciljev pri gospodarjenju z gozdovi.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni gozdnogospodarski cilji

Cilj gospodarjenja z gozdovi so sonaravni, rastiščem primerni, kakovostni, biološko in mehansko stabilni gozdovi s trajnim zagotavljanjem vseh njihovih ekoloških, socialnih in gospodarskih funkcij. Takšni gozdovi bodo omogočali uresničevanje naslednjih prioriteten ciljev.

Proizvodni cilji:

Trajna proizvodnja lesa za lesni trg in lastno porabo. Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 26 % in listavcev 74 %. Ciljna kvaliteta je hlodovina iglavcev za žago (B) in hlodovina listavcev za furnir (A1), luščenje (A2) ali za žago (B).

Z uravnavanjem staleža divjadi in prehranske sposobnosti gozdov zagotoviti naravno obnovo gozdov in trajni prihodek od lova divjadi.

Ciljno obdobje znaša 30 let. Pri določitvi ciljev je uporabljena simulacija, pri kateri gibanje gozdnih fondov ni linearno, saj lesna zaloga, prirastek in možni posek v prihodnjih desetletjih ne bodo enaki vrednostim tega desetletja. Trenutno stanje sestojev bo v prihodnjih desetletjih narekovalo nekoliko drugačne ukrepe, kot jih načrtujemo za prvo desetletje, kar velja tudi pri določevanju ciljev po rastiščnogojitvenih razredih.

Ekološki cilji:

Na najstrmejših pobočjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je cilj naraven, skupinsko raznodoben in raznomen gozd z zmerno lesno zalogo.

Ohranjeni naravni gozdovi za trajno zagotavljanje čistilne in vodozadrževalne sposobnosti gozda in gozdnih tal ter za ohranjanje ravnovesja občutljivih vodnih razmer kraškega sveta.

Ohranjena današnja površina gozdov na vodovarstvenih območjih z naravno vrstno sestavo in strukturo sestojev, ki zagotavlja čistost in stalnost odtoka. Ostale vloge teh gozdov morajo biti podrejene hidrološki.

Večja količina odmrle lesne mase v predelih, kjer je zaradi ohranjanja habitatov živalskih vrst (Natura 2000 območja) mrtva masa najbolj pomembna.

Ohranjena visoka stopnja vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjene vse rastlinske in živalske vrste ter njihovi habitati kot so gnezdišča, mokrišča, kali, obrečna vegetacija, drevesna dupla, mrtva masa, travniški lazi sredi gozdov, plodonosno drevje in podzemni habitati.

Urejeni in vzdrževani izviri in potoki z naravno drevesno sestavo ob njih.

Ohranjeno ugodno ohranitveno stanje redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000. Omenjeni predeli so v veliki meri skladni z območji varstva narave, ki predstavljajo opazen delež gozdov, na katerih ima ta vloga prednost pred ostalimi.

Ohranjene avtohtone manjšinske drevesne vrste in manjšinske vrste gozdnih združb, ki so ogrožene zaradi razmer v okolju oziroma zaradi njihovih posebnih ekoloških lastnosti (tisa, brek, skorš, mokovec, jerebika, bresti, javorji, jeseni).

Ohranjeni gozdni ostanki v kmetijski krajini.

Ohranjena zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja ter ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v Natura 2000 območjih.

Socialni cilji:

V okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov primerno urejeni, naravni gozdovi, visokega estetskega videza.

Ohranjeni in urejeni naravni gozdovi v neposredni bližini objektov in nahajališč kulturne dediščine in drugih naravnih vrednot okolja.

Urejeni in s predstavitvenimi tablami, smerokazi, opozorili in obvestili opremljeni gozdovi v okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov.

Urejeni dostopi do spominskih obeležij, turističnih točk in zanimivih objektov.

Urejene in vzdrževane pešpoti.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Izboljšati razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev z namenom zagotovitve trajnosti funkcij in donosov v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti.

V sodelovanju s kmetijskim sektorjem težiti k ustavitvi zaraščanja kmetijskih površin v gozdni krajini. V gozdni krajini ohraniti strnjeno velikih sklenjenih gozdnih območij in vzdrževanost travinj.

Vitalne hraste, debeline nad 90 cm, ki rastejo v dolinah oziroma na neizpostavljenih mestih, puščati kot semenska in habitatna drevesa.

Povečati realizacijo gojitvenih del v mladovjih. Pri negi pospeševati hrast in plemenite listavce, na skalovitih strminah pa ohraniti toploljubne listavce.

Saditi pretežno listavce in jelko v primerih potrebe po zapolnitvi posameznih večjih vrzeli, ki nastanejo po raznih ujmah.

Pri sečnji in spravilu se v največji možni meri izogniti številnim spominskim obeležjem, brlogom, vodnim telesom in ostalim za splošne koristne funkcije pomembnim objektom ter v njihovi okolici zagotoviti popoln gozdni red.

Vzdrževati pašne površine z oblikovanim gozdnim robom in pospeševati plodonosne vrste ter s tem povečati pestrost prehrambenih kapacitet za divjad.

V primeru, ko je jakost poseka večja kot 130 m³/ha (praviloma pomladitveni posek), je zaradi zmanjševanja poškodb sestojev in tal potrebno posek izvesti v dveh časovno ločenih korakih (vsaj 3 leta).

Pri poseku dosledno upoštevati gozdnogojitveno smernico in predpisano intenziteto možnega poseka.

Zaradi redno ponavljajočih se ujm, tudi zaradi očitnih klimatskih sprememb, je potrebna previdnost pri izvedbi možnega poseka. Realizacija rednega poseka naj se v prvi polovici desetletja izvede do 70 % možnega poseka, saj bomo le tako preprečili groba presejanja možnega poseka na nivoju oddelka. V primeru z vidika ujm ugodnih let se v zadnjih letih veljavnosti načrta realizira še preostali razpoložljivi možni posek.

V drogovnjakih redčiti na površini 1.251 ha s povprečno intenziteto poseka 20 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 18 do 23 %), odvisno tudi od sklepa sestoja.

Na površini 2.376 ha debeljakov akumulirati del prirastka. V teh sestojih je predvidena povprečna intenziteta poseka 15 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 13 do 18 %).

Intenzitete v debeljakih ob začetku uvajanja v obnovo naj bodo med 30 in 40 % od lesne zaloge. Če je trenutna predpisana intenziteta nekoliko manjša, se del sestoja, kjer ocenimo, da je še možno akumulirati vrednostni prirastek, ne uvede v obnovo. S tem dosežemo, da je intenziteta na delu sestoja, ki je bil uveden v obnovo, na ravni, kot je navedeno zgoraj. Tako bomo zmanjšali poškodbe pri nadaljevanju obnove. Svetloljubne vrste, še posebej hrast, javor, jesen in plodonosne vrste zahtevajo več svetlobe in večja pomladitvena jedra.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti, sicer v treh.

Za začetek obnove je predvidenih približno 395 ha gozdov s povprečno intenziteto poseka 30 % od LZ. Pri uvajanju debeljakov v obnovo, nadaljevanju in zaključku obnove ukrepati odločno ter upoštevati prostorski red oziroma razpršenost različnih razvojnih faz v prostoru.

Po uvedbi sestoja v obnovo se vanj vrniti le še dvakrat. Prvič dodatno sprostiti podmladek ter dodati svetlobo z intenziteto od 50 do 70 %, oziroma znižati lesno zalogo na približno 150 m³/ha, kar nam zagotavlja zmerne poškodbe, ko naslednjič s končnim posekom zaključimo obnovo.

V današnjih sestojih v obnovi na površini približno 215 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno jakostjo poseka 23 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 20 do 30 %). To so navadno sestoji v obnovi z nizko zalogo in nizkim deležem podmladka, nastali največkrat po gradacijah podlubnikov. V tako nastalih sestojih v obnovi je težava tudi v močni podrasti, ki otežuje naravno pomlajevanje, zato je potrebno ohraniti zastor matičnega sestoja, hkrati pa intenzivno izvajati obžetve in nego podmladka. Za pospešeno nadaljevanje obnove je opredeljenih približno 286 ha današnjih sestojev v obnovi s povprečno jakostjo poseka 53 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 45 do 60 %). Površino 405 ha pokrivajo gozdovi, kjer je potrebno v tem desetletju zaključiti obnovo.

Z zaključkom obnove ne zavlačevati, da podmladek pride v fazo letvenjaka. Ko je podmladek višji od enega metra, oziroma na prehodu iz mladja v goščo, in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Tako bomo zmanjšali poškodbe in povečali vrstno pestrost. Z dolгими pomladitvenimi dobami in obilnim zastorom namreč pospešujemo enovrstne sestojе bukve ali smreke.

V raznomernih gozdovih na površini približno 566 ha izvajati sečnjo s povprečno intenziteto poseka 21 % od LZ.

Na površini 41 ha raznomernih sestojev in drogovnjakov izvesti premenilno redčenje s povprečno intenziteto poseka 23 % od LZ. Na površini 64 ha sestojev v obnovi in drogovnjakov ukrepanje ni predvideno.

S pomočjo zgornjih usmeritev želimo pospešiti približevanje modelnemu razmerju razvojnih faz ter zagotoviti visoko stopnjo strukturne raznolikosti gozdov in prostorske razporejenosti razvojnih faz. Vse to bomo dosegli s hitrejšim nadaljevanjem ter zaključevanjem obnov, z bolj postopnim in premišljenim vključevanjem debeljakov v obnovo, z določanjem sestojev, kjer se v tem obdobju ne bo ukrepalo, in seveda s skrbnim prostorskim načrtovanjem teh dejavnosti.

Povečati intenzivnost gojitvenih del v mladovjih in drogovnjakih.

Površin primernih za poenostavljeno izbiro drevja za posek ni.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6:).

6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov

Ekološke funkcije

Posek v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opraviti z namenom dolgoročnega povečanja stabilnosti ter strukturne in vrstne raznolikosti. V primeru kritične stabilnosti odstraniti pretežka drevesa.

V okolici izvirov, kraških jam in objektov naravne dediščine ohraniti pokrovnost in drevesa večjih dimenzij. V njihovi neposredni bližini ni dovoljeno:

- ☞ kakorkoli onesnaževati (uporaba kemičnih sredstev za zaščito lesa, biološko nerazgradljivih olj za mazanje verig motornih žag, izpust odpadnih olj),
- ☞ spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tuje živalske in rastlinske vrste.

S primernim gospodarjenjem ohraniti in vzdrževati ugodno stanje habitatov, še posebej redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov in habitatov redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na območjih Nature 2000 ohraniti razmere zatečenega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

Ohraniti in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali in luže.

Ohraniti v določenem sestoju redke drevesne in grmovne vrste ter drevje posebnih oblik.

Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih tem vrstam ustrezno prilagojeno gospodariti (naravna zatočišča).

Ohranjati in načrtno puščati drevesa z dupli in večjimi gnezdi, prav tako tudi drevesa, ki predstavljajo potencialna dupla (votlo in odmirajoče drevje). Zagotoviti ustrezno prostorsko razporejenost in število teh dreves. Izboljšati debelinsko strukturo in ohraniti delež odmrlega drevja nad 3 % lesne zaloge.

V primeru habitatnih dreves ohranjati predvsem drevje z dupli, močnejše osebke posameznih drevesnih vrst listavcev, za katere predvidimo naravno propadanje, mehke listavce, kot najprimernejša drevesa za dupla, in minoritetne drevesne vrste, drevesa močnejše obraščena z bršljanom, drevesa poškodovana od strele, suha stoječa in podrtá drevesa iglavcev in listavcev. Habitatna drevesa naj bodo večjih dimenzij, saj večje sušice lahko nadomestijo manjše in ne obratno.

Načrtno vzpostaviti oziroma vzdrževati mrežo ekocelic in habitatnih dreves oziroma dreves, sestojev ali delov sestojev brez gospodarjenja ali z gospodarjenjem v omejenem obsegu. Ekocelice postaviti v primerni oddaljenosti od gozdnih cest in glavnih vlak, na površinah, kjer je nižja kakovost drevja in kjer so manj ugodne razmere za gospodarjenje z gozdom, ali na površinah, kjer pričakujemo težave pri pomlajevanju, predvsem pa v okolici naravnih vrednot. Kot ekocelice se izbere posamično drevje ali skupine drevja in dele sestojev ter tudi gozdni rob.

V območju posebnih biotopov (jame, brlogi, izviri, stene, naravne vrednote...) in na območjih, kjer je gospodarjenje z gozdom oteženo (skalovitost, naklon), prav tako pa tudi na območjih, kjer ekocelic zaradi intenzivnega gospodarjenja primanjkuje, je potrebno oblikovati večje ekocelice (večje od 0,5 ha). V teh naj se s posekom ne ukrepa ali pa naj bo gospodarjenje z gozdom podrejeno ohranjanju in izboljševanju stanja habitatov. Za ekocelice se določi tudi dele manj kakovostnih debeljakov, kjer se od 10 do 30 let ne ukrepa in se jih kot skupine drevja lahko tudi prepusti naravnemu razvoju. Na predelih večjih ekocelic se večji del lesne mase prepušča naravnemu razkroju.

Vzdrževati negozdne površine v gozdni krajini.

V podrasti ohranjati grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov. Pri negi gozda ohranjati mehke listavce, grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja mladja gospodarsko zanimivih vrst.

Gozdovi in gozdni prostor v enoti se pojavljajo na naslednjih ekološko pomembnih območjih in območjih Nature 2000: POO Šumberk, POO Vodena jama, POO Kraška jama, POO Globočec, POO Krka s pritoki in EPO Šumberk, EPO Vodena jama, EPO Krka – reka ter EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Konkretna in podrobnejše usmeritve za posamezna območja Nature 2000

Konkretna usmeritve vezane na celoten gozdni prostor:

- ☞ Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb. *
- ☞ Ohranja naj se najmanj 30% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- ☞ Ohranja naj se vsaj 3% od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera.
- ☞ Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst, z izjemo smreke kot predkulture.
- ☞ Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se obnovi površine, kjer naravna obnova ni uspešna.
- ☞ Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- ☞ Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.

Netopirji:

- ☞ V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani.
- ☞ Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- ☞ Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah.
- ☞ Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.

Jame, človeška ribica:

- ☞ Ob vseh v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- ☞ Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- ☞ Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.

V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se o tem obvesti ZRSVN.

POO in POV Kočevsko, cona - območje koščaka

Cona obsega reko Krko z obrežno vegetacijo, od naselja Velike Lese dolvodno. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin in obrežno vegetacijo.

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Kjer je namenska raba gozd, naj se ohranja površina gozda (krčitev gozda naj se ne izvaja).
- ☞ Nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti) naj se ne gradi.
- ☞ Ohranja oz. obnavlja naj se avtohtona drevesna in grmovna vegetacija (mehkolesna loka) ob reki Krki.
- ☞ Odstranjuje naj se tujerodne zeliščne in grmovne vrste.
- ☞ Reke Krke naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
- ☞ V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- ☞ Ohranjajo in izločajo naj se 1 do 2 habitatni drevesi listavcev (z dupli, votla stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm (puščavnik)
- ☞ V razdalji najmanj 50 m od kraja, kjer so poleženi mladiči vidre, se v obdobju od 1.3. do 30.4. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- ☞ Območje se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Mrtva, odmirajoča drevesa in sušice predstavljajo vsaj 5 % od celotne lesne zaloge, pri tem da jih je vsaj 50 % v razširjenem debelinskem razredu B in C. Pri tem se zagotavlja vsaj 5 do 7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves na ha.
- ☞ Načrtno puščanje biomase v gozdu (habitatna drevesa za hrošča puščavnika).

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah (ZV-1, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnostipovršinskih voda;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- ☞ zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- ☞ gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- ☞ gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- ☞ gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena;
- ☞ gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ☞ ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- ☞ zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ☞ ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- ☞ onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- ☞ odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- ☞ odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- ☞ odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvoz ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- ☞ na referenčnih odsekih prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- ☞ na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativen vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativen vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- ☞ zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- ☞ omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Socialne funkcije

Na strminah zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost.

Vzdrževati prehodnost poti in dostopov do objektov z veliko obiskanostjo.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča...).

Vzdrževati popoln gozdni red ter strukturno in vrstno raznolikost gozda in gozdnega roba ob pešpoteh, objektih naravne in kulturne dediščine ter na območjih večjega obiska gozdov.

Vzdrževati popoln gozdni red in razgled na razglednih točkah.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Ohraniti objekte naravne dediščine. To so naravne vrednote navedene v spodnji preglednici. Poleg tega pa še jame v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji v poglavju 2.1.

Preglednica 48: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Koda	Status – Ime	Konkretna varstvena usmeritve
37900	EPO – Vodena jama	Veljajo konkretne varstvene usmeritve za Natura 2000 območje SI3000152 Vodena jama.
65100	EPO – Krka (reka)	Veljajo konkretne varstvene usmeritve za Natura 2000 območje SI3000170 Krška jama in SI3000204 Globočec.
66200	EPO – Šumberk	Območje zavzema neznatni del GGE zato usmeritve niso potrebne.
80000	EPO – Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Gospodarjenje z gozdovi naj se izvaja tako, da se ohrani raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah ter naravni procesi. V podrastu naj se ohranja grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov in gradnje gozdnih prometnic. Ohranjajo naj se travnate površine znotraj gozda. V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju 200 m, se ne ukrepa v času od 1.12. do 30. 4. (rjavi medved).

Preglednica 49: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Konkretna varstvena usmeritve
128V	Krka	Reka Krka od izvira v Krški jami do izliva v Savo	hidr, geomorf, ekos, zool, (bot), (geol), (geomorfp)	NVDP	Z namenom ohranjanja naravnih značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (praviloma 25 m od vrha brežin) ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Obrežno vegetacijo naj se ohranja. V oddaljenosti ene drevesne višine od zgornjega roba brežin vodotoka naj se izvaja samo sanitarno sečnjo. V pasu 15 m od brežin vodotoka naj se ne skladišči lesa.
1189	Globočec – potok	Zatrejna dolina potoka Globočec, desnega pritoka Krke pri Zagradcu	hidr, geomorf, zool	NVDP	Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. V izogib bistvenim spremembam morfologije doline naj se nove gozdne infrastrukture ne umešča na strma pobočja na levem bregu doline potoka. Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. Ob vodotoku naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka. Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda
1519	Rutarjev dol	Udorna dolina jugozahodno od Ambrusa	geomorf, bot, (geomorfp)	NVLP	Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija obstoječe gozdne infrastrukture se izvaja na način, da se ne spreminja reliefnih značilnosti naravne vrednote. Prepreči naj se valjenje in nasipanje materiala po pobočju in v dno udornice Z namenom ohranjanja mikroklima v jamskem vhodu in v jami naj se ohrani vegetacija na vhodu Jame v Rutarjevem dolu (NV 44361).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Konkretne varstvene usmeritve
3504	Poltarca	Skupina kraških izvirov desnega pritoka Krke pri Gradičku	hidr	NVLP	Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Ohranja naj se raznomena struktura (sečnja posamičnega drevja; zagotavlja se zašrtost izvirov; sestoj smreke med izviri naj se postopno zamenja z listavci). Na območju naravne vrednote naj se ne skladišči lesa ali zlaga sečnih ostankov.
3518	Smrečje – beli gaber 2	Beli gaber ob spodnji strani opuščene poti ob Krki v Smrečju	drev	NVLP	Drevo in rastišče naj se ohranja. Odstrani naj se njegove konkurente ter bršljan z debla.
3576	Globočec – izvir	Kraški izvir desnega pritoka Krke zahodno od Zagradca, habitat proteusa	zool	NVDP	V neposredni bližini izvira (radij 50 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). V radiju 30 metrov okrog izvira naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. Krčitev gozdna naj se ne izvaja. Izvira naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. Opomba: NV je izven gozdnega prostora.
3577	Deški studenec	Kraški izvir na desnem bregu Krke pri Dečji vasi pri Zagradcu	hidr	NVLP	V radiju 30 metrov okrog izvira naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. Krčitev gozdna naj se ne izvaja. Izvira naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. Spravilo lesa naj se ne izvaja preko izvira, sečni ostanki pa ne odlagajo v izvir.
3590	Lipovka	Kraški izviri Lipovke, desnega pritoka Krke južno od Krke	hidr	NVLP	Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. Na območju naravne vrednote naj se ne skladišči lesa. Izvaja naj se le sečnja posamičnega drevja. Krčitev gozda znotraj naravne vrednote naj se ne izvaja.
3593	Podbukovje–vrba	Vrba ob Krki severovzhodno od Podbukovja	drev	NVLP	Vrba se je posušila. Prepusti naj se jo kot habitatno drevo. Opomba: NV je v postopku izpisa iz registra NV.
7592	Višnjica – spodnji tok	Dolina levega pritoka Krke dolvodno od Velikih Kopolj z epigenetskim koritom	hidr, ekos, geomorf	NVLP	Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. Ob vodotoku naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. V 10 metrskem pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka. Kupov sečnih ostankov naj se ne zlaga v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
7721	Globočec – nahajališče fosilov	Nahajališče jurskih (liasnih) litiotidnih školjk ob izviru Globočec, jugozahodno od Zagradca	geol	NVLP	Na območju naravne vrednote naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti).
7946	Dob – Glogovica – gozdni otok	Gozdni otok med Dobom in Glogovico	ekos	NVLP	Ohranja naj se površina gozdnega otoka. Krčitev gozda naj se ne izvaja. Gospodarjenje naj bo usmerjeno k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave. Pospešuje naj se listavce. Zagotovi naj se naraven in pester gozdni rob.

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Konkretna varstvena usmeritev
7948	Male Pece – dobrava	Ostanek dobrav severno od Malih Pec pri Ivančni Gorici	ekos	NVLP	Ohranja naj se površina gozdnega otoka. Krčitev gozda naj se ne izvaja. Gospodarjenje naj bo usmerjeno k vzpostavljanju rastišča primernejše drevesne sestave. Pospešuje naj se listavce. Zagotovi naj se naraven in pester gozdni rob.
7953	Podbukovje – izvir pod Stražnikom	Izvir ob desnem bregu Krke pod Stražnikom pri Podbukovju	hidr	NVLP	V neposredni bližini izvira (radij 15 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). V radiju 15 metrov okrog izvira naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. Krčitev gozdna naj se ne izvaja. Izvira naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja.
7954	Sušica	Desni pritok Krke zahodno od Malih Les	hidr	NVLP	Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se na območju naravne vrednote ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (25 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka. Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo vodotoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. Ob vodotoku naj se ohranja avtohtona drevesna in grmovna vegetacija. Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode. V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa. V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
7956	Beč – izviri	Kraška depresija z več kraškimi izviri severno od Malega Korinja	hidr, geomorf	NVLP	V neposredni bližini posameznih izvirov (radij 15 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Izvirov naj se ne onesnažuje. Uporablja naj se biološko razgradljiva olja. Sečni ostanki naj se ne odlagajo v izvire. Izvirnih kotanj naj se ne zasipava.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- ☞ spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti,
- ☞ spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije,
- ☞ spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene,
- ☞ ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije; pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture),
- ☞ dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,
- ☞ dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine; ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- ☞ odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- ☞ gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- ☞ postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- ☞ če ni možno najti drugih rešitev ali
- ☞ če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- ☞ sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- ☞ odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- ☞ izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda; drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni; dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti; o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS; nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ☞ pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del,
- ☞ ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj

obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke; v primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- ✎ gabariti, gradivo, oblikovanost,
- ✎ pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- ✎ celovitost dediščine v prostoru;

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- ✎ morfološka zasnova naselja,
- ✎ prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- ✎ prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- ✎ varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- ✎ odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- ✎ krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- ✎ značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- ✎ odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- ✎ preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- ✎ zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- ✎ grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- ✎ rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- ✎ vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- ✎ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- ✎ vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- ✎ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- ✎ osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- ✎ vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- ✎ kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- ✎ kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje

objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 50: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve

	EID	Ime	Režim	Podrežim	Podrobne usmeritve
1	1-00169	Grintovec ob Krki - Mlin Grintovec 2	dediščina	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje obrečnega prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
2	1-18132	Lučarjev Kal - Kapela Lurške Matere božje	dediščina	stavbna dediščina	Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba na severni strani kapele. Upoštevanje varstvenega režima enote.
3	1-18584	Hrastov Dol - Kulturna krajina	dediščina	kulturna krajina	Neposredno okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
4	1-22297	Dob pri Šentvidu - Kapelica Matere božje	dediščina	stavbna dediščina	Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba na severni, zahodni in jugozahodni strani kulturne krajine. Upoštevanje varstvenega režima enote.
5	1-23107	Trebnja Gorica - Kulturna krajina Izvir Krke	dediščina	kulturna krajina	Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba na severni, zahodni in jugozahodni strani kulturne krajine. Upoštevanje varstvenega režima enote.
6	1-24328	Kal - Spominsko znamenje ustanovitvi 1. Tomšičevega bataljona	dediščina	memorialna dediščina	Neposredno okolico spominskega znamenja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
7	1-24406	Sad - Spominsko znamenje prvim talcem z Doba	dediščina	memorialna dediščina	Neposredno okolico spominskega znamenja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
8	1-00211	Kamni vrh pri Ambrusu - Cerkev sv. Petra	spomenik		Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba in neposredno okolico cerkve, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
9	1-15717	Male Rebrce - Arheološko najdišče Rivčja jama	arheološko najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
10	1-15713	Malo Globoko - Arheološko najdišče Kršlevka	arheološko najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
11	1-15740	Gradiček - Arheološko najdišče nad izviro Poltarice	arheološko najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
12	1-09353	Veliki Korinj - Arheološko najdišče	arheološko najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

	EID	Ime	Režim	Podrežim	Podrobne usmeritve
					pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
13	1-15889	Mali Korinj - Arheološko območje	arheološk o najdišče		Upoštevanja varstvenega režima enote.
14	1-15712	Gabrovčec - Arheološko najdišče Steljnica	arheološk o najdišče		Upoštevanja varstvenega režima enote.
15	1-11889	Velika Ilova Gora - Arheološko območje Gradišče	arheološk o najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
16	1-15890	Valična vas - Prazgodovinska gomila na Straži	arheološk o najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
17	1-15711	Podbukovje - Arheološko najdišče Ograja	arheološk o najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote.
18	1-15737	Ravni Dol - Arheološko območje Gradišče	arheološk o najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote.
19	1-00795 1-15714	Valična vas - Arheološko najdišče Dečja vas pri Zagradcu -	arheološk o najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
20	1-15756	Krka - Arheološko območje Podreber-Doline	arheološk o najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
21	1-21370	Drašča vas - Malnski mlin	vplivno območje		Potrebno je redno vzdrževanje obrečnega prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
22	1-02494	Male Pece - Cerkev sv. Lamberta	vplivno območje		Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.
23	1-01946	Mali Korinj - Cerkev sv. Jurija	vplivno območje		Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevanje varstvenega režima enote.
24	1-09353	Veliki Korinj - Arheološko najdišče	arheološk o najdišče		Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na arheološkem najdišču ni dovoljena; dovoljeno je vzdrževanje obstoječih poti po predhodni pridobitvi kulturno varstvenih pogojev. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).

Proizvodne funkcije

Usmeritve za lesnoproizvodno funkcijo so podrobno opisane v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve.

S populacijami divjadi, ki imajo velik vpliv na naravno ravnotežje, predvsem s parklarji (jelenjad, srnjad in divji prašič), je potrebno gospodariti tako, da bo številčnost v skladu z naravnimi prehrabnimi zmožnostmi in bo omogočeno naravno pomlajevanje.

Krmišča za rastlinojedo divjad so dopustna le v predelih gozdov, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih, kjer v okolici ni sestojev v obnovi ali pomlajenih površin. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč ali z lesno proizvodnega vidika manj pomembnih gozdov.

Solnice postaviti izven pomlajenih površin.

Ohranjati gozdne jase in zadostno število košenic v gozdnem prostoru, z lovci in lastniki zemljišč vzpostaviti režim gospodarjenja s košenicami (košnja, gnojenje, odstranjevanje nezaželenega grmovja). V okolici košenic pospeševati plodonosne vrste drevja z velikimi krošnjami.

Lovskotehniške objekte (preže, krmišča) izdelati tako, da ne kvarijo estetskih učinkov gozda, odslužene objekte odstranjevati.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali je tesno povezan z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Gozdovi, ki so gospodarjeni po sonaravnih načelih z upoštevanjem specifičnih zahtev posameznih živalskih vrst, so najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti prosto živečih živalskih vrst in ohranjajo biotsko raznovrstnost.

Za ohranitev biotskega ravnovesja in pestrosti živalskega sveta v enoti je zlasti pomembno skrbeti za pestro naravno zgradbo gozda, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih ter minoritetnih vrst, vzpostavljanje primerne števila in razporeditev mrtvega drevja ter drevesnih dupel ter še zlasti ustrezno gospodarjenje z obvodno vegetacijo.

V nadaljevanju podajamo usmeritve, ki so vezane na celotni gozdni prostor. Glede na to, da so posamezne usmeritve aktualne le v posameznih delih enote, morajo biti pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov za konkreten oddelek te usmeritve upoštevane pri določitvi smernic za gospodarjenje z gozdovi. Poleg v nadaljevanju zapisanih usmeritev je za ugodno stanje življenjskega okolja živali potrebno upoštevati tudi ostale usmeritve, predvsem tiste, ki so določene za varovanje naravnih vrednot ter omejitve predpisane s Pravilnikom o varstvu gozdov.

- ☞ Z gozdnimi deli se je potrebno prilagajati zahtevam živalskih vrst (cone mirovanja, čas mirovanja, puščanje dreves primernih za habitate, puščanje primernih sečnih ostankov).
- ☞ V poznih zimskih in zgodnjih pomladanskih mesecih zaradi možnega vznemirjanja živalskih vrst zagotavljati njihovo čim manjše vznemirjanje.
- ☞ Ohranjati gozdne jase, gozdni rob in grmišča, kar je zlasti pomembno v gozdni krajini. V okolici jas in v grmiščih je potrebno pospeševati in na novo zasaditi plodonosne drevesne vrste, prav tako pa vzdrževati obstoječe sadno drevje. Vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu z namenom vzdrževanja življenjskega okolja prosto živečih živali zaradi velike mozaičnosti krajine ni potrebno izvajati.
- ☞ Pri negi v vseh razvojnih fazah gozda odstranjevati le tiste mehke listavce in grmovje, ki ovirajo izbrano drevje oziroma mladje, sicer pa je potrebno ohranjati grmovni in zeliščni sloj. Pospeševati je potrebno plodonosne drevesne in grmovne vrste ter mehke listavce, ki ne ovirajo razvoja gozdnega mladja (v smislu povečevanja prehranske kapacitete gozdov za rastlinojedo divjad in biotske pestrosti).
- ☞ Sečnjo oziroma gozdna dela v času med aprilom in junijem izvajati v tistih sestojih, ki niso izrednega pomena za gnezdenje ogroženih oziroma občutljivih ptičjih vrst. V času

gnezdenja ptic se ne izvaja gozdnogospodarskih del na območjih, kjer se ugotovi gnezdenje (gnezda sov in ujed, gozdni rob, gošče). Ugotovljena gnezda ali habitate je potrebno evidentirati v gozdnogojitvenem načrtu. V primerih odkritja gnezd ogroženih ujed, sov ali zavarovanih zveri je potrebno postopati skladno z določili Pravilnika o varstvu gozdov.

- ☞ V gozdnih predelih, kjer se ugotovi prisotnost gozdnega jereba, je potrebno temu prilagoditi režim gospodarjenja (površina vsaj 1 ha – ekocelica). V teh predelih je potrebno pospeševati in ohranjati pionirske in plodonosne drevesne in grmovne vrste ter puščati v sestoji dovolj številne podrtice, drevje za petje in gnezdenje. Od konca aprila do srede junija je potrebno v teh predelih zagotavljati mir.
- ☞ V okolici gnezd ujed se od marca do konca junija ne izvaja gozdarskih del v oddaljenosti najmanj 300 m, enako velja v okolici gnezd kozače in velike uharice od februarja do konca junija, malega klinkača od maja do konca julija ter sršenarja od aprila do septembra. Gozdarskih del se v oddaljenosti najmanj 100 m ne izvaja še v okolici gnezd ostalih sov od marca do konca maja.
- ☞ Ohranjati oziroma puščati drevje z dupli, manj kakovostno drevje z veliko vejnatostjo, manj kakovostne osebke z močno razbrazdano ali odstopajočo skorjo.
- ☞ Gozdarskih del ne opravljati od sredine decembra do konca aprila najmanj 200 m od aktivnih brlogov rjavega medveda. V kolikor bi se ugotovilo leglo volkov ali risa, se gozdarskih del ne opravlja od začetka aprila do konca maja najmanj 300 m od mesta poganja.
- ☞ Les listavcev v sečnji med 15. julijem in 15. avgustom, to je v času rojenja alpskega kozlička, je potrebno čim prej odpeljati iz gozda, oziroma je najprimerneje, da se v tem obdobju ne izvaja sečnje listavcev.
- ☞ Vlačenje lesa po strugah potokov ni dovoljeno.
- ☞ Pripravo in gradnjo vlak pri prečkanju vodotokov urediti s prepusti, muldami ali kamnitimi zložbami z namenom optimalnega ohranjanja vodnih habitatov.
- ☞ Ohranjati vodne vire ter jih celo zgraditi oziroma urediti (kaluže, kali), pri tem pa upoštevati njihovo skladnost z okoljem ter skrbeti na stalen sklep krošenj nad njimi.
- ☞ Pri puščanju mrtve biomase oziroma dreves sta pomembni debelinska in vrstna struktura dreves ter prostorska razporeditev. Povečati delež oslabelega in odmrlega debelega drevja debelejšega od 30 cm. Potrebno je zagotoviti najmanj 0,4 drevesa/ha debelejšega od 50 cm, 1 drevo/ha debelega od 30 do 50 cm in 3 drevesa/ha tanjšega od 30 cm. Razporeditev naj bo enakomerna po vseh odsekih, prilagojena razmeram v odseku glede drevesnih vrst in debelinske strukture.
- ☞ Odmrlo maso puščati tako, da ne more predstavljati nevarnosti za prenamnožitev škodljivih rastlinskih ali živalskih vrst, ki lahko ogrozijo stabilnost gozda. Odmrlo in odmirajoča drevesa ter druga odmrlo biomasa se ne sme puščati ob javni infrastrukturi ali gozdni cesti v pasu, ki je ožji od ene višine odraslega drevja na tem rastišču.
- ☞ Ohranjati je potrebno ostanke gozda v kmetijski krajini.
- ☞ V okolici jam naj se ohranja obstoječe značilnosti gozdne vegetacije in osenčenost jamskih vhodov. V okolici jamskih vhodov (radij 50 m) naj se prilagojeno gospodari. Drevje naj dosega višje starosti in večje dimenzije, v sestoji naj se posega posamično. Zaradi varstva netopirjev v jamah naj se v istem radiju ne izvaja gozdarskih del v obdobju od oktobra do maja.
- ☞ Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo je želeno, da se širina obvodne drevesne in grmovne vegetacije poveča. Pri gospodarjenju z obvodno vegetacijo so dovoljeni le malopovršinski ukrepi, ki ne zmanjšujejo zarasti, pri tem pa se pospešujejo listavci. Ohranjati je potrebno zasenčenost vodotokov.
- ☞ Najprimernejši čas za opravljanje gozdarskih del v obvodnih gozdovih oziroma obvodni vegetaciji je od novembra do marca.

- ☞ Gostota populacij rastlinojede divjadi se mora vzdrževati na ravni, ki bo omogočala uspešno naravno pomlajevanje.
- ☞ Krmišča za rastlinojedo divjad in solnice so dopustne le v predelih gozda, ki niso v obnovi, oziroma na gozdnih lazih. Najprimerneje je, da so krmišča postavljena v bližini grmišč.
- ☞ V obvodnem pasu reke Krke, Globočca, Sušice in Višnjice ter ostalih vodnih habitatih naj se izvaja le selektivna sečnja. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese. Oblikuje se postopen prehod oziroma gozdni rob proti kulturni krajini. Gozdnogojitveni cilj naj bo gozd z naravno sestavo drevesnih vrst. S selektivno sečnjo naj se zagotavlja primerna zastrtost vodotoka – tesen ali normalen sestojni sklep. Na ogolelih bregovih vodotokov se vzpostavi pionirska vegetacija, prepreči naj se zaraščanje z alohtonimi invazivnimi vrstami. Priporočena je sadnja mehkih listavcev, katere je potrebno zavarovati pred objedanjem s strani bobrov. V celoti se ohranja pester mozaik močvirskih in vodnih združb ob potokih ter mokrotne travnike. Posegi v obrežno vegetacijo se izvajajo v pozno poletnem ali jesenskem času izven gnezditvene sezone ptic in dvoživk. V kolikor se ugotovi prisotnost vidre, se zagotovi mirne cone v času parjenja (februar, marec) in poganja mladičev (april, maj) oz. vzpostavi ekocelico na mestu vidrin. Drevesa se usmerjeno podira stran od struge vodotoka. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz struge odstraniti. Ob vodotoku se ne skladišči lesa, prav tako se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti ne bodo narinjeni v samo vodno telo. Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se trasira na način, da so od vodnih teles oddaljene vsaj 25 m.
- ☞ V sodelovanju z lastnikom gozda naj se poišče in oblikuje posamezne ekocelice, kjer je dovoljeno ukrepanje za biotopsko funkcijo.
- ☞ Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25) je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom v enoti ni.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe. Pri načrtih in letnih programih varstva je poleg obveznih vsebin potrebno dati poudarek:

- ☞ načrtovanju, izdelavi in vzdrževanju protipožarnih stez, ki se vežejo na obstoječe gozdne prometnice,
- ☞ postavitvi opozorilnih tabel na lokacijah s povečanim obiskom javnosti,
- ☞ doslednemu spoštovanju prepovedi kurjenja v obdobju povečane požarne ogroženosti, še posebej tam, kjer se lokacije in čas prekrivajo z aktivnostmi za zatiranje lubadarja,
- ☞ pred izdelavo oziroma požiganjem lubja in vej na večjih žariščih podlubnikov obvestiti center za obveščanje, da se izognemo nepotrebnim intervencijam,
- ☞ osveščanju javnosti o nevarnostih požarov in njihovih posledic v gozdnem okolju,
- ☞ gospodarjenju z rastiščem prilagojenimi drevesnimi vrstami v požarno ogroženih sestojih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

Semenskih sestojev v enoti ni.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Tehnologija sečnje z motorno žago in vlačjenja lesa bo prevladujoča tudi v času veljavnosti tega načrta.

Povečeval se bo delež spravila po kolesih in strojne sečnje, ki pa je manj primerna na skalovitih in strmih terenih in v gozdovih, kjer so poudarjene socialne funkcije, ni pa dovoljena v prebiralnih gozdovih in na slabo nosilnih tleh. Pomembna je izbira ustreznega stroja za strojno sečnjo glede na prevoznost in prehodnost terena, sestoj in nosilnost tal ter dobra priprava in spremljava dela.

Potrebna je diferencirana uporaba srednje velikih strojev z večjimi in manjšimi procesorskimi glavami glede na zahteve sestoja in terena.

Pri strojni sečnji naj se uporablja tehnologija krajšega lesa (4 do 6 m), pri klasični sečnji pa sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov oziroma kombiniranih hlovov.

Omejena je uporaba strojne sečnje in izvoza lesa v pomlajenih sestojih, kjer se nadaljuje obnova. Manj primerna je strojna sečnja v sestojih, kjer so zelo skaloviti kraški tereni, tereni z večjimi nagibi, kjer so mokra ali slabše nosilna tla, ter gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.

Nove tehnologije sečnje in spravila lesa zahtevajo še bolj podrobno tehnološko in izvedbeno načrtovanje sečnje in spravila. Zato je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju terenskega kadra, ki načrtuje in izvaja dela.

Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oz. pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Vlačenje je potrebno izvajati s prilagojenimi traktorji in lažjimi zgibniki s poudarkom na humanizaciji dela.

Pri spravilu lesa se pospešuje izvoz lesa na polprikolicah z namenom zmanjšanja poškodb na obstoječem drevju, mladju in tleh.

Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.

Večino sečnje izvršiti izven vegetacijskega obdobja. Poseben poudarek posvetiti zmanjšanju poškodb obstoječega drevja, mladovij in na gozdnih tleh s primerno organizacijo in tehniko dela.

Pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.

Čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKDS, ZRSVN, DRSV).

Pri sečnji in spravilu lesa na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja.

Gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Kjer je potrebno, se nadaljuje s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Osnova morajo biti podrobni tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov.

Gradnjo prednostno izvajati v predelih, ki so slabo odprti z gozdnimi vlakami, ciljna gostota vlak je odvisna od terena. Na razgibanih kraških in vrtačastih terenih z večjimi in krajšimi nakloni je primerna listnata oblika mreže vlak z gostoto do 150 m/ha. Na strmih terenih in pobočjih je primerno trasirati pobočne vlake z ustreznim podolžnim naklonom in največjo gostoto do 100 m/ha. V težkih, kraških, skalovitih terenih je lahko gostota vlak do 180 m/ha, če se s tem zmanjšajo poškodbe sestojev in prepreči vožnja izven vlak.

Pri gradnji in rekonstrukciji vlak vzpostaviti stanje, ki zagotavlja lažje in varnejše spravilo, s čim manj poškodbami na drevju in gozdnih tleh.

Kakovost izgradnje vlak je potrebno diferencirati, glavne vlake imajo boljše elemente in so primernejše za vožnjo, sekundarne pa so lahko nekoliko ožje in z bolj zahtevnimi elementi.

Po končani sečnji in spravilu je potrebno zagotoviti sanacijo cest in vlak, odvesti meteorne vode in preprečiti izlivanje na cestišče ter odstraniti ostanke blata in sečnih ostankov na cestnem telesu in obcestnih jarkih.

Gradnja gozdnih prometnic naj poteka z uporabo bagra z udarnim kladivom. Velikost strojev naj se prilagodi kategoriji terena oziroma kamnine glede na optimalni učinek.

Izboljšati je potrebno kakovost obstoječih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti).

Ob gozdnih cestah je potrebno urediti večje rampne prostore.

Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po ZV-1.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2025).

Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta (Karta 7: Varstvena območja)

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- ☞ poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;

- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- ☞ poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- ☞ poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- ☞ poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- ☞ hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22)).

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih.

Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je potrebno načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrožalo stabilnost zemljišča oz. potenciralo erozijske procese.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo.

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20 in 34/25) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja, na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za občutljive habitate

Na območju občutljivih habitatov ter zavarovanih naravnih in kulturnih vrednot, kot so območja vodnih izvirov, kraških jam in arheoloških najdišč, je prepovedano graditi ceste in vlake.

Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN in ZVKDS. Gozdne prometnice se načrtuje na način, da so od jam in izvirov, oddaljene vsaj 50 metrov.

Vlak ni priporočljivo graditi na območju točkovno poudarjenih funkcij in območjih s poudarjenimi socialnimi funkcijami.

Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev...). Pri tem je potrebno upoštevati časovne omejitve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje v enoti prisotne živalske vrste: ujede, vse vrste sov, medved, volk, vidra, ris in divja mačka.

Zaradi zaleganja alpskega in bukovega kozlička je potrebno posekan les listavce med 15. majem in 15. avgustom iz gozda odpeljati v dveh tednih.

Usmeritve na ogroženih območjih

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- ☞ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ☞ ogoljevanje površin,
- ☞ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ☞ zasipavanje izvirov,
- ☞ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ☞ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ☞ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ☞ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ☞ odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ☞ vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na

plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- ☞ zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- ☞ poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- ☞ izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- ☞ krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda in omejitve, ki izhajajo iz predpisov. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oz. so v zaraščanju.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu, oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z izjemno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove s slabo zasnovo oz. kakovostjo.

V gozdni krajini ohranjati strnjene gozdne površine za namen gospodarjenja z gozdovi, zato posegi, ki prispevajo k drobljenju gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. Na račun gozda je dopustno osnovati le izgradnjo gozdnih prometnic. Pri načrtovanju dejavnosti zagotavljati ugoden življenjski prostor za prostoživeče živali ter preprečiti kakršnokoli dejavnost, ki bi imela v tem pogledu negativen vpliv. V ta prostor ni želeno dopuščati novih rab, ki pomenijo destabilizacijo obstoječih gozdnih površin, drobljenje gozdnih kompleksov in pomenijo degradacijo naravnega okolja.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- ☞ V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.

- ☞ V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov objektov, ki niso namenjeni gospodarjenju z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati.
- ☞ V območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s posegi ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri.
- ☞ Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem.
- ☞ Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.
- ☞ Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Nove objekte naj se praviloma načrtuje v oddaljenosti ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se oddmik določi v oddaljenosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Oddmik je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov. Ta pas naj se nameni za zunanjo ureditev, za kmetijske površine ali ureditvam za potrebe rekreacije (športna igrišča,...).
- ☞ Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Za kmetijstvo in poselitev naj se posega v malodonosne gozdove, ki so nastali na opuščenih, zaraščajočih se kmetijskih površinah.
- ☞ Pri gradnji večjih linijskih infrastrukturnih objektov v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. V prostoru z majhnim deležem gozda je potrebno objekte linijske infrastrukture načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Upošteva naj se značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.
- ☞ Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).
- ☞ Krčitve gozdov se v naravovarstveno zavarovanih območjih lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja zavarovanih območij.
- ☞ Krčitve gozdov niso dovoljene na vodovarstvenih območjih in arheoloških najdiščih oz. na slednjih le ob predhodnem soglasju ZVKDS.
- ☞ Krčitve gozdov praviloma niso dopustne na površinah s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti (oddaljenost do 50 m), sklenjenih območjih gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (oddaljenost do 200 m), gozdov na območjih naravnih vrednot, gozdov, ki imajo funkcijo koridorske povezave, ter manjših gozdnih predelov v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda.
- ☞ Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja.
- ☞ Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena, vse v skladu z določili prostorskih aktov.

- ☞ Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvajati vedutne sečnje.
- ☞ Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake, in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- ☞ Tudi po izvedbi posegov v gozd mora biti omogočeno gospodarjenje z gozdovi in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč pod enakimi pogoji kot doslej.
- ☞ Ograditev posameznih delov gozda ni dovoljena, razen v primerih, ki so določeni z Zakonom o gozdovih (24. člen, Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE) oz. Pravilnikom o varstvu gozdov (40. člen).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Na poplavnem območju (vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča) so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Na erozijskem območju se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode in sicer zemljišča ki so:

- ☞ izvori plavin (erozijska žarišča),
- ☞ pod vplivom hudournih voda (povirji),
- ☞ sestavljena iz kamnin, podvrženih preprevanju,
- ☞ pod vplivom valovanja morja.

V skladu z 87. členom ZV-1 je prepovedano:

- ☞ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ☞ ogoljevanje površin,
- ☞ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ☞ zasipavanje izvirov,
- ☞ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ☞ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ☞ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ☞ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ☞ odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ☞ vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano: zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi,

ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za območja, kjer je verjetnost pojavov plazov in erozije velika, se v praksi naredi potrebna dodatna presoja. Prav tako krčenje gozda na območju vodovarstvenega območja I. in II. varstvenega režima, ki predstavlja hidrološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti, praviloma ni dopustno.

Območja, ki se nahajajo na plazljivih območjih z zelo veliko verjetnostjo pojavljanja zemeljskih plazov, so območja, kjer krčitve praviloma niso dopustne. V kolikor je krčitev potrebna za kmetijske namene (razvoj kmetije, ureditev infrastrukture), je krčitev pogojno dopustna. Ob pobudi za krčitev se preveri dejanska ogroženost in se skupaj s pristojnim organom (Direkcije RS za vode) izda mnenje o ustreznosti in upravičenosti posega za konkretno situacijo na terenu.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V enoti je v gozdnem prostoru 8,94 ha površin pod daljnovodi, med druga gozдна zemljišča pa je uvrščena tudi 4,49 ha velika obora.

Konkretni ukrepi na drugih gozdnih zemljiščih niso načrtovani, je pa potrebno na zemljiščih pod daljnovodi upoštevati naslednje usmeritve:

- ☞ pri vzdrževanju površin pod daljnovodi ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov,
- ☞ vzdržuje naj se stopničasto strukturo gozdnega roba,
- ☞ čiščenje trase in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, se pravi izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poleganja mladičev in gnezdenja ptic,
- ☞ ohranja naj se prehodnost gozdnih prometnic,
- ☞ izvaja naj se ukrepe, ki prostoživečim živalim zagotovijo prehransko in strukturno pestra grmišča.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	50.767	49.721	100.488	23,5	78,1
	Delež	50,5	49,5	100,0		
Listavci	m³	158.590	118.784	277.374	22,0	93,0
	Delež	57,2	42,8	100,0		
Skupaj	m³	209.357	168.505	377.862	22,4	88,5
	Delež	55,4	44,6	100,0		

Najvišji možni posek za vse gozdove enote znaša letno 6,34 m³/ha ali 22,4 % od lesne zaloge oziroma 88,5 % od prirastka, kar nam zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. V primerjavi s prejšnjim načrtom se je možni posek v absolutnem zmanjšal za 51.123 m³, kar pomeni zmanjšanje za 13,5 %.

Možni posek po vrstah sečnje kaže, da je 55,4 % predvidenega poseka iz redčenj in 44,6 % iz pomladitev. Seveda ne moremo predvideti, kolikšen bo dejanski delež sanitarnega poseka, ki bo znižal predviden delež negovalnega poseka, vendar ocenjujemo in upamo da ne bo presegel 20 % (sedaj 31 %).

Od redčenj je predvideno približno 32 % poseka v drogovnjakih in 68 % v debeljakih. Od pomladitvenega poseka je predvideno približno 30 % poseka v debeljakih z uvajanjem v obnovo, 8 % z zadržanim nadaljevanjem obnove, 26 % s pospešenim nadaljevanje obnove in 36 % z zaključevanjem obnove. V raznomernem gozdu je največji delež namenjen pomladitvenemu poseku (44 %), zaradi nege raznomernega gozda s poudarkom na povečevanju lesne zaloge (41 %) ter vzdrževanju strukture (14 %).

Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	50.325	49.354	99.679	23,5	78,1
	Delež	50,5	49,5	100,0		
Listavci	m³	155.970	117.414	273.384	22,1	93,1
	Delež	57,1	42,9	100,0		
Skupaj	m³	206.295	166.768	373.063	22,4	88,6
	Delež	55,3	44,7	100,0		

Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	359	229	588	26,3	69,8
	Delež	61,1	38,9	100,0		
Listavci	m³	2.173	1.057	3.230	20,7	84,4
	Delež	67,3	32,7	100,0		
Skupaj	m³	2.532	1.286	3.818	21,4	81,8
	Delež	66,3	33,7	100,0		

Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	83	138	221	28,5	91,2
	Delež	37,6	62,4	100,0		
Listavci	m³	447	313	760	23,3	99,6
	Delež	58,8	41,2	100,0		
Skupaj	m³	530	451	981	24,3	97,6
	Delež	54,0	46,0	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8: Karta ukrepov).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 55/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	5,90	0,00	0,00	5,90
Obžetev	ha	286,93	0,00	0,24	287,17
Nega mladja	ha	104,86	4,52	0,00	109,38
Nega gošče	ha	303,39	11,83	2,25	317,47
Nega letvenjaka	ha	173,54	13,67	0,32	187,53
Nega drogovnjaka	ha	147,08	5,08	0,00	152,16
Varstvo pred žuželkami	dni	100	0	0	100

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9: Potreba gojitvena in varstvena dela).

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,87 dnine/ha, kar je manj kot pred desetimi leti, ko je bila 1,05 dnine/ha. Razlog za nizko intenzivnost je v pomanjkanju mladovij in v dejstvu, da se po celi enoti zelo dobro pomlajujejo bukev, smreka, beli gaber in plemeniti listavci, zato tudi ni načrtovanih umetnih obnov. Tudi po večjih naravnih ujmah, boleznih ali gradacijah žuželk se podmladek pojavi najmanj v 3 do 5 letih. Naravno mladje je kvalitetnejše in rastišču prilagojeno, hkrati pa tudi najcenejše. Namesto sadnje je predvidene več obžetve in nege naravnega mladja. K intenzivnosti največ prispevajo obžetve, nega gošče in letvenjaka.

Nega drogovnjaka je načrtovana predvsem v mlajših drogovnjakih z lesno zalogo nižjo od 250 m³/ha in normalnega ali tesnega sklepa.

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanj iz izkušenj. Zajeta so samo dela za spremljavo podlubnikov brez zatiralnih del, ki so popolnoma nepredvidljiva. Ker ni načrtovane sadnje, tudi ni načrtovane zaščite s količenjem ali tulci.

6.3.3 Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Preglednica 56/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba	1,00 ha	5 dni
	Vzdrževanje vodnih virov v gozdu	4 kosi	4 dni
	Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	100 sadik	2 dni
	Puščanje biomase v gozdu	-	10 dni
Lovnogospodarska funkcija	Košnja travinj	2,00 ha	2 dni

Puščanje biomase je izraženo tudi v dninah, saj so v tem zajeta dodatna dela, ki jih pričakujemo zaradi evidentiranja teh dreves ter dela za dopolnitev gozdnogojitvenih načrtov.

Načrtujemo sadnjo za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarske funkcije, za kar bo posajenih 100 sadik redko prisotnega plodonosnega drevja, kot so lesnika, češnja in jerebika.

Kljub temu, da je trenutno v enoti dovolj odmrle biomase (glej poglavje Odmrlo drevje, str. 35, 36), želimo povečati količino najdebelejšega odmrlega drevja, tako da bomo v sodelovanju z lastniki načrtno označili starejša, manj kakovostna, nevitalna, drevesa z dupli ali gnezdi. Prednost bomo dajali drevesnim vrstam, ki razpadajo počasneje; to so hrasti, kostanj, črni gaber, smreka in jelka.

V enoti predvsem zaradi lastniške strukture še nismo vzpostavili mreže ekocelic, prav tako v enoti ni gozdnega rezervata, v katerem se ne gospodari. Najbližji gozdni rezervat Pečka je od roba enote oddaljen slabih 12 km, rezervat Brezova reber 16 km in Luknja dobrih 18 km. Ob zagotovitvi nadomestnih finančnih sredstev bomo z lastniki skušali doseči dogovor, da slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti označimo kot ekocelice, katere bomo prepustili naravnemu razvoju in razpadu.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V gozdnati krajini, ki pokriva večji del enote, je vrstna in strukturna pestrost največja. Tu je potrebno le ohranjati in pospeševati posamezna drevesa izjemnih dimenzij, habitatna in plodonosna drevesa ter zavarovana ali redko prisotna drevesa.

V gozdni krajini je potrebno ohraniti posamezna drevesa, ki rastejo na košenicah, ter jim v sklopu funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti dosaditi še nekaj plodonosnih dreves. Gostota sadnje naj bo takšna, da se ohrani travno vegetacijo.

V kmetijsko urbani krajini je potrebno ohraniti oziroma povečati količino ekološko, strukturno in vrstno pestrega gozdnega roba, omejkov in obvodne vegetacije.

Pri vseh posamič ali v skupinah rastočih drevesih je biotopski, pestrostni in estetski pomen pomembnejši od ekonomskega. Posebej pomembna so sadna ali druga plodonosna drevesa.

Posamezna izjemna drevesa znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gojitvenega in gospodarskega načrtovanja oziroma načrtnega gospodarjenja in s predlogi za zakonsko zaščito. To so redke in ogrožene drevesne vrste (brek, skorš, lesnika, hruška, tisa) in drevesa izjemnih dimenzij.

Seznam posebnih dreves:

- ☞ Vrba ob Krki v Podbukovju (oddelek 77),
- ☞ Debela lipa ob kapelici v Valični vasi (oddelek 41),
- ☞ Lipa v križišču v Valični vasi (odsek 43b).

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	29.963,92	92,11	283,67	84,87	75,18	87,76
Strošek poseka in spravila	7.060,58	21,70	71,99	21,54	18,96	22,13
Razlika	22.903,34	70,41	211,68	63,33	56,22	65,63

Ekonomika gospodarjenja je prikazana na podlagi primerjave prihodkov, ki jih predstavljajo:

- ✎ vrednost lesa na kamionski cesti,
- ✎ predvidene spodbude za gojenje in varstvo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti,
- ✎ predvidena spodbude za vzdrževanje vseh gozdnih prometnic.

In stroškov gospodarjenja z gozdovi, ki vsebujejo:

- ✎ stroške sečnje in spravila,
- ✎ stroške gojitvenih in varstvenih del,
- ✎ stroške del namenjenih za krepitev splošnokoristnih funkcij gozda,
- ✎ stroške vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Preglednica 58/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja

Skupaj vsi gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	30.322,77	92,03	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.151,53	21,70	23,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	774,09	2,35	2,6
- krepitev funkcij gozdov	3,40	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	478,01	1,45	1,6
- vzdrževanje vlak	164,75	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.571,78	26,01	28,3
Dohodek	21.750,99	66,02	71,7
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	276,39	0,84	0,9
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	277,88	0,84	0,9
Skupaj predvidene spodbude	554,27	1,68	1,8
Stroški - spodbude	8.017,51	24,33	26,5
Prihodek - stroški + spodbude	22.305,26	67,70	73,5

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Zasebni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	29.963,92	92,11	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.060,58	21,70	23,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	742,77	2,28	2,5
- krepitev funkcij gozdov	2,96	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	464,00	1,43	1,5
- vzdrževanje vlak	162,65	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.432,96	25,92	28,1
Dohodek	21.530,96	66,19	71,9
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	275,58	0,85	0,9
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	269,73	0,83	0,9
Skupaj predvidene spodbude	545,31	1,68	1,8
Stroški - spodbude	7.887,65	24,24	26,3
Prihodek - stroški + spodbude	22.076,27	67,87	73,7

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih

Državni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	283,67	84,87	100,0
Stroški sečnje in spravila	71,99	21,54	25,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	28,85	8,63	10,2
- krepitev funkcij gozdov	0,44	0,13	0,2
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	14,01	4,19	4,9
- vzdrževanje vlak	1,67	0,50	0,6
Stroški skupaj	116,96	34,99	41,3
Dohodek	166,71	49,88	58,7
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	8,15	2,44	2,9
Skupaj predvidene spodbude	8,15	2,44	2,9
Stroški - spodbude	108,81	32,56	38,4
Prihodek - stroški + spodbude	174,86	52,32	61,6

Preglednica 61/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti

Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	75,18	87,76	100,0
Stroški sečnje in spravila	18,96	22,13	25,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	2,47	2,89	3,3
- krepitev funkcij gozdov	0,00	0,00	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	0,00	0,00	0,0
- vzdrževanje vlak	0,43	0,50	0,6
Stroški skupaj	21,86	25,52	29,1
Dohodek	53,32	62,24	70,9
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,81	0,95	1,080
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	0,00	0,00	0,000
Skupaj predvidene spodbude	0,81	0,95	1,1
Stroški - spodbude	21,05	24,57	28,0
Prihodek - stroški + spodbude	54,13	63,19	72,0

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene cene lesa s spletnega portala WoodChainManager (<http://wcm.gozdis.si/>) za prvi kvartal leta 2025.

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevan pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 18,50 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača – delavec z motorno žago (po podatkih iz cenikov vzdrževanja gozdnih cest v letu 2024 za novomeško območje).

Pri materialnih stroških so upoštevane cene sadik po pogodbi z drevesnicami za leto 2025 in cene za varstveni material za leto 2024.

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

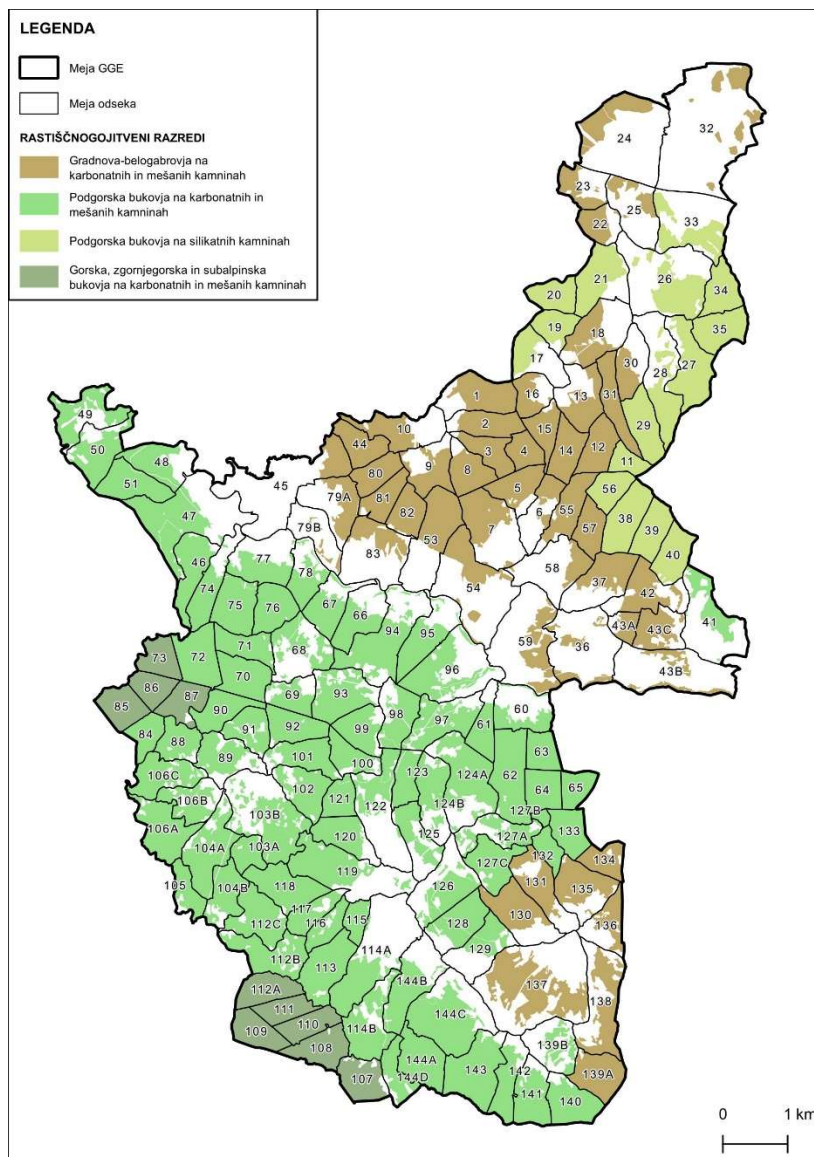
Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. V letu 2024 je bilo v gozdnogospodarskem območju Novo mesto za redno vzdrževanje gozdnih cest porabljenih 774,11 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,50 €/m³ neto posekanega lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Gozdovi v enoti so uvrščeni v štiri rastiščnogojitvene razrede na osnovi gozdnih rastiščnih tipov ter sorodnih gozdnogospodarskih ciljev in usmeritev.

Karta 3: Rastiščnogojitveni razredi

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5: Rastiščnogojitveni razredi).

Rastiščnogojitveni razredi:

030 - Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.660,63 ha
050 - Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	3.312,87 ha
060 - Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	630,92 ha
070 - Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	349,22 ha

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 1.660,63 ha, kar predstavlja 27,9 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanja kulturne dediščine, estetske, obrambne in lesnoproizvodne funkcije ter funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Na 2. stopnji poudarjenosti je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, zaščitna in higiensko-zdravstvena funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, estetska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 62/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	1.323,71	79,7
55100 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	81,55	4,9
55400 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	14,26	0,9
74100 - Kislojubno rdečeborovje	5	61,34	3,7
75100 - Kislojubno bukovje z rebrenjačo	9	179,77	10,8
Skupaj	-	1.660,63	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, pomemben delež, 22,3 %, pa je raznomernih sestojev. V enodobnih sestojih prevladujejo debeljaki (53,0 %), sestoj v obnovi je 20,6 %, mladovij 9,8 % in drogovnjakov 16,6 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 274,14 ha oziroma na 17,9 % površine, kar je največ med vsemi gozdovi enote.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi gozdovi listavcev in iglavcev (40,3 %), od tega največ gozdovi hrasta in smreke. Po deležu jim sledijo drugi pretežno listnati gozdovi (27,7 %). Smrekovih gozdov je 12,8 %, gozdov buke in smreke pa 8,6 %. Hrastovih gozdov je skupaj 3,2 %, ostali tipi gozdov pa ne presegajo 3 %. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo sestoji, kjer se hrastu in belemu gabru v znatnem deležu pridružujejo smreka, bukev, plemeniti listavci in ostali listavci. Druge pretežno iglaste gozdove predstavljajo sestoji, kjer so smreki in jelki primešani še ostali iglavci in znatni delež listavcev.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 63/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež	m³/ha	Delež
Iglavci	6,9	18,9	25,2	25,9	23,1	139,7	49,2	3,88	51,1
Listavci	14,0	19,6	26,6	23,5	16,3	144,1	50,8	3,71	48,9
Skupaj	10,5	19,3	25,8	24,7	19,7	283,8	100,0	7,59	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 0,2 % večja, prirastek pa za 5,8 % večji od povprečne lesne zaloge in prirastka enote. Porazdelitev lesne zaloge iglavcev in listavcev po debelinskih razredih se razlikuje – listavci imajo večji delež v I, II, in III, debelinskem razredu, medtem ko imajo iglavci večji delež v višjih debelinskih razredih (IV, V). Deleža obeh skupin v skupni lesni zalogi sta si precej podobna, listavci pa imajo rahlo večji delež (50,8 %) kot iglavci (49,2 %). Največ lesne zaloge je v III. in IV. debelinskem razredu, velik delež je tudi v V. razredu, kar kaže na prisotnost večjega števila odraslih in debelih dreves.

Razmerje drevesnih vrst

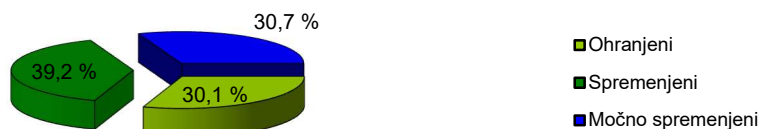
Preglednica 64/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	132,9	0,7	6,0	0,1	0,0	30,4	46,2	5,0	61,6	0,9
	Delež	46,8	0,3	2,1	0,0	0,0	10,7	16,3	1,8	21,7	0,3
Naravno stanje	m ³ /ha	1,4	5,7	8,4	0,0	0,0	40,3	114,8	50,1	62,5	0,6
	Delež	0,5	2,0	3,0	0,0	0,0	14,2	40,4	17,7	22,0	0,2

Skoraj polovico lesne zaloge v razredu predstavlja smreka. S pomembnim deležem ji sledijo trdi listavci (pretežno cer in beli gaber), hrast in bukev. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 5 odstotnim deležem.

V podmladku prevladuje smreka z 39 %. Bukve je 31 %, trdih listavcev 19 %, hrasta pa 8 %. Z dobrim 1 % so prisotni še plemeniti listavci in z 1 % bor, z manj kot 1 % pa so prisotni še jelka in mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 9: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

V razredu je kar 39,2 % gozdov spremenjenih in 30,7 % močno spremenjenih, kar je posledica močne zasmrečenosti gozdov. Ohranjenih gozdov je 30,1 %. V tem razredu so v preteklosti izvajali sadnjo smreke na večjih površinah, ki so danes največkrat v razvojni fazi debeljaka. Ker te smrekove debeljake že več let ogrožajo gradacije podlubnikov, so v večini predvideni za uvajanje v obnovo, velik delež pa jih je že (predvsem zaradi gradacij podlubnikov) v fazi obnove ali celo že mladovij.

Pomemben kazalec ohranjenosti (oz. spremenjenosti) gozdov je tudi stopnja osiromašenosti naravne drevesne sestave, ki je v tem razredu najvišja (72,5 %) in precej višja od povprečja za enoto (41,7 %). Največ odstopanja prispevajo prevelik delež smreke (71,6 %) ter premajhna deleža hrasta (19,5 %) in plemenitih listavcev (8,4 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 0,5 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	127,07	14,1	79,6	6,3	0,0	0,5	81,7	17,8	0,0	17,2	75,7	5,5	1,6
Drogovnjak	213,98	2,9	65,9	31,2	0,0	0,5	63,6	35,9	0,0	28,4	64,4	7,2	0,0
Debeljak	683,41	-	-	-	-	3,5	94,0	2,5	0,0	0,4	93,5	6,1	0,0
Sestoj v obnovi	265,89	-	-	-	-	0,0	94,2	5,8	0,0	0,0	7,0	41,0	52,1
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	370,28	-	-	-	-	0,0	84,6	15,4	0,0	0,0	56,8	41,7	1,5
Skupaj	1.660,63												

Zasnove mladovij so v povprečju boljše od zasnov drogovnjakov, večinoma so dobre in bogate. Zasnove mladovij so celo najboljše med vsemi mladovji enote.

Boljša kot v ostalih razredih je tudi negovanost sestojev. Stanje lahko ocenimo kot solidno, saj na večini površin prevladujejo zgolj pomanjkljivo negovani sestoji. Slabše je stanje drogovnjakov, katerih dobra tretjina je nenegovanih.

V debeljakih močno prevladuje normalen sklep. Tudi v mladovjih prevladuje normalen sklep, je pa slaba petina tudi takšnih, ki imajo tesen sklep, kar kaže na pomanjkanje nege. Odras pomanjkanja redčenj je v sklepu še bolj izrazit v drogovnjakih, v katerih ima tesen sklep med četrtino in tretjino površin. Sestoji v obnovi so razgrajeni bolj kot v ostalih sestojih v obnovi v enoti, saj je to edini razred, v katerem prevladuje vrzelast do pretrgan sklep. V skupinsko raznomernih sestojih prevladujeta normalen in rahel sklep.

Kakovost drevja

Prevladujejo drevesa z dobro in prav dobro kakovostjo, v skupni oceni pa je kakovost nad povprečjem gozdov enote. Dreves z odlično kakovostjo je pri iglavcih 12,7 % in pri listavcih 6,2 %. Iglavci imajo v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda po kakovosti izstopa smreka, nekoliko slabšo ima hrast, precej slabšo pa bukev in trdi listavci. Smreka in hrast imata v teh gozdovih boljšo kakovost kot v vseh drugih razredih, bukev pa najslabšo.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 3,0 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti, 1,4 %, predstavljajo poškodbe na korenčniku in na deblu, ki so v večini nastale pri spravilu in sečnji. Poškodb na vejah je 1,3 %, osutosti pa 0,3 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Izvedba načrtovanega poseka iglavcev je 99,2 % in listavcev 52,8 %. Iz redčenj je bilo posekanega 2 % celotnega poseka, zaradi pomladitev 56 % in zaradi varstveno-sanacijskih sečenj 41 %.

Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	11,23	39,95	355,7
Priprava tal	ha	0,00	0,43	-
Sadnja	ha	0,00	0,47	-
Obžetev	ha	367,18	33,89	9,2
Nega mladja	ha	46,78	15,50	33,1
Nega gošče	ha	92,15	7,06	7,7
Nega letvenjaka	ha	64,29	6,70	10,4
Nega drogovnjaka	ha	18,99	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	300	68	22,7

Realizacija vseh gojitvenih del je slaba. Z dobro realizacijo izstopa priprava sestoja, ki je močno preseгла načrtovana dela. Pri uvajanju sestojev v obnovo je bilo izvedenih 39,95 ha priprave sestoja, pri kateri se je odstranil grmovni sloj in podmerska drevesa. Nega mladja je bila realizirana na tretjini načrtovanih površin, ostala gojitvena dela pa so bila izvedena zares minimalno. Nizka realizacija varstva pred žuželkami je zato, ker smo leta 2021 prešli na pretežno stalne lokacije za spremljanje stanja razvoja podlubnikov in je teh pasti mnogo manj kot je bilo pred tem lovni pasti.

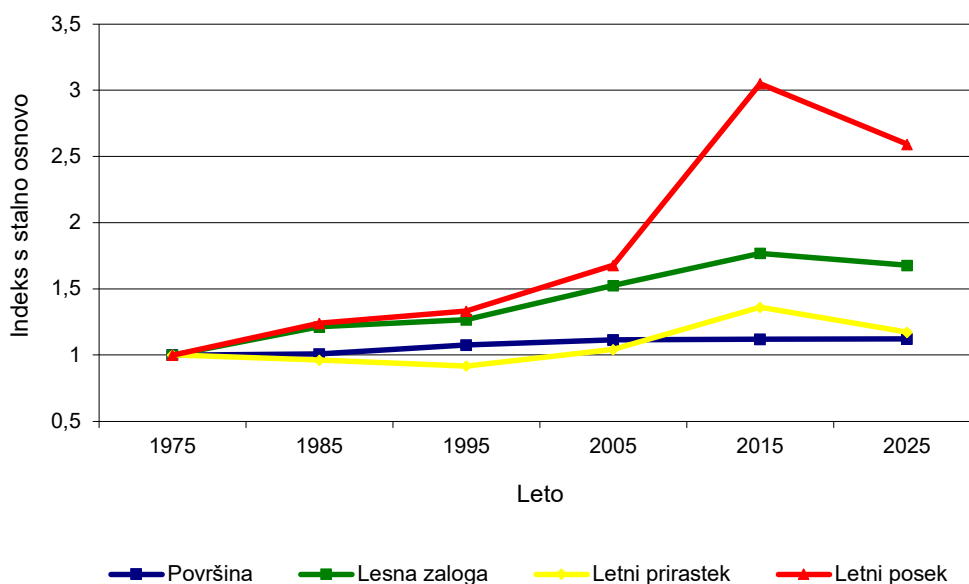
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga prirastek in posek

Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975	1.478,99	86,4	82,8	169,2	3,67	2,80	6,47	1,36	1,19	2,55
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1985	1.490,76	111,5	93,9	205,4	3,76	2,46	6,22	1,68	1,48	3,16
Verižni indeks	100,8	129,1	113,4	121,4	102,5	87,9	96,1	123,5	124,4	123,9
1995	1.592,21	124,2	90,2	214,4	3,73	2,21	5,94	2,05	1,35	3,40
Verižni indeks	106,8	111,4	96,1	104,4	99,2	89,8	95,5	122,0	91,2	107,6
2005	1.647,83	150,6	107,7	258,3	4,18	2,57	6,75	2,56	1,72	4,28
Verižni indeks	103,5	121,3	119,4	120,5	112,1	116,3	113,6	124,9	127,4	125,9
2015	1.654,23	159,2	140,2	299,4	5,00	3,81	8,81	3,82	3,96	7,78
Verižni indeks	100,4	105,7	130,2	115,9	119,6	148,2	130,5	149,2	230,2	181,8
2025	1.660,63	139,7	144,1	283,8	3,88	3,71	7,59	3,38	3,23	6,61
Verižni indeks	100,4	87,8	102,8	94,8	77,6	97,4	86,2	88,5	81,6	85,0

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 10: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Skozi desetletja je površina v stalnem rahlem porastu. Lesna zaloga razreda je hitro naraščala do leta 2015, v zadnjem desetletju pa zaradi sanitarnega poseka smreke padla za približno 5 % (lesna zaloga listavcev je zrasla tudi v zadnjih desetih letih). V celotnem obdobju spremljave je porasla za 68 %, s 169,2 m³/ha na 283,8 m³/ha. Višina tekočega letnega prirastka niha. V zadnjem desetletju se je zmanjšal za skoraj 14 %. Nihanje prirastka je bilo v preteklosti najverjetneje posledica različnih metod ugotavljanja prirastka in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Možni posek se je v tem obdobju zmanjšal zaradi

negativnih posledic visokega povečanja poseka v načrtu iz leta 2015 in velikih sanitarnih sečenj. Poglavitna razloga za takšno zmanjšanje možnega poseka so predvsem gozdnogojitvene potrebe gozdov.

Drevesna sestava

Preglednica 68/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	54,2	0,3	3,4	0,0	0,0	3,0	25,3	0,7	12,0	1,1
2005	%	55,8	0,6	1,9	0,0	0,0	6,0	19,3	0,2	15,7	0,5
2015	%	49,9	0,3	3,0	0,0	0,0	8,8	17,1	0,6	19,4	0,9
2025	%	46,8	0,3	2,1	0,0	0,0	10,7	16,3	1,8	21,7	0,3

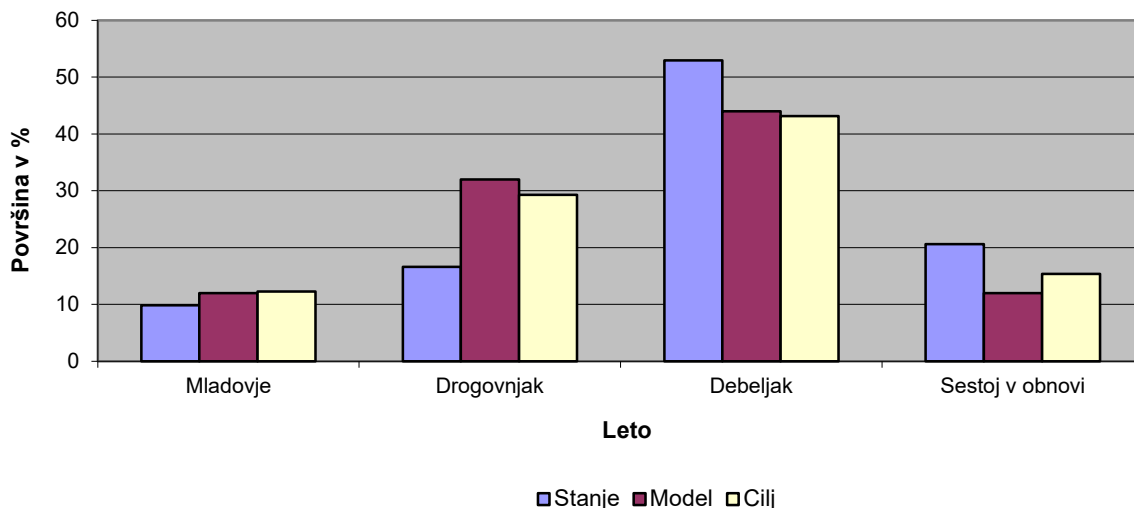
V drevesni sestavi so skozi desetletja opazne spremembe. V smislu približevanja naravnemu stanju drevesne sestave je dobrodošlo zmanjšanje deleža smreke in povečanje deleža bukeve ter plemenitih in trdih listavcev. Zmanjševanje deleža hrasta se vse bolj razhaja z naravno drevesno sestavo, po kateri bi ga moralo biti vsaj 40 %.

Razvojne faze

Preglednica 69/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

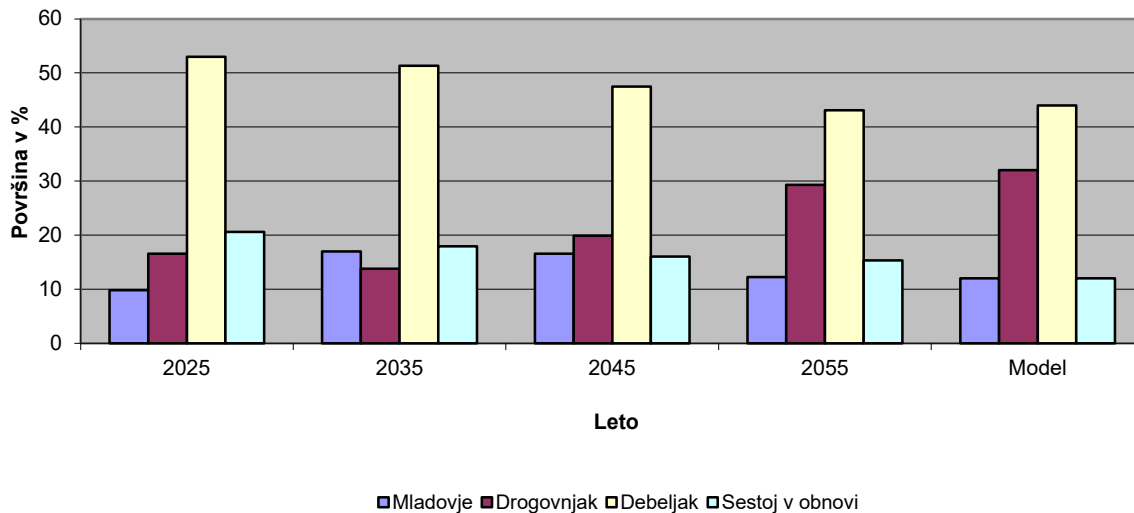
Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	127,07	7,6	9,8	15,0	12,0	154,84	-2
Drogovnjak	213,98	12,9	16,6	40,0	32,0	412,91	-16
Debeljak	683,41	41,2	53,0	55,0	44,0	567,76	9
Sestoj v obnovi	265,89	16,0	20,6	15,0	12,0	154,84	9
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	370,28	22,3	-	-	-	-	-
Skupaj	1.660,63	100,0	100,0	125	100,0	1.290,35	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 11: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Veliko preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, močno pa primanjkuje drogovnjakov. Mladovja so približno na nivoju modelnega stanja.

Grafikon 12: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. Delež debeljakov se bo postopno zmanjševal in ob koncu ciljnega obdobja dosegel modelno stanje. Občutno previsok delež sestojev v obnovi se bo postopno zmanjševal in bo ob koncu ciljnega obdobja rahlo nad modelnim stanjem. Delež mladovij se bo v naslednjih dveh desetletjih povečeval, nato pa zmanjševal in približeval modelnemu stanju. Zaradi majhnega deleža mladovij se bo premajhen delež drogovnjakov začel občutneje povečevati šele čez dvajset let in se ob koncu ciljnega obdobja že zelo približal modelnemu stanju.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ agresivno pomlajevanje smreke,
- ☞ dobro pomlajevanje belega gabra in buke,
- ☞ težave pri pomlajevanju hrasta in padanje njegovega deleža v lesni zalogi,
- ☞ premajhen delež plemenitih listavcev, hrasta in jelke,
- ☞ prevelik delež smreke in smrekovih nasadov,
- ☞ močno premalo drogovnjakov in prevelik delež debeljakov in sestojev v obnovi.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 45 %, jelka 1 %, bor 2 %, bukev 12 %, hrast 16 %, plemeniti listavci 2 %, trdi listavci 21 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 10 %, drogovnjaki 23 %, debeljaki 33 %, sestoji v obnovi 12 % in raznomerni sestoji 22 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 35 %, jelka 3 %, bukev 20 %, hrast 15 %, plemeniti listavci 10 %, trdi listavci 15 % in mehki listavci 2 %.

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 295 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev B, hrast A, plemeniti listavci B in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Temeljna strategija gojenja v razredu gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah je vzgoja stabilnih, sonaravnih, rastiščno in krajinsko sprejemljivih oblik sestojev z visokovrednim drevjem hrasta in smreke, ob manj kakovostnih ostalih listavcih, ki dajejo sestoju biološko stabilnost.

Skupinsko postopno gospodarjenje z zastornimi elementi na večjih površinah. V drevesni sestavi je potrebno obdržati čim večji delež hrasta, bukve, plemenitih listavcev in jelke.

Izboljšati je potrebno raven sestojnih zasnov in negovanost v vseh razvojnih fazah.

V sestojih smreke pomagati vsem listavcem

Nega:

V vseh razvojnih fazah je potrebno pospeševati vse redko prisotne vrste, jelko, hrast in plemenite listavce.

Nego gošče izvajati z močnejšimi posegi v zgornjem sloju (tudi z obglavljanjem silakov), sloj premagancev pa pustiti, da opravlja vlogo polnilnega sloja. Izjemoma posegati v sloj premagancev, če s tem povečujemo delež hrasta v slabših sestojnih zasnovah.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohranjati in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z visoko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje, in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled ali moker sneg. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotične dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju, z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z višjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo 23 do 26 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko nižjo jakostjo 20 do 23 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 30 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 214 ha s povprečno jakostjo 20 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljaki. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 19 % od LZ. V starejših debeljaki najboljše kakovosti naj se akumulira prirastek, redčenja naj se izvaja z nižjo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 573 ha s povprečno jakostjo 16 % od LZ.

Na površini 245 ha raznomernih gozdov izvajati redčenja s povprečno jakostjo 17 % od LZ, na 125 ha pa nego s poudarkom na pomlajevanju s povprečno jakostjo okoli 31 % od LZ.

Obnova

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, bukve in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče oziroma najkasneje v razvojni fazi gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolnitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo, jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 110 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z visoko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 1 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m, oziroma na prehodu iz mladja v goščo, in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka, tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljakih z visokim deležem hrasta, ki ustrezajo lastnostim za prioritarno uvajanje v obnovo, v bodočem podmladku pa se pričakuje visok delež hrasta, naj se izvede obnova v dveh korakih na površini vsaj 0,5 ha (tudi do 5 ha). Prva obnovitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 60 % od LZ in naj se praviloma izvede po semenskem letu hrasta. Tako se zagotovi dovolj svetlobe, toplote in zračnosti ter s tem zmanjša intenzivnost napada pepelaste plesni na podmladku hrasta, hkrati pa poveča konkurenčna sposobnost hrasta, pa tudi plemenitih listavcev. Obnovo je potrebno zaključiti, ko je podmladek na prehodu iz mladja v goščo in je njegova pokrovnost večja od 70 %.

V sestojih v obnovi je v primeru pojava orlove praproti in agresivne pritalne vegetacije nujna vsakoletna obžetev naravnega mladja.

Prednostno uvajati v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter sušeče se hrastove sestoje, prav tako pa tudi mešane debeljake smreke in hrasta, ki so starejši od 90 let in ima smreka več kot 40 % delež v lesni zalogi.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 69 ha s povprečno jakostjo 20 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 74 ha s povprečno jakostjo 56 % od LZ. Na 122 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Ukrepi

Preglednica 70/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	49,2	50,8	100,0
- ciljno (%)	48	52	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	139,7	144,1	283,8
- ciljna (m ³ /ha)	147	153	300
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,88	3,71	7,59
Možni posek (m ³ /ha)	33,8	32,3	66,1
Možni letni posek (m ³ /ha)	3,38	3,23	6,61
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	24,2	22,4	23,3
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	87,1	87,0	87,0
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 71/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	28.453	27.633	56.086	24,2	87,1
	Delež	50,7	49,3	100,0		
Listavci	m ³	27.452	26.169	53.621	22,4	87,0
	Delež	51,2	48,8	100,0		
Skupaj	m ³	55.905	53.802	109.707	23,3	87,0
	Delež	51,0	49,0	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 6,61 m³/ha, to je 23,3 % od lesne zaloge oziroma 87,0 % od prirastka, kar nam zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Polovica poseka je predvidenega iz redčenj in polovica iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 72/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Obžetev	ha	48,92	113,96
Nega mladja	ha	22,41	22,41
Nega gošče	ha	103,62	103,62
Nega letvenjaka	ha	80,61	80,61
Nega drogovnjaka	ha	43,67	43,67
Varstvo pred žuželkami	dni	50	50

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 1,09 dne/ha in je nad povprečjem za enoto. Največ je načrtovane obžetve, sledi nega gošče, letvenjaka in drogovnjaka. Velik delež obžetve je načrtovan zato, ker želimo z odstranjevanjem robinje in grmovne zarasti omogočiti rast in razvoj hrasta, ki je v tem rastiščno gojitvenem razredu ključna drevesna vrsta. Poleg tega je obžetvena dela pogosto treba izvajati na večjih površinah, saj invazivne ali agresivne vrste, kot je robinija, hitro zaraščajo gozdne robove, poseke in mlade sestojke. Obžetve so zato nujne tudi za ohranjanje ustrezne sestojne zgradbe, svetlobnih razmer in za zagotavljanje naravne obnove ciljno zaželenih drevesnih vrst.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 3.312,87 ha, kar predstavlja 55,6 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, turistične funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanja kulturne dediščine, estetske, obrambne in lesnoproizvodne funkcije ter funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Na 2. stopnji poudarjenosti je hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, zaščitna in rekreacijska funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, estetska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 73/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	183,59	5,5
55100 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	1.806,57	54,6
55400 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	1.290,11	38,9
63100 - Preddinarsko gorsko bukovje	9	28,96	0,9
75100 - Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	3,64	0,1
Skupaj	-	3.312,87	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnih tipih preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje in gradnovo bukovje na izpranih tleh.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, na površini 85,81 ha (2,6 %) pa so prisotni raznomerni sestoji. V enodobnih sestojih prevladujejo debeljaki (50,4 %), sestojev v obnovi je 14,9 %, mladovij 4,4 % in drogovnjakov 30,2 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 353,73 ha oziroma na 11,2 % površine, kar je najmanj med vsemi gozdovi enote.

Po sestojnem tip prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (39,8 %) in bukovi gozdovi (29,1 %). Veliko manj je smrekovih gozdov (6,7 %), drugih gozdov iglavcev in listavcev (6,1 %), gozdov bukve in hrasta (5,6 %), gozdov hrasta in belega gabra (3,4 %) ter gozdov hrasta in cera (3,2 %). Ostali sestojni tipi ne presegajo 3 odstotne deleže. Druge gozdove iglavcev in listavcev predstavljajo sestoji, v katerih najdemo različne deleže iglavcev in listavcev, ki ne ustrezajo drugim tipom drevesne sestave.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež	m³/ha	Delež
Iglavci	9,2	21,7	26,2	24,6	18,3	34,7	12,7	1,30	19,0
Listavci	13,7	26,1	27,1	20,2	12,9	238,2	87,3	5,52	81,0
Skupaj	13,1	25,5	27,1	20,7	13,6	272,9	100,0	6,82	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 3,6 % manjša in prirastek za 4,9 % manjši kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Porazdelitev po

debelinskih razredih kaže, da je največ lesne zaloge pri obeh skupinah v III. in IV. razredu. Listavci imajo nekoliko bolj enakomerno porazdelitev z večjim deležem v nižjih debelinskih razredih (I, II), medtem ko imajo iglavci relativno večji delež v višjih debelinskih razredih (IV, V). V lesni zalogi prevladuje drevje drugega in tretjega debelinskega razreda.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	30,3	0,3	3,4	0,2	0,5	107,9	44,7	19,8	65,3	0,5
	Delež	11,1	0,1	1,2	0,1	0,2	39,5	16,4	7,3	23,9	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	0,1	3,3	0,0	0,0	0,0	178,2	30,7	35,5	22,9	2,1
	Delež	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	65,3	11,3	13,0	8,4	0,8

V razredu prevladuje bukev, sledijo ji trdi listavci (cer, beli gaber), hrast in smreka. Pomemben delež v lesni zalogi imajo še plemeniti listavci (gorski javor, češnja), ostale drevesne vrste pa so zastopane z manj kot 1 odstotnim deležem.

V podmladku prevladuje bukev s 70,7 %, po deležu pa ji sledijo trdi listavci z 10,9 %, smreka z 10,3 %, hrast s 4,2 % in plemeniti listavci s 3,9 %. Z manj kot 1 % deležem so prisotni še jelka, bor in ostali iglavci ter mehki listavci.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje ohranjenosti gozdov je zelo dobro, saj spada 94,2 % gozdov razreda v kategorijo ohranjenih gozdov. Spremenjenih gozdov je 4,3 %, izmenjenih pa 1,2 %.

Ugotovili smo 46,2 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda, kar je nekoliko manj kot je povprečje za enoto, ki znaša 48,4 %. Največ odstopanja prispeva premajhen delež bukve (72,7 %), nekoliko pa tudi prevelika deleža trdih listavcev (18,2 %) in smreke (8,0 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo 1,1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	143,25	4,9	70,5	24,6	0,0	2,3	34,8	62,9	0,0	27,6	55,2	13,5	3,7
Drogovnjak	975,36	3,3	56,6	40,1	0,0	0,8	47,2	52,0	0,0	25,2	60,5	14,3	0,0
Debeljak	1.627,81	-	-	-	-	3,5	79,4	17,1	0,0	0,1	91,7	8,2	0,0
Sestoj v obnovi	480,64	-	-	-	-	2,2	87,1	10,7	0,0	0,0	0,9	54,4	44,6
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	85,81	-	-	-	-	0,0	81,1	18,9	0,0	0,0	80,0	18,0	0,0
Skupaj	3.312,87												

V mladovjih prevladujejo dobre zasnove, kakor tudi pri drogovnjakih, vendar je delež pomanjkljivih zasnov, predvsem pri drogovnjakih, zelo velik. S takšnim stanjem imajo ti gozdovi najslabše zasnove v enoti.

Stanje negovanosti starejših sestojev je pomanjkljivo, v mlajših razvojnih fazah pa prevladujejo nenegovani sestoji, kar zahteva nujno izvajanje negovalnih ukrepov. Negovanost sestojev je najslabša med vsemi rastiščnogojitvenimi razredi.

V debeljakih prevladuje normalen sklep, kakor tudi v raznomernih sestojih. Normalen sklep ima sicer tudi večina mladovij in v drogovnjakov, je pa veliko površin tudi s tesnim sklepom. Sestoji v obnovi so dobro razgrajeni, saj jih ima skoraj polovica vrzelast do pretrgan sklep.

Kakovost drevja

Prevladujejo drevesa z dobro in zadovoljivo kakovostjo, v skupni oceni pa je kakovost najslabša med vsemi gozdovi enote. Dreves z odlično in prav dobro kakovostjo je le 26,1 %, s slabo kakovostjo pa 11,3 %. V povprečju imajo listavci nekoliko boljšo kakovost kot iglavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost plemeniti listavci in hrast, sledijo bukev in smreka, najslabšo kakovost pa imajo trdi listavci. Smreka ima v teh gozdovih bistveno slabšo kakovost kot v drugih razredih, trdi listavci pa najboljšo v primerjavi z drugimi razredi.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 4,6 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (3,0 %) predstavljajo poškodbe na vejah, sledijo pa poškodbe na korenčniku in deblu (1,3 %). Obe vrsti poškodb največkrat nastaneta pri sečnji in spravi luze. Osutost znaša 0,3 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 39,9 %, pri iglavcih 94,7 % in pri listavcih 32,3 %. Največ, kar 65 % poseka, je bilo izvedenega zaradi pomladitvenih sečenj, 25 % zaradi varstveno-sanacijskih sečenj in 10 % iz redčenj.

Preglednica 77/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	37,31	28,60	76,7
Priprava tal	ha	2,33	1,50	64,4
Sadnja	ha	0,00	2,58	-
Obžetev	ha	56,25	0,76	1,4
Nega mladja	ha	60,39	0,15	0,2
Nega gošče	ha	130,79	5,80	4,4
Nega letvenjaka	ha	87,42	6,60	7,5
Nega drogovnjaka	ha	190,36	4,00	2,1
Varstvo pred žužkami	dni	100	31	31,0

Gojitvena dela so bila v splošnem zelo skromno realizirana. Samo priprava sestoja in priprava tal se je približala načrtovanim gojitvenim delom. Površinsko je vredna omembe le priprava sestoja za obnovo, ki je bila izvedena na 28,60 ha, pri kateri se je odstranil grmovni sloj in podmerska drevesa. Nege mlajših sestojev skoraj ni bilo. Nizka realizacija varstva pred žužkami je zato, ker smo leta 2021 prešli na pretežno stalne lokacije za spremljanje stanja razvoja podlubnikov in je teh pasti mnogo manj kot je bilo pred tem lovnihi pasti.

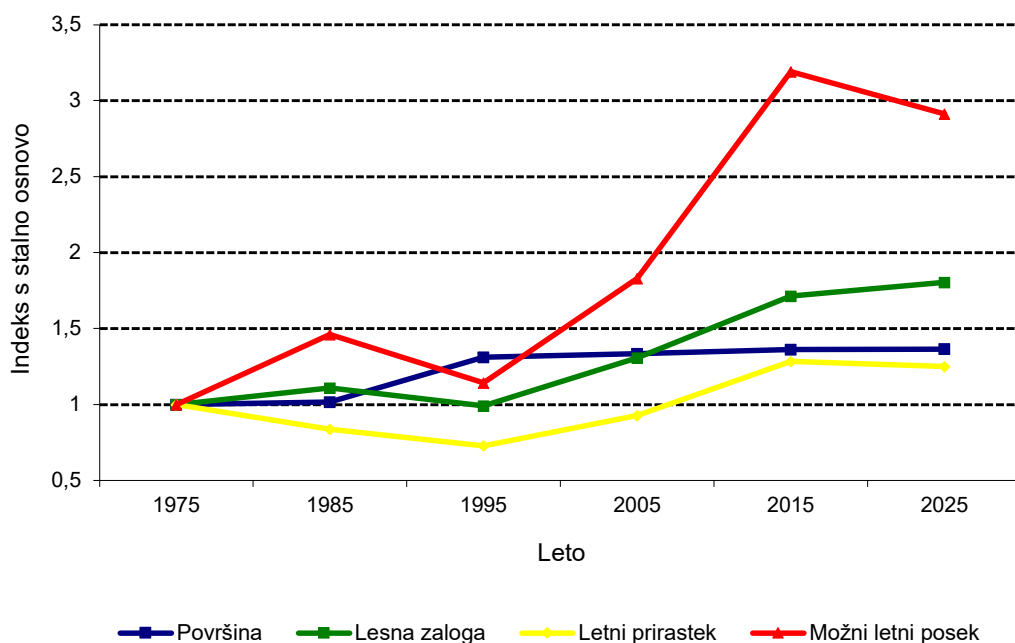
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 78/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Letni prirastek m³/ha			Načrtovani letni posek m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975	2.427,25	12,8	138,4	151,2	0,70	4,76	5,46	0,16	1,88	2,04
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1985	2.468,33	14,3	153,4	167,7	0,47	4,10	4,57	0,19	2,79	2,98
Verižni indeks	101,7	111,7	110,8	110,9	67,1	86,1	83,7	118,8	148,4	146,1
1995	3.182,20	17,3	132,5	149,8	0,57	3,41	3,98	0,25	2,08	2,33
Verižni indeks	128,9	121,0	86,4	89,3	121,3	83,2	87,1	131,6	74,6	78,2
2005	3.235,97	26,0	171,7	197,7	0,81	4,25	5,06	0,46	3,27	3,73
Verižni indeks	101,7	150,3	129,6	132,0	142,1	124,6	127,1	184,0	157,2	160,1
2015	3.303,83	32,7	226,5	259,2	1,35	5,66	7,01	0,81	5,70	6,51
Verižni indeks	102,1	125,8	131,9	131,1	166,7	133,2	138,5	176,1	174,3	174,5
2025	3.312,87	34,7	238,2	272,9	1,30	5,52	6,82	0,85	5,09	5,94
Verižni indeks	100,3	106,1	105,2	105,3	96,3	97,5	97,3	104,9	89,3	91,2

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 14: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Pred dobrimi petdesetimi leti se je začelo opuščati kmetijsko dejavnost in posledica tega je bila veliko povečanje površine gozdov v načrtu iz leta 1995. Kasneje je površina gozdov stalno naraščala, vendar precej bolj zmerno. Ker so bile leta 1995 v novo masko gozda vključeni predvsem pionirski gozdovi, se je lesna zaloga v tistem obdobju zmanjšala, sicer pa je v stalnem porastu. V obdobju spremljave se je povečala za 80 %. Višina tekočega letnega prirastka zelo niha. V zadnjem desetletju je prišlo do zmanjšanja za skoraj 3 %. Nihanje prirastka je najverjetneje posledica različnih metod ugotavljanja prirastka v preteklosti in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Načrtovani možni posek se je v preteklosti zmerno povečeval, v prejšnjem obdobju pa je bil zelo visok. S tokratnim načrtom je predvideno zmanjšanje za slabih 9 %.

Drevesna sestava

Preglednica 79/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

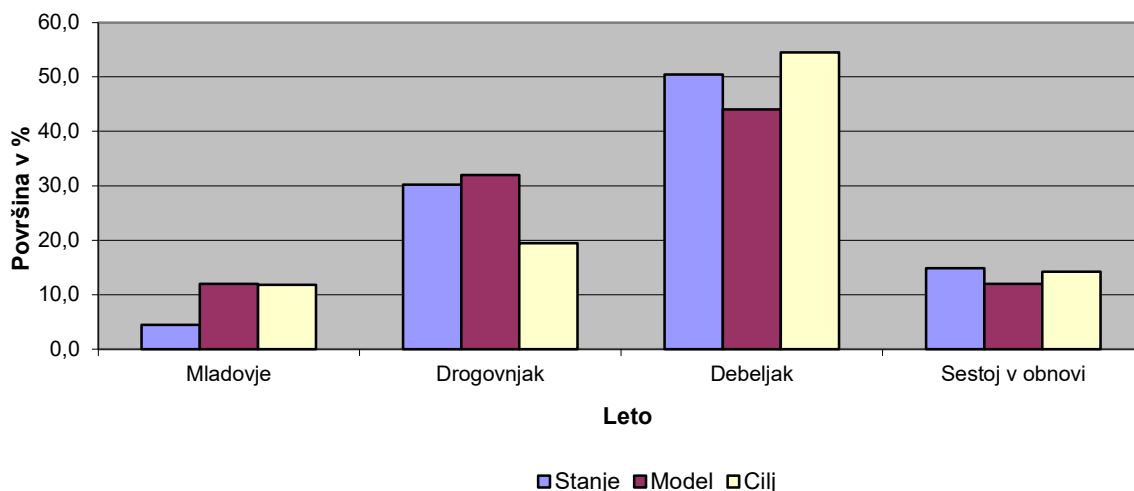
Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	10,4	0,0	1,0	0,1	0,1	40,3	24,7	4,6	16,9	1,9
2005	%	12,2	0,0	0,8	0,1	0,1	38,3	22,4	5,4	19,8	0,9
2015	%	11,2	0,0	1,0	0,3	0,1	38,4	18,6	7,9	21,8	0,7
2025	%	11,1	0,1	1,2	0,1	0,2	39,5	16,4	7,3	23,9	0,2

V drevesni sestavi so skozi desetletja opazne manjše spremembe. Smreka in bukev ostajata na podobnem nivoju. Delež plemenitih listavcev se je v preteklosti povečeval, v zadnjem obdobju pa rahlo padel. Najbolj je opazno stalno zmanjševanje deleža hrasta in povečevanje deleža trdih listavcev.

Preglednica 80/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

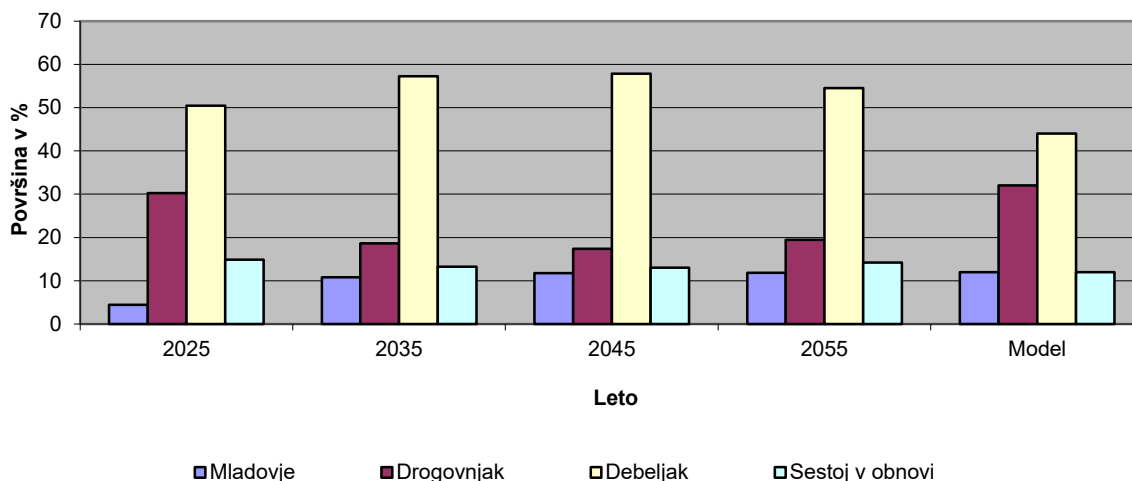
Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	143,25	4,3	4,4	15,0	12,0	387,25	-8
Drogovnjak	975,36	29,5	30,2	40,0	32,0	1.032,66	-2
Debeljak	1.627,81	49,1	50,5	55,0	44,0	1.419,90	7
Sestoj v obnovi	480,64	14,5	14,9	15,0	12,0	387,25	3
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	85,81	2,6	-	-	-	-	-
Skupaj	3.312,87	100,0	100,0	125	100,0	3.227,06	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 15: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz nekoliko odstopa od modelnega stanja. Presežek je pri debeljakih (za 7 odstotnih točk) in sestojih v obnovi (za 3 odstotne točke), medtem ko primanjkuje mladovij (za 8 odstotnih točk) in drogovnjakov (za 2 odstotni točki). Stanje pri mladovijah je v primerjavi s preteklim desetletjem sicer boljše, vendar še vedno precej odstopa od modelnih vrednosti.

Grafikon 16: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno in dolgotrajno. V naslednjih dveh desetletjih se bo delež debeljakov povečeval in ob koncu ciljnega obdobja še ne bo dosegel modelnega stanja. Kljub temu, da je debeljakov že danes preveč, so v takšnem stanju, da je mogoče uvesti v obnovo le slabih 14 % debeljakov. Med tistimi, ki v tem desetletju niso predvideni za obnovo, praktično noben sestoj ne dosega končne lesne zaloge (560 m³/ha), skoraj 90 % jih ima lesno zalogo manjšo od 400 m³/ha. Previsok delež sestojev v obnovi se bo naslednji dve desetletji zniževal in se tako približal modelnemu stanju, vendar se bo ob koncu ciljnega obdobja zaradi močnejših uvajanj debeljakov v obnovo spet nekoliko zvišal. Delež mladovij se bo močno zvišal že v naslednjem desetletju, do konca ciljnega obdobja pa bo dosegel modelno stanje. Zaradi danes nizkega deleža mladovij se bo delež drogovnjakov začel rahlo povečevati šele čez dve desetletji in ob koncu ciljnega obdobja še ne bo dosegel modelnega stanja.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ prevelik delež debeljakov,
- ☞ velik primanjkljaj mladovij,
- ☞ slabo pomlajevanje in vrast jelke in hrasta,
- ☞ težave pri pomlajevanju gorskega javorja in tudi jelke,
- ☞ premajhen delež buke in jelke ter prevelik delež smreke,
- ☞ dobra negovanost debeljakov.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 10 %, jelka 2 %, bor 1 %, bukev 41 %, hrast 16 %, plemeniti listavci 9 %, trdi listavci 20 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 11 %, drogovnjaki 19 %, debeljaki 53 %, sestoji v obnovi 14 % in raznomerni sestoji 3 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 8 %, jelka 1 %, bukev 60 %, hrast 8 %, plemeniti listavci 8 %, trdi listavci 14 % in mehki listavci 1 %.

Ciljna lesna zaloga: 320 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 280 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 560 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Nega:

Glavni cilji negovalnih ukrepov so vzgoja kakovostnih mešanih sestojev, dvig negovanosti sestojev, dvig kakovosti listavcev in ohranjanje ali dvig deležev hrasta, bukve in plemenitih listavcev v vseh razvojnih fazah.

V vseh nasadih iglavcev je zaradi pozitivnih biomeliorativnih učinkov in semenskega potenciala potrebno v okviru nege in obnove ohranjati in pospeševati vse listavce in jelko.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z visoko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled ali moker sneg. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotske dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z višjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo 23 do 26 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko nižjo jakostjo 20 do 23 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 30 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 907 ha s povprečno jakostjo 21 % od LZ. Na površini 37 ha zaradi rahlega sklepa oziroma pred kratkim izvedenega redčenja v tem desetletju ni predvideno ukrepanje. Na površini 31 ha je predvideno premenilno redčenje s povprečno jakostjo 24 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljakihi. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 19 % od LZ. V starejših debeljakihi najboljše kakovosti naj se akumulira prirastek, redčenja naj se izvaja z manjšo jakostjo in le po potrebi. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 1.404 ha s povprečno jakostjo 15 % od LZ.

V debeljakihi je potrebno ohranjati polnilni sloj (nega polnilnega sloja) zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in tudi zapleveljenja.

Nego raznomernih sestojev naj se izvaja na površini 86 ha s sečnjo in potrebnimi negovalnimi deli. Jakost poseka v teh sestojih je 20 % od LZ.

Obnova

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, hrasta in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo

poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolnitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 224 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z visoko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 1 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m oziroma na prehodu iz mladja v goščo in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljakih z opaznim deležem gorskega javorja oziroma plemenitih listavcev, ki ustrezajo lastnostim za prioritarno uvajanje v obnovo, v bodočem podmladku pa lahko pričakujemo visok delež plemenitih listavcev, naj se izvede obnova v dveh ali treh korakih, odvisno od prisotnosti podmladka. Če podmladek ni prisoten na večjem delu površine, sestoj obnovimo v smislu zastornega gospodarjenja v treh obnovitvenih sečnjah. Prva obnovitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 50 % od LZ, izvede naj se po semenskem letu javorja. Z največ dvema nadaljnjima pomladitvenima sečnjama tudi večje jakosti bomo v sestoj dovedli veliko svetlobe, kar bo povečalo konkurenčno sposobnost plemenitim listavcem.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 121 ha s povprečno jakostjo 23 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 118 ha s povprečno jakostjo 53 % od LZ. Na 225 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek. Na 17 ha pa ni predvidenega ukrepanja.

Varstvo

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Ukrepi

Preglednica 81/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	12,7	87,3	100,0
- ciljno (%)	13	87	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	34,6	238,2	272,8
- ciljna (m ³ /ha)	41	279	320
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,30	5,52	6,82
Možni posek (m ³ /ha)	8,5	50,9	59,4
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,85	5,09	5,94
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	24,5	21,4	21,8
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	65,3	92,3	87,1
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 82/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	13.317	14.770	28.087	24,5	65,3
	Delež	47,4	52,6	100,0		
Listavci	m³	106.628	62.169	168.797	21,4	92,2
	Delež	63,2	36,8	100,0		
Skupaj	m³	119.945	76.939	196.884	21,8	87,1
	Delež	60,9	39,1	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 5,94 m³/ha, to je 21,8 % od lesne zaloge oziroma 87,1 % od prirastka, kar nam zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Večina poseka je predvidenega iz redčenj in nekoliko manj iz pomladitvenih sečenj.

Preglednica 83/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava sestoja	ha	5,90	5,90
Obžetev	ha	11,62	32,90
Nega mladja	ha	80,70	80,70
Nega gošče	ha	122,54	122,54
Nega letvenjaka	ha	72,43	72,43
Nega drogovnjaka	ha	73,04	73,04
Varstvo pred žuželkami	dni	35	35

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 0,56 dne/ha in je pod povprečjem za enoto. Največ je nege gošče, mladja, drogovnjaka in letvenjaka.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah

Površina gozdov v razredu je 630,92 ha, kar predstavlja 10,6 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, funkcije varovanja naravnih vrednot, estetske, obrambne in lesnoproizvodne funkcije ter funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Na 2. stopnji poudarjenosti je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka, higiensko-zdravstvena in rekreacijska funkcija, funkcija varovanja kulturne dediščine, estetska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 84/D-GZ: Gozdne združbe v razredu

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	71,43	11,3
55100 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	105,06	16,7
74100 - Kisloljubno rdečeborovje	5	13,20	2,1
75100 - Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	441,23	69,9
Skupaj	-	630,92	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, na površini 109,61 ha (17,4 %) pa so prisotni raznomerni sestoji. Prevladujejo debeljaki (42,9 %), sestojev v obnovi je 16,3 %, drogovnjakov 12,9 % in mladovij 10,5 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 67,47 ha oziroma na 11,9 % površine.

Po sestojnem tipu prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (30,3 %), sledijo jim drugi gozdovi listavcev in iglavcev (21,5 %), bukovji gozdovi (14,3 %), gozdovi smreke in bukve (12,6 %), drugi pretežno iglasti gozdovi (8,9 %), smrekovi gozdovi (8,2 %) in gozdovi bukve in hrasta (3,6 %). Ostali tipi gozdov ne presegajo 1 odstotni delež. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo sestoji, kjer se hrastu in belemu gabru v znatnem deležu pridružujejo smreka, bukev, plemeniti in ostali listavci. Druge pretežno iglaste gozdove predstavljajo sestoji, kjer so smreki primešani ostali iglavci in znatni delež listavcev.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 85/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež	m³/ha	Delež
Iglavci	7,4	22,6	25,4	25,2	19,4	123,2	36,5	3,18	39,7
Listavci	10,2	22,8	30,0	21,7	15,3	214,3	63,5	4,83	60,3
Skupaj	9,2	22,7	28,3	23,0	16,8	337,5	100,0	8,01	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 19,2 % večja in prirastek za 11,7 % večji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek enote. Porazdelitev lesne zaloge iglavcev in listavcev po debelinskih razredih je podobna, le da je listavcev v lesni zalogi precej več kot iglavcev. Po deležih se največ zaloge nahaja v tretjem in četrtem debelinskem razredu, lesna zaloga iglavcev je pomaknjena bolj v desno.

Razmerje drevesnih vrst

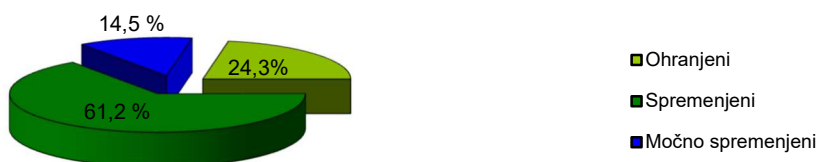
Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	112,7	0,0	10,3	0,2	0,0	141,5	40,4	3,3	29,0	0,1
	Delež	33,4	0,0	3,0	0,1	0,0	42,0	11,9	1,0	8,6	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	7,4	9,0	5,7	0,0	0,0	227,8	38,5	18,2	28,4	2,5
	Delež	2,2	2,7	1,7	0,0	0,0	67,5	11,4	5,4	8,4	0,7

V razredu prevladuje bukev z 42 % in smreka s 33 %. S pomembnim deležem jima sledijo hrast z 12 %, trdi listavci z 9 % (pretežno beli gaber in kostanj) in bor (največ rdeči) s 3 %. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 1 odstotnim deležem. Po modelu naravnega stanja bi morale biti približno dve tretjini bukve, nekaj več kot desetina hrasta, skoraj desetina trdih listavcev, majhen delež bora ter znatno več plemenitih listavcev. Deleži iglavcev, zlasti smreke, pa bi moral biti bistveno nižji.

V podmladku prevladujeta bukev s 44 % in smreka s 34 %. Primešani so jima še hrast (10 %), trdi listavci (9 %) in plemeniti listavci (2 %). Z manj kot 2 odstotnim deležem sta prisotna še bor in jelka.

Ohranjenost gozdov

Grafikon 17: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Grafikon kaže, da je v rastiščnogojitvenem razredu le 24,3 % ohranjenih gozdov. Spremenjenih in močno spremenjenih je kar 75,7 % gozdov, kar je posledica močne zasmrečenosti, izmenjanih gozdov pa v tem razredu ni.

Ugotovili smo 45,7 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda, kar je malo nad povprečjem enote (41,7 %). Največ odstopanja prispevajo prevelik delež smreke (58,9 %) in premajhen delež bukve (39,4 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 1,7 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	65,97	13,5	62,4	24,1	0,0	0,0	75,6	24,4	0,0	16,4	59,2	24,4	0,0
Drogovnjak	81,72	31,7	54,4	13,9	0,0	0,0	86,9	13,1	0,0	26,6	71,9	1,5	0,0
Debeljak	270,58	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	1,1	95,3	3,6	0,0
Sestoj v obnovi	103,04	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	12,0	60,3	27,6
Skupinsko in gnezlasto raznomerni sestoji	109,61	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	14,7	85,3	0,0
Skupaj	630,92												

Stanje glede zasnov v mladovjih je dobro, saj prevladujejo dobre zasnove, delež bogatih zasnov pa je večji, kot v večini ostalih mladovij v enoti. Še boljše so zasnove drogovnjakov, ki so bistveno boljše kot v drogovnjakih ostalih razredov. Posebno izstopa eno tretjinski delež bogatih zasnov.

Stanje negovanosti je relativno dobro, saj na večini površine močno prevladujejo zgolj nekoliko pomanjkljivo negovani sestoji. V primerjavi z drugimi razredi so vse razvojne faze, razen mladovij, najboljše negovane ravno v tem razredu.

Debeljaki imajo dobro sklenjene krošnje, rahlega sklepa je le za vzorec. Mladovja so s četrtinskim rahlim sklepom med bolj odprtimi mladovji enote, medtem ko imajo drogovnjaki med vsemi drogovnjaki enote najtesnejši sklep. Tudi sestoji v obnovi so v primerjavi z drugimi razredi najmanj razgrajeni. Vrzlast do pretrgan sklep ima le dobra četrtna sestojev, celo delež sestojev z normalnim sklepom ni zanemarljiv.

Kakovost drevja

Glede kakovosti po drevesnih vrstah imajo samo bukev, smreka in hrast zadostno število ocenjenih dreves, katerih podatki so dokaj verodostojni in vredni komentarja.

V skupni oceni kakovosti prevladujejo drevesa z dobro in zadovoljivo kakovostjo. Tudi delež dreves s prav dobro kakovostjo je kar velik, medtem ko je delež dreves z odlično in slabo kakovostjo majhen. Iglavci imajo nekoliko boljšo kakovost kot listavci. Med omenjenimi tremi drevesnimi vrstami ima najboljšo kakovost smreka, precej slabšo pa bukev in hrast.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 3,9 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba. Dobro polovico te vrednosti (2,7 %) predstavljajo poškodbe na korenčniku in deblu, 1,2 % poškodb pa je na vejah. Obe vrsti poškodb največkrat nastaneta pri sečnji in spravilu lesa, ni pa bilo zaznati osutosti krošenj.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Po podatkih evidence je bil skupni načrtovani posek realiziran 66,2 %. Pri iglavcih znaša realizacija načrtovane sečnje celo 113,2 %. Pri realizaciji načrtovanega poseka iglavcev se kažejo večje potrebe lastnikov po tovrstnem lesu, nekaj sečenj pa je bilo tudi zaradi gradacij podlubnikov. Največ, kar 57 % poseka, je bilo izvedenega zaradi pomladitvenih sečenj, 39 % zaradi varstveno-sanacijskih sečenj in 3 % iz redčenj.

Preglednica 88/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	10,85	-
Priprava tal	ha	0,00	0,40	-
Sadnja	ha	0,00	0,40	-
Obžetev	ha	69,04	3,00	4,3
Nega mladja	ha	35,24	0,58	1,6
Nega gošče	ha	33,86	0,15	0,4
Nega letvenjaka	ha	27,61	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	5,87	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	200	0	0,0

Sorazmerno z velikostjo razreda je bilo tudi načrtovanih negovalnih in varstvenih del malo, pa še ta so bila opravljena v zelo majhnem obsegu. Po izvedenih delih izstopa le priprava sestoja. Razen slabih treh hektarjev obžetev in pol hektarja nege mladja ni bilo narejenega nič v letvenjaki kot tudi ne v drogovnjaki.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

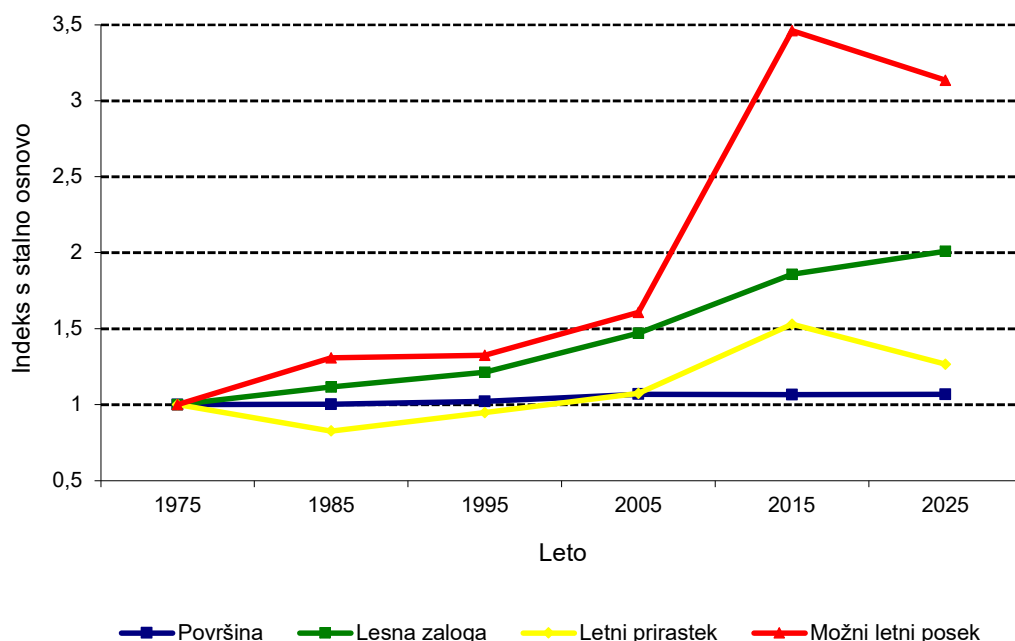
Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 89/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovani letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975	591,23	75,8	92,1	167,9	3,08	3,25	6,33	1,14	1,33	2,47
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1985	592,02	83,6	103,6	187,2	2,58	2,65	5,23	1,29	1,94	3,23
Verižni indeks	100,1	110,3	112,5	111,5	83,8	81,5	82,6	113,2	145,9	130,8
1995	603,25	100,6	103,0	203,6	3,17	2,82	5,99	1,68	1,59	3,27
Verižni indeks	101,9	120,3	99,4	108,8	122,9	106,4	114,5	130,2	82,0	101,2
2005	632,21	111,6	135,2	246,8	3,43	3,36	6,79	1,82	2,15	3,97
Verižni indeks	104,8	110,9	131,3	121,2	108,2	119,1	113,4	108,3	135,2	121,4
2015	630,29	121,0	190,7	311,7	4,23	5,45	9,68	3,06	5,49	8,55
Verižni indeks	99,7	108,4	141,1	126,3	123,3	162,2	142,6	168,1	255,3	215,4
2025	630,92	123,2	214,3	337,5	3,18	4,83	8,01	2,42	5,32	7,74
Verižni indeks	100,1	101,8	112,4	108,3	75,2	88,6	82,7	79,1	96,9	90,5

Opomba: Za vsa načrtovana obdobja je prikazan načrtovani posek. To velja tudi za spodnji grafikon. Zaradi primerljivosti so vrednosti v zgornji preglednici izračunane po rastiščnogojitvenih razredih prikazanih v tem gozdnogospodarskem načrtu.

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Grafikon 18: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Površina gozdov se je skozi celotno obdobje le minimalno spreminjala. Zaznana manjša nihanja so najverjetneje posledica razlik v natančnosti uporabljenih metod za določanje gozdne površine oziroma gozdnega roba. Lesna zaloga izkazuje občutno rast skozi celotno spremljano obdobje. V zadnjem desetletju se je povečala za dobrih 8 %, v celotnem obdobju pa točno podvojila. Naraščanje lesne zaloge je pri listavcih izrazitejše kot pri iglavcih. Tekoči letni prirastek kaže opazna nihanja. V zadnjem desetletju se je zmanjšal za dobrih 17 %, nenavadna rast pa je bila zabeležena obdobje prej. Načrtovani možni posek je bil skozi večino obdobja v porastu, v zadnjem desetletju pa se je glede na predhodni gozdnogospodarski načrt zmanjšal za slabih 10 %.

Drevesna sestava

Preglednica 90/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	43,2	0,0	6,1	0,1	0,0	21,3	23,8	0,9	4,1	0,5
2005	%	40,0	0,1	5,1	0,0	0,0	24,1	17,5	1,2	12,0	0,0
2015	%	35,2	0,1	3,4	0,1	0,0	35,6	14,3	0,3	10,9	0,1
2025	%	33,4	0,0	3,0	0,1	0,0	42,0	11,9	1,0	8,6	0,0

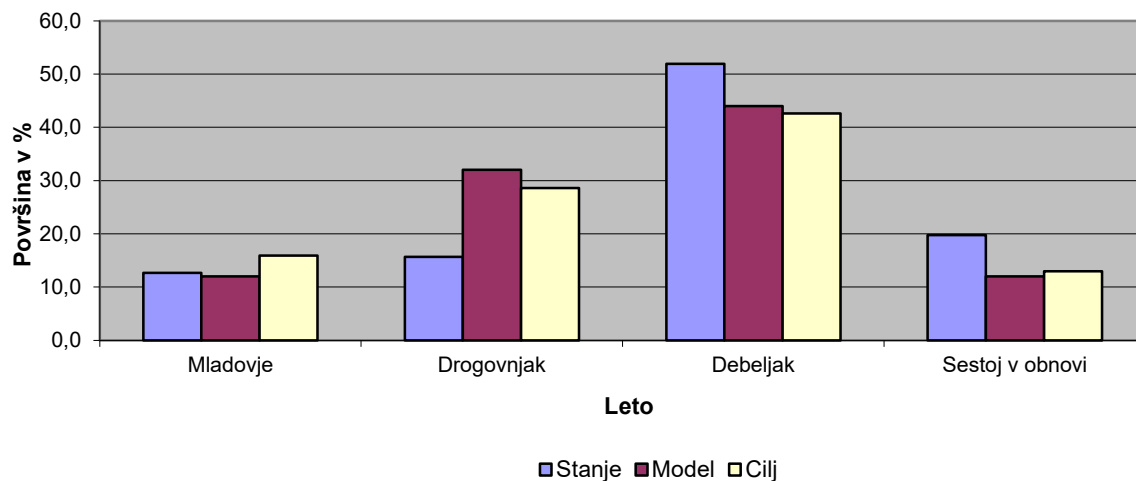
V drevesni sestavi so skozi desetletja opazne večje spremembe. V smislu približevanja naravnemu stanju drevesne sestave je dobrodošlo zmanjšanje deleža smreke ter povečanje deleža bukeve. Zmanjševanje deleža hrasta se vse bolj približuje naravni drevesni sestavi, po kateri bi ga moralo biti vsaj 11,4 %. Delež trdih listavcev je v upadanju že drugo zaporedno desetletje.

Razvojne faze

Preglednica 91/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

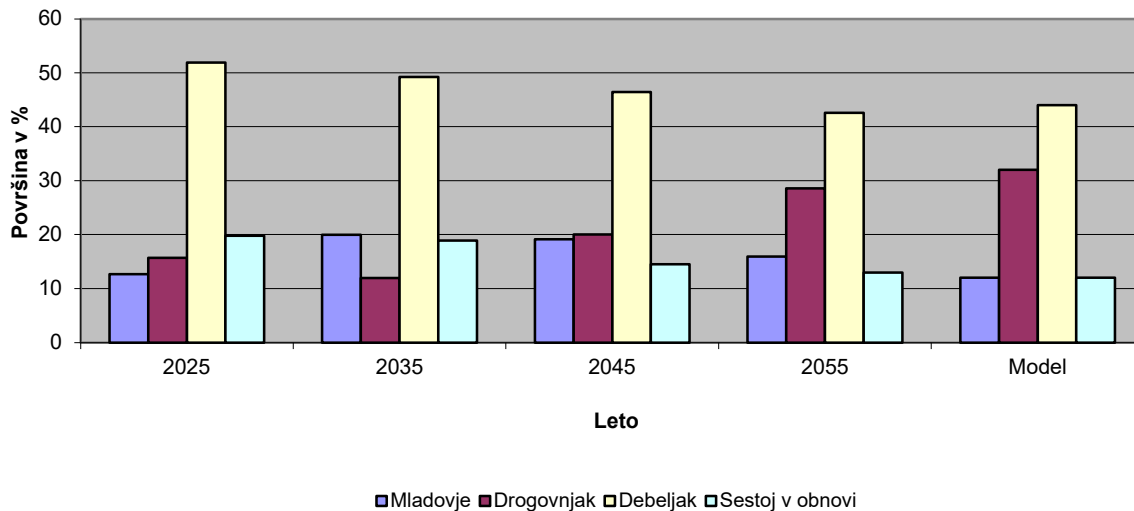
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	65,97	10,5	12,6	15	12,0	62,56	1
Drogovnjak	81,72	12,9	15,7	40	32,0	166,82	-16
Debeljak	270,58	42,9	51,9	55	44,0	229,37	8
Sestoj v obnovi	103,04	16,3	19,8	15	12,0	62,56	8
Skupinsko in gnezdasto raznomerni sestoji	109,61	17,4	-	-	-	-	-
Skupaj	630,92	100,0	100,0	125	100,0	521,31	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 19: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da se dejansko razmerje razvojnih faz ne ujema z modelnim stanjem. Stanje ni zaskrbljujoče, saj imamo poleg presežka debeljakov (za 8 odstotnih točke) tudi preveč sestojev v obnovi (za 8 odstotne točke) in mladovij (za 1 odstotno točko), medtem ko primanjkuje drogovnjakov (za 16 odstotnih točk).

Grafikon 20: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Razmerje razvojnih faz želimo postopno približati modelnemu stanju. Ob upoštevanju predpisanih smernic bo čez trideset let (leta 2055) dovolj sestojev v obnovi in debeljakov, nekoliko preveč mladovij, medtem ko se bo število drogovnjakov že do leta 2045 občutno povečalo in približalo modelnim vrednostim. Današnji ukrepi v debeljakih in sestojih v obnovi bodo imeli dolgoročen vpliv, vendar se bo del sedanjih drogovnjakov preoblikoval v debeljake. Nadaljnje večje spremembe v razmerju razvojnih faz pričakujemo v četrtem in petem desetletju, ko bodo mladovja prešla v drogovnjake, kar bo še dodatno izboljšalo skladnost s ciljnim modelnim stanjem.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ primanjkljaj drogovnjakov,
- ☞ agresivno pomlajevanje smreke,
- ☞ dobro pomlajevanje bukve,
- ☞ težave pri pomlajevanju hrasta,
- ☞ prevelik delež smreke in premajhen delež bukve.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 33 %, jelka 1 %, bor 2 %, bukev 43 %, hrast 11%, plemeniti listavci 2 % in trdi listavci 8 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 13 %, drogovnjaki 24 %, debeljaki 35 %, sestoji v obnovi 11 % in raznomerni sestoji 17 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 20 %, jelka 2 %, bukev 65 %, hrast 5 %, plemeniti listavci 5 % in trdi listavci 3 %.

Ciljna lesna zaloga: 330 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 340 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 560 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, drugi iglavci B, bukev, plemeniti listavci in hrast A1, A2 in B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Izboljšati raven sestojnih zasnov in negovanosti v mladovjih in drogovnjakih.

Skupinsko postopno gospodarjenje z zastornimi elementi na večjih površinah. V drevesni sestavi je potrebno obdržati delež hrasta in dvigniti delež plemenitih listavcev.

Nega

Glavni cilji negovalnih ukrepov so vzgoja kakovostnih mešanih sestojev, dvig negovanosti in kakovosti listavcev.

V sestojih, kjer prevladuje smreka, zaradi semenskega potenciala in vrstne pestrosti ohranjati in pospeševati vse listavce.

Nego mladja izvajati po potrebi (kot je zapisano v sestoju), nego gošče in letvenjaka pa praviloma enkrat v desetletju. Jakost ukrepa naj bo visoka. Pospeševati je potrebno hrast, plemenite listavce, bukev in jelko. Prisotnost smreke je zaželena, saj zvišuje vrednostno produkcijo sestoja, ne sme pa prevladovati.

V drogovnjakih intenzivno redčiti, praviloma enkrat v desetletju. Redčenja izvesti na površini 82 ha z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z jakostjo 24 do 26 % od LZ, redčenja starejših drogovnjakov z jakostjo 18 do 24 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljakih. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 18 % od LZ. V starejših debeljakih najboljše kakovosti naj se akumulira volumenski prirastek, redčenja naj se izvaja z nižjo jakostjo in le po potrebi. V starejših debeljakih povprečne kakovosti naj se izvaja svetlitveno redčenje jakosti 10 do 15 % od LZ. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 220 ha s povprečno jakostjo 14 % od LZ.

Na površini 101 ha raznomernih gozdov izvajati redčenja s povprečno jakostjo 14 % od LZ, na 9 ha pa nego s poudarkom na pomlajevanju s povprečno jakostjo okoli 25 % od LZ.

Obnova

Obnovo sestojev izvajati po naravni poti. Ob nepredvidenih dogodkih je izjemoma možna (čeprav ni načrtovana) spopolnitev naravnega mladja v želji povečati vrstno pestrost.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke, bukve in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

V obnovo uvesti 50 ha debeljakov s povprečno jakostjo okoli 26 % (od 26 do 33 %) od LZ. Načrtovana obnova je predvsem v starejših debeljakih slabih zasnov in rahlega sklepa ter v tistih, ki so dosegli končno lesno zalogo.

Splošna usmeritev je, da se obnovo debeljakov, kjer se že pojavlja podmladek, izvede v dveh korakih. Prva pomladitvena sečnja naj bo jakosti 40 do 60 % od LZ, pri čemer naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst. Ko podmladek doseže višino 1 m oz. je na prehodu iz mladja v goščo ter je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku (nasemenilna sečnja) naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, da se poveča dotok svetlobe do tal in omogoči pojav podmladka. Drugi korak (svetlitvena sečnja) je potrebno izvesti pravočasno (pri višini podmladka do 1 m) z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka. Obnovo je potrebno zaključiti, ko je podmladek na prehodu iz mladja v goščo in je njegova pokrovnost večja od 70 %.

V tem desetletju je potrebno na 10 ha sestojev v obnovi zadržano nadaljevati obnovo. Jakost poseka naj bo v intervalu od 17 do 24 % od LZ (v povprečju 20 %). Površino 54 ha pokrivajo takšni sestoji v obnovi, v katerih je potrebno pospešeno nadaljevati obnovo z jakostjo poseka

v intervalu od 53 do 59 % od LZ (v povprečju 55 %), 39 ha pa je takšnih sestojev v obnovi, kjer je potrebno s končnim posekom obnovo zaključiti.

Varstvo

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Preventivno varstvo pred podlubniki naj bo integrirano tudi v sami izbiri drevja za posek.

Usmeritve za krepitev in uskladiitev funkcij gozdov

Usmeritve so podrobneje zapisane v poglavju 6.2.2

Ukrepi

Preglednica 92/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	36,5	63,5	100,0
- ciljno (%)	36	64	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	123,2	214,3	337,5
- ciljna (m ³ /ha)	115	215	330
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,18	4,83	8,01
Možni posek (m ³ /ha)	24,2	53,2	77,4
Možni letni posek (m ³ /ha)	2,42	5,32	7,74
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	19,6	24,8	22,9
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	76,1	110,2	96,6
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 93/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m ³	8.640	6.634	15.274	19,6	76,1
	Delež	56,6	43,4	100,0		
Listavci	m ³	13.178	20.374	33.552	24,8	110,2
	Delež	39,3	60,7	100,0		
Skupaj	m ³	21.818	27.008	48.826	22,9	96,6
	Delež	44,7	55,3	100,0		

Najvišji možni letni posek za razred znaša 7,74 m³/ha ali 96,6 % od prirastka, kar nam zagotavlja zmerno akumulacijo lesne zaloge. Slaba polovica je predvidenega iz redčenja, večina pa iz pomladitvenega poseka.

Preglednica 94/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Obžetev	ha	51,18	140,31
Nega mladja	ha	3,49	3,49
Nega gošče	ha	56,37	56,37
Nega letvenjaka	ha	25,72	25,72
Nega drogovnjaka	ha	31,50	31,50
Varstvo pred žuželkami	dni	15	15

Intenzivnost gojitvenih del je 1,83 dne/ha in je nad povprečjem za enoto. Vsako mladovje ima načrtovano vsaj eno gojitveno delo. Največ je načrtovanih obžetev s ponovitvami, saj so zaradi žarišč podlubnikov nastale večje slabo pomlajene površine, kjer je močna podrast praproti in robide. Z več zaporednimi obžetvami ter nadaljnjo nego (mladja, gošče...) bodo na teh površinah nastali vrstno pestri sestoji. Priprave tal in sadnje ravno zaradi uspešnega naravnega pomlajevanja ni načrtovane.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 070 – Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 349,22 ha, kar predstavlja 5,9 % gozdov v enoti. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V gozdovih tega razreda se pojavljajo površine s 1. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, turistične funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot in lesnoproizvodne funkcije.

Na 2. stopnji poudarjenosti je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, rekreacijska funkcija in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 95/D-GZ: Gozdne združbe in proizvodna sposobnost rastišč

Šifra	Gozdna združba	Površina v ha	Delež v %
55100 - Preddinarsko–dinarsko podgorsko bukovje		92,23	26,4
63100 - Preddinarsko gorsko bukovje		256,99	73,6
Skupaj		349,22	100,0

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdove razreda tvorijo enodobni sestoji. Prevladujejo debeljaki (54,1 %), sestojev v obnovi je 20,9 %, drogovnjakov 13,9 % in mladovij 11,1 %. V sestojih, ki niso mladovja, se podmladek pojavlja na 50,31 ha oziroma na 16,2 % površine.

Po sestojnem tipu prevladujejo bukovi gozdovi (84,3 %), v katerih je bukve več kot 75 %. Po deležu so daleč za njimi drugi pretežno listnati gozdovi z 12,2 %, kjer se bukvi in plemenitim listavcem v znatnem deležu pridružujejo še ostali listavci, smreka in ostali iglavci. Ostali tipi gozdov skupaj ne presegajo 4 odstotne deleže.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 96/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	Delež	m³/ha	Delež
Iglavci	9,8	22,9	26,0	23,5	17,8	9,1	3,2	0,36	5,1
Listavci	10,1	23,0	28,8	22,5	15,6	271,3	96,8	6,60	94,9
Skupaj	10,1	23,0	28,7	22,5	15,7	280,4	100,0	6,96	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 1,0 % večja in prirastek za 3,0 % manjši kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. V lesni zalogi prevladuje drevje drugega, tretjega in četrtega debelinskega razreda. Porazdelitev lesne zaloge iglavcev in listavcev po debelinskih razredih je podobna, velika razlika pa je v razmerju iglavci : listavci, saj sestojje praviloma gradijo listavci.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 97/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	217,5	9,8	33,3	10,0	0,7
	Delež	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	77,6	3,5	11,9	3,6	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	4,1	7,7	0,0	0,0	0,0	225,8	3,7	29,8	9,3	0,0
	Delež	1,5	2,8	0,0	0,0	0,0	80,5	1,3	10,6	3,3	0,0

V razredu prevladuje bukev, katere delež ustreza naravnemu stanju. S pomembnejšim deležem ji sledijo plemeniti listavci, z deležem pod 5 % pa smreka, hrast in trdi listavci.

V podmladku prevladuje bukev, ki predstavlja kar 86,9 % vseh drevesnih vrst. Z manjšim deležem so prisotni še plemeniti listavci z 9,3 % ter smreka in trdi listavci s po 1,7 %

Ohranjenost gozdov

Vsi gozdovi rastiščnogojitvenega razreda spadajo v kategorijo ohranjenih gozdov.

Ugotovili smo 4,5 % osiromašenost naravne drevesne sestave rastiščnogojitvenega razreda, kar je daleč najmanj od vseh razredov v enoti. Glede na naravno stanje največ odstopanja prispevata premajhen delež bukve (33,4 %) in jelke (29,5 %) ter prevelik delež hrasta (18,7 %) in smreke (11,8 %). Nekoliko manj k odstopanju prispeva prevelik delež plemenitih listavcev (6,2 %). Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 0,5 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 98/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	38,61	0,0	76,6	23,4	0,0	5,6	65,0	29,4	0,0	18,0	54,2	27,8	0,0
Drogovnjak	48,46	0,0	65,7	34,3	0,0	0,0	44,9	55,1	0,0	18,2	46,5	35,3	0,0
Debeljak	189,00	-	-	-	-	0,0	98,4	1,6	0,0	15,0	83,5	1,5	0,0
Sestoj v obnovi	73,15	-	-	-	-	0,0	90,5	9,5	0,0	0,0	0,0	74,1	25,9
Skupaj	349,22												

Zasnove sestojev v razredu so v primerjavi z ostalimi gozdovi enote podpovprečne, zasnove mladovij celo najslabše med vsemi razredi enote. Bogatih zasnov sploh ni, razmeroma velik je delež pomanjkljivih zasnov, v drogovnjakih kar tretjinski.

Stanje negovanosti je zadovoljivo, saj na večini površine prevladujejo le nekoliko pomanjkljivo negovani sestoji. V primerjavi z ostalimi gozdovi enote je negovanost nadpovprečna, razen v drogovnjakih, kjer je nenegovanih sestojev kar dobra polovica, kar pomeni najslabšo negovanost med drogovnjaki vseh razredov enote.

V mladovjih je sklep pretežno normalen, dobra četrtina sestojev ima rahel in slaba petina tesen sklep. V drogovnjakih prevladujeta normalen in rahel sklep. Normalen sklep je v sestoji prva leta po redčenju, vzrok za rahel sklep pa so predvsem ujme ali žarišča podlubnikov v smrekovih monokulturah. Obe mlajši razvojni fazi sta po sklepu med najbolj odprtimi mladimi gozdovi enote. V debeljakih prevladuje normalen sklep, v 15 % debeljakov, kjer je sklep tesen, pa so redčenja nujna. Delež sestojev v obnovi z vrzelastim do pretrganim sklepom je zelo majhen. Debeljaki in sestoji v obnovi razreda so v primerjavi s starejšimi gozdovi drugih razredov enote po sklepu najmanj odprti.

Kakovost drevoja

V skupni oceni prevladujejo drevesa s prav dobro in dobro kakovostjo. Dobra desetina dreves ima odlično kakovost, dreves z zadovoljivo in slabo kakovostjo je 31,8 %. Kakovost dreves je najboljša med vsemi razredi enote. V oceno kakovosti je bilo zajetih le 9 iglavcev (smrek), zato primerjava z listavci ni smiselna. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo plemeniti listavci nekoliko boljšo kakovost kot bukev.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 5,7 % popisanih dreves ugotovljena hujša poškodba, kar je največ med vsemi gozdovi enote. Dobro polovico te vrednosti (3,7 %) predstavljajo poškodbe na vejah in krošnjah, 1,8 % poškodb pa je na deblu ali koreničniku. Obe vrsti poškodb nastaneta največkrat pri sečnji in spravilu lesa. Osutost krošnje predstavlja 0,2 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Po podatkih evidence je bil skupni načrtovani posek realiziran 47,0 %. Pri iglavcih znaša realizacija načrtovane sečnje celo 202,8 %. Pri realizaciji načrtovanega poseka iglavcev se kažejo večje potrebe lastnikov po tovrstnem lesu, nekaj sečenj pa je bilo tudi zaradi gradacij podlubnikov. Realizacija sečenj listavcev je znašala 42,2 %. Največ, kar 81 % poseka je bilo izvedenega zaradi pomladitvenih sečenj, 11 % zaradi redčenj in 8 % zaradi varstveno-sanacijskih sečenj.

Preglednica 99/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,40	-
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-
Sadnja	ha	0,00	0,00	-
Obžetev	ha	7,07	0,00	0,0
Nega mladja	ha	18,95	0,00	0,0
Nega gošče	ha	37,53	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	33,10	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	4,55	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0	-

Razen slabega pol hektarja priprave sestoja ni bilo narejenega nič. Opisi sestojev so pokazali, da je tudi v tem razredu precej pomanjkljivo negovanih n nenegovanih mladovij in drogovnjakov, ki so nujno potrebni nege, pa tudi sestojev v obnovi, kjer je potrebno zaključiti obnovo in negovati podmladek.

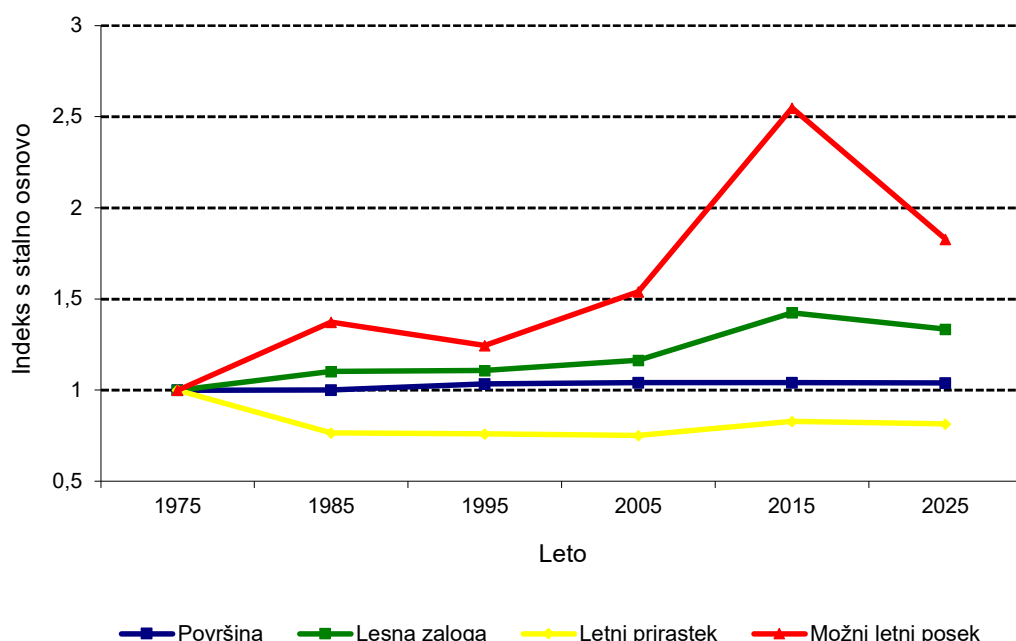
ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 100/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Letni prirastek m³/ha			Načrtovani letni posek m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1975	335,87	27,9	182,3	210,2	1,33	7,21	8,54	0,52	3,00	3,52
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1985	336,3	24,9	206,9	231,8	0,77	5,76	6,53	0,41	4,42	4,83
Verižni indeks	100,1	89,2	113,5	110,3	57,9	79,9	76,5	78,8	147,3	137,2
1995	347,34	19,8	212,9	232,7	0,65	5,84	6,49	0,17	4,21	4,38
Verižni indeks	103,3	79,5	102,9	100,4	84,4	101,4	99,4	41,5	95,2	90,7
2005	349,71	19,4	225,1	244,5	0,64	5,78	6,42	0,39	5,03	5,42
Verižni indeks	100,7	98,0	105,7	105,1	98,5	99,0	98,9	229,4	119,5	123,7
2015	349,38	11,5	288,0	299,5	0,49	6,58	7,07	0,27	8,70	8,97
Verižni indeks	99,9	59,3	127,9	122,5	76,6	113,8	110,1	69,2	173,0	165,5
2025	349,22	9,1	271,3	280,4	0,36	6,60	6,96	0,30	6,13	6,43
Verižni indeks	100,0	79,1	94,2	93,6	73,5	100,3	98,4	111,1	70,5	71,7

Opomba: Za vsa načrtovana obdobja je prikazan načrtovani posek. To velja tudi za spodnji grafikon. Zaradi primerljivosti so vrednosti v zgornji preglednici izračunane po rastiščnogojitvenih razredih prikazanih v tem gozdnogospodarskem načrtu.

Grafikon 21: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Nihanje površine gozda je bilo v celotnem obravnavanem obdobju minimalno in je verjetno posledica natančnosti ugotavljanja površine oziroma ugotavljanja gozdnega roba. Lesna zaloga razreda je bila v stalnem porastu, v zadnjem desetletju je padla za slabih 7 %, medtem ko je v obdobju pred tem zrastle za dobrih 22 %. V obdobju spremljave je porasla za 33 %, z 210,2 m³/ha na 280,4 m³/ha. Rast lesne zaloge je opaziti le pri listavcih, medtem ko se delež iglavcev stalne zmanjšuje. Podatek za prirastek je nenavadno visok za leto 1975, kasneje pa je njegova vrednost rahlo nihala. V zadnjem desetletju se je zmanjšal za slaba 2 %, v obdobju pred tem pa je porasel za 10 %. Nihanje prirastka je najverjetneje posledica različnih metod ugotavljanja prirastka v preteklosti in ne toliko spreminjajočih se sestojnih razmer. Načrtovani možni posek je bil skozi celotno obdobje spremljave v porastu, v zadnjem desetletju pa se je glede na predhodni gozdnogospodarski načrt zmanjšal za dobrih 28 %. Do tega je prišlo zaradi zmanjšanja lesne zaloge – ta je z 299,5 m³/ha v letu 2015 padla na 280,4 m³/ha v letu 2025. Nižja lesna zaloga pomeni manjšo razpoložljivost lesa za posek, kar se neposredno odraža v manjši načrtovani sečnji.

Drevesna sestava

Preglednica 101/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	76,5	4,0	9,3	1,3	0,4
2005	%	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	80,2	2,9	5,5	2,7	0,8
2015	%	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	77,9	2,6	12,8	2,1	0,8
2025	%	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	77,6	3,5	11,9	3,6	0,2

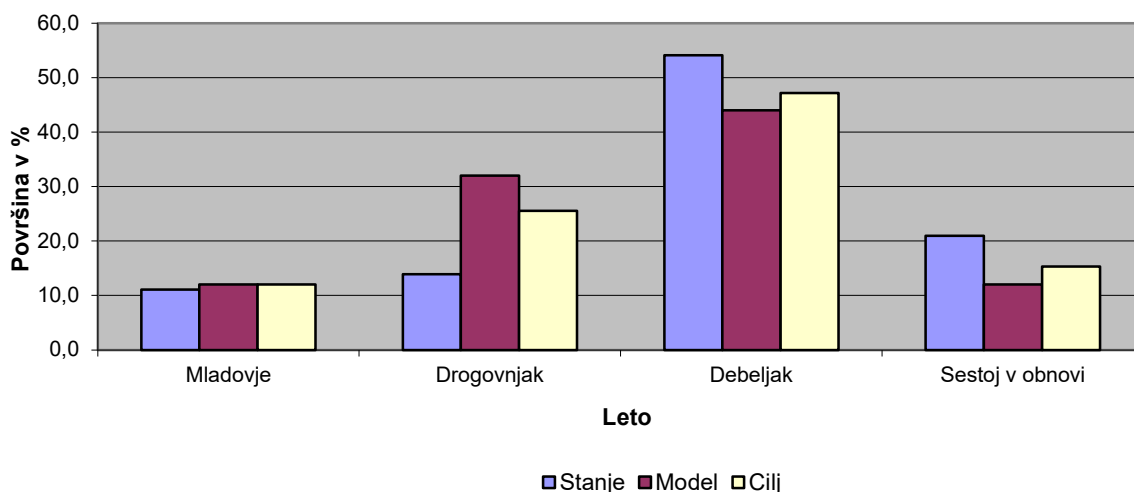
V primerjavi s preteklim desetletjem je v drevesni sestavi nekaj manjših sprememb. V zadnjem obdobju je najbolj opazen porast deleža trdih listavcev za 1,5 odstotne točke in hrasta za 0,9 odstotne točke. Deleži ostalih drevesnih vrst so v zadnjem desetletju ostali enaki ali pa je sprememba manjša od ene odstotne točke, medtem ko je v ob pogledu v preteklost potrebno omeniti velik padec deleža smreke in dvig plemenitih listavcev.

Razvojne faze

Preglednica 102/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

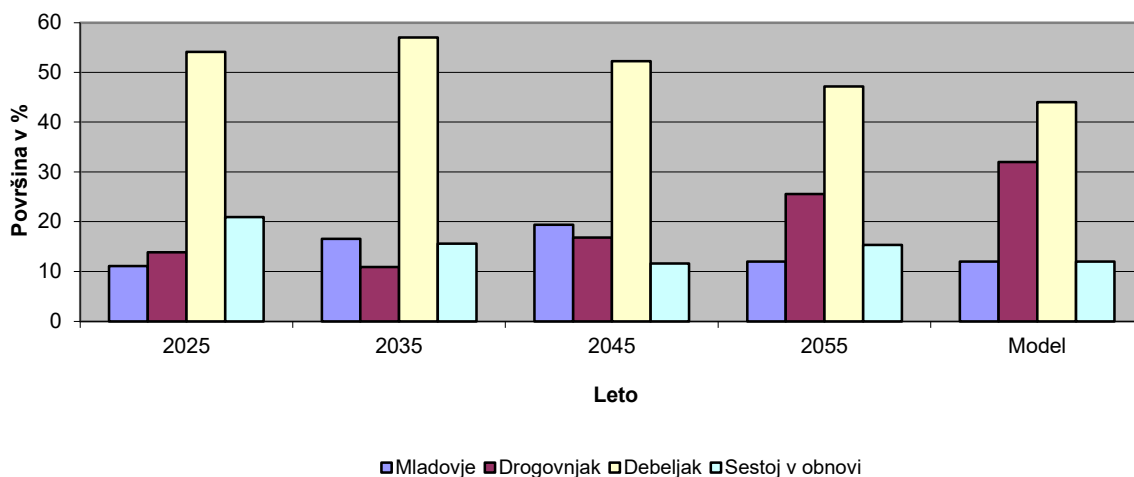
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	38,61	11,1	11,1	15,0	12,0	41,91	-1
Drogovnjak	48,46	13,9	13,9	40,0	32,0	111,75	-18
Debeljak	189,00	54,1	54,1	55,0	44,0	153,65	10
Sestoj v obnovi	73,15	20,9	20,9	15,0	12,0	41,91	9
Skupaj	349,22	100,0	100,0	125	100,0	349,22	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede iz gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021-2030.

Grafikon 22: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Dejansko razmerje razvojnih faz odstopa od modelnega. Preveč je debeljakov (za 10 odstotnih točk) in sestojev v obnovi (za 9 odstotnih točk) ter premalo drogovnjakov (za 18 odstotnih točk) in mladovij (za 1 odstotno točko).

Grafikon 23: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Razmerje razvojnih faz želimo postopno približati modelnemu stanju. Ob upoštevanju predpisanih smernic bo čez trideset let dovolj sestojev v obnovi in mladovij, nekoliko preveč debeljakov in nekoliko premalo drogovnjakov, kar bo z vidika razmerja razvojnih faz ugodnejše kot danes. Naš cilj se je sicer približati modelnemu stanju, nikakor pa ne za vsako ceno doseči to stanje, saj imajo posamezne razvojne faze svoj čas trajanja, katerega ni

mogoče (drogovnjaki 40 let) ali ekonomično (debeljaki 55 let) spreminjati, hkrati pa je površina razreda premajhna za brezpogojno teženje k modelnemu stanju.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ prevelik delež debeljakov in sestojev v obnovi,
- ☞ velik primanjkljaj drogovnjakov,
- ☞ dobro pomlajevanje in vrast plemenitih listavcev,
- ☞ odlično pomlajevanje bukve, ki je v nezrelih debeljaki celoteč dejavnik.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 2 %, jelka in ostali iglavci 1 %, bukev 80 %, hrast 2 %, plemeniti listavci 11 %, trdi listavci 3 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 12 %, drogovnjaki 26 %, debeljaki 47 % in sestoji v obnovi 15 %.

Ciljna drevesna sestava podmladka: smreka 2 %, jelka 1 %, bukev 86 %, plemeniti listavci 10 % in hrast 1 %.

Ciljna lesna zaloga: 325 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 290 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 600 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: smreka A2, B, jelka in drugi iglavci B, bukev A1, A2, B, plemeniti listavci in hrast A1, B.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Glavni cilji negovalnih ukrepov so vzgoja kakovostnih mešanih sestojev, dvig negovanosti in kakovosti sestojev ter dvig deležev jelke in plemenitih listavcev.

Nega:

V vseh razvojnih fazah je potrebno pospeševati vse redko prisotne vrste, jelko in plemenite listavce.

Nego mladja naj se izvaja po potrebi, nego gošč in letvenjakov pa naj se izvaja praviloma enkrat v desetletju z visoko jakostjo ukrepa. Pri negi naj se pospešuje jelko in plemenite listavce. Pogosto je naravno prisoten podmladek jelke, ki naj se pospešuje, in smreke, ki naj se upošteva, saj prisotnost obeh v sestoji zvišuje njegovo vrednostno produkcijo.

Nego drogovnjakov je potrebno izvajati intenzivno, enkrat v desetletju z različno jakostjo. Drogovnjake tanjših dimenzij, tesnega sklepa in odličnih zasnov redčiti z višjo jakostjo kot druge. Redčenja tanjših drogovnjakov naj se izvajajo z jakostjo 23 do 26 % od LZ, redčenja debelejših drogovnjakov pa z nekoliko nižjo jakostjo 16 do 23 % od LZ. V primeru strojne sečnje gre jakost lahko do 30 % od LZ. Izbiralna redčenja naj bodo usmerjena izključno v pomoč izbrancem. Redčenja je potrebno izvesti na površini 48 ha s povprečno jakostjo 18 % od LZ.

Nego debeljakov je potrebno izvajati predvsem v mlajših debeljaki. Jakost izbiralnega redčenja naj bo 15 do 20 % od LZ. V starejših debeljaki najboljše kakovosti naj se akumulira volumenski prirastek, redčenja naj se izvaja z nižjo jakostjo in le po potrebi. V starejših debeljaki povprečne kakovosti naj se izvaja svetlitveno redčenje jakosti 13 do 18 % od LZ. Redčenja debeljakov je potrebno izvesti na površini 179 ha s povprečno jakostjo 15 % od LZ.

Obnova

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež jelke bukve in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče oziroma najkasneje v razvojni fazi gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Sestoji naj se obnavljajo po naravni poti, umetna obnova naj se izvaja minimalno in le v obliki popolitve naravnega mladja oziroma sanacije od ujm prizadetih površin. Prednostno naj se pri sadnji uporabijo avtohtone drevesne vrste, predvsem bukev, jelka in plemeniti listavci. Sadnja smreke naj bo minimalna in le z namenom povečanja vrednostne produkcije sestojev.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo jelki in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

V obnovo je potrebno uvesti 10 ha debeljakov. Najprej je potrebno v obnovo uvesti starejše debeljake z visoko oziroma doseženo končno lesno zalogo, z rahlim sklepom in prisotnim podmladkom. Obnova naj poteka na površinah, ki so večje od 0,5 ha. V nadaljevanju priporočene intenzitete naj se po površini uporabljajo v različnem razponu, z namenom, da ustvarimo različne svetlobne razmere in s tem povečamo vrstno raznolikost podmladka in zeliščnega sloja.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti. Prva pomladitvena sečnja naj bo visoke jakosti 40 do 60 % od LZ, v sestoji naj se pusti kakovostna drevesa ciljnih drevesnih vrst.

Če v sestojih še ni prisotnega podmladka, naj se obnova izvede v treh korakih. V prvem koraku naj bo jakost pomladitvene sečnje 35 do 50 % od LZ, kar bo povzročilo pojav podmladka ciljnih drevesnih vrst. Drugi korak je potrebno izvesti pravočasno, do višine podmladka približno 1 m in z jakostjo sečnje 50 do 70 % od LZ, odvisno od pokrovnosti in vrstne sestave podmladka.

Za obe zgornji usmeritvi velja, da ko je podmladek višji od 1 m in ne višji od 2 m oziroma na prehodu iz mladja v goščo in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Če je podmladek v fazi letvenjaka, tvegamo velike poškodbe mladega gozda.

V debeljakih z opaznim deležem gorskega javorja oziroma plemenitih listavcev, ki ustrezajo lastnostim za prioritarno uvajanje v obnovo, v bodočem podmladku pa lahko pričakujemo visok delež plemenitih listavcev, naj se izvede obnova v dveh ali treh korakih, odvisno od prisotnosti podmladka. Če podmladek ni prisoten na večjem delu površine, sestoj obnovimo v smislu zastornega gospodarjenja v treh obnovitvenih sečnjah. Prva obnovitvena sečnja naj

bo jakosti 40 do 50 % od LZ, izvede naj se po semenskem letu javorja. Z največ dvema nadaljnjima pomladitvenima sečnjama tudi večje jakosti bomo v sestoj dovedli veliko svetlobe, kar bo povečalo konkurenčno sposobnost plemenitim listavcem.

V sestojih v obnovi je potrebno zadržano nadaljevanje obnove izvesti na 15 ha z jakostjo od 30 do 40 % od LZ in pospešeno nadaljevati obnovo na 39 ha z jakostjo od 45 do 55 % od LZ. Na 19 ha sestojev v obnovi je potrebno izvesti končni posek.

Varstvo

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito s tulci ali škropivom za zaščito vršičkov.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev, zlasti pri smreki.

Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve so podrobneje zapisane v poglavju 6.2.2

Ukrepi

Preglednica 103/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	3,2	96,8	100,0
- ciljno (%)	3	97	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	9,1	271,3	280,4
- ciljna (m ³ /ha)	15	310	325
Letni prirastek (m ³ /ha)	0,36	6,60	6,96
Možni posek (m ³ /ha)	3,0	61,3	64,3
Možni letni posek (m ³ /ha)	0,30	6,13	6,43
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	32,8	22,6	22,9
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	83,4	92,8	92,3
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 104/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrsta poseka			Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni			
Iglavci	m³	357	684	1.041	32,8	83,4
	Delež	34,3	65,7	100,0		
Listavci	m³	11.332	10.072	21.404	22,6	92,8
	Delež	52,9	47,1	100,0		
Skupaj	m³	11.689	10.756	22.445	22,9	92,3
	Delež	52,1	47,9	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 6,43 m³/ha, to je 22,9 % od lesne zaloge oziroma 92,3 % od prirastka, kar nam zagotavlja zmerno akumulacijo lesne zaloge. Dobra polovica poseka je predvidenega iz redčenj in slaba polovica iz pomladitev.

Preglednica 105/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Nega mladja	ha	2,78	2,78
Nega gošče	ha	34,94	34,94
Nega letvenjaka	ha	8,77	8,77
Nega drogovnjaka	ha	3,95	3,95

Intenzivnost gojitvenih del je 0,83 dne/ha in je pod povprečjem za enoto. Največ je načrtovane nege gošče, nekaj tudi letvenjaka. Nege mladja in drogovnjaka je malo.

10 LITERATURA

- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 359 s.
- Bončina, A., Kadunc, A., Poljanec, A., Dakskobler, I., Prostorski prikaz produkcijske sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji, *Gozdarski vestnik* 72 (2014) 4, s. 183 – 197, Ljubljana.
- Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. *Elsevier, Ecological Indicators* 77: 194–204.
- Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- Diaci J. 2021. Gozdna ekologija in nega. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 434 str.
- Diaci J. 2006. Gojenje gozdov. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 348 str.
- Gašperšič, F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Ljubljana, BF Oddelek za gozdarstvo, 403 s.
- Kotar, M., 1996. Gojenje gozdov – ekologija gozda in gozdoslovje. Ljubljana, 149 s.
- Kotar, M., 2003. Gozdarski priročnik. Ljubljana, 414 s.
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, *Gozdarski vestnik* 70 (2012) 4, s. 195 – 214, Ljubljana.
- Marinček L., Čarni A., Babij V., Čušin B., Hren B., Jarnjak M., Košir P., Marinšek A., Šilc U., Zelnik I., 2003. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije (s komentarjem), Novo mesto.
- Mihelič, T., 2014. Sečni ostanki in panjevina v gozdnogospodarskih enotah Črni dol in Snežnik, Strokovna naloga, Zavoda za gozdove Slovenije, Postojna, 38 s.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Krka 2025-2034; oktober 2024; Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, 2023. Zavoda za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Poljane za obdobje 2025-2034; junij 2024; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.
- Strategija upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji, Vlada RS, 24. 1. 2002.
- Urbančič, M., Simončič, P., Prus, T., Kutnar, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Zveza gozdarskih društev Slovenije, *Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije*, 100 str.
- Veselič, Ž., in sod., 2000. Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po RGR, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Veselič, Ž., Kutnar, L., Dakskobler, I., 2010. Členitev gozdov Slovenije po gozdnih združbah oziroma njihovih skupinah za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, Strokovne podlage, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 13/98-odl. US, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 8/10-ZSKZ-B, 106/10, 63/13, 101/13-ZDavNepr, 17/14, 22/14-odl. US, 24/15, 9/16-ZGGLRS, 77/16 in 203/2020-ZIUPOPDVE.

Zorn, M. 1974. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarski enoti Krka; Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana.

11 NAČRT SO IZDELALI

Opise sestojev in odsekov so opravili: David Golobič, mag. inž. gozd. (UN) (1.821 ha (D,A)), Robert Kruh, univ. dipl. inž. gozd. (1.332 ha (K)), Roman Šimic, univ. dipl. inž. gozd. (1.233 ha (R)), Denis Vrlinič, dipl. inž. gozd. (UN) (795 ha (V)), Žan Režek, dipl. inž. gozd. (UN) (43 ha (Z)), s prevedbo gojitvenih načrtov (731 ha (G)) Jože Primc, inž. gozd., in Sandi Valenčič, univ. dipl. inž. gozd..

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah sta vodila Sašo Vilič, inž. gozd., in Katja Mervar, dipl. inž. gozd. (UN).

Digitalizacijo sestojev so opravili David Golobič, Denis Vrlinič, Robert Kruh in Roman Šimic.

Tekst je napisal David Golobič, razen posameznih poglavij, ki so jih prispevali:

mag. Andrej Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.: Posegi v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih, Ekonomska presoja, Stanje in razvoj gozdnih površin.

Marjan Kumelj, univ. dipl. inž. gozd.: Živalski svet, Lovstvo, Objedenost gozdnega mladja.

Katja Mervar in Robert Kruh: Funkcije gozdov.

Karte je izdelala Katja Mervar.

S podatki, mnenji, nasveti in izkušnjami sta veliko prispevala vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik in vodja Odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj, univ. dipl. inž. gozd..

Podpisniki

Odgovoren za izdelavo načrta:
David Golobič

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
mag. Andrej Kotnik

Vodja OE Novo mesto:
Anton Turk

Direktor ZGS:
Gregor Danev

Novo mesto, 26. 5. 2025

12 PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

12.1 Priloga 1: Tabelarni pregledi za GGE, RGR in lastništva

12.1.1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	5.846,51	91,00	16,13	5.953,64
Delež v %	98,2	1,5	0,3	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorija gozdov	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
									% od lesne zaloge			% od p
			Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	
030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah		1.660,63	139,7	144,1	283,8	3,88	3,71	7,59	24,2	22,4	23,3	87,0
050-Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah		3.312,87	34,6	238,2	272,8	1,30	5,52	6,82	24,5	21,4	21,8	87,1
060-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah		630,92	123,2	214,3	337,5	3,18	4,83	8,01	19,6	24,8	22,9	96,6
070-Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah		349,22	9,1	271,3	280,4	0,36	6,60	6,96	32,8	22,6	22,9	92,3
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj		5.953,64	71,8	211,4	283,2	2,16	5,01	7,17	23,5	22,0	22,4	88,5
Skupaj vsi gozdovi		5.953,64	71,8	211,4	283,2	2,16	5,01	7,17	23,5	22,0	22,4	88,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	374,90	6,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	1.319,52	22,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	2.770,80	46,5	161,64	5,8	42,5	54,8	2,7	0,0
Sestoj v obnovi	922,72	15,5	481,85	52,2	39,7	53,6	6,7	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	565,70	9,5	102,16	18,1	64,4	34,6	1,0	0,0
Skupaj	5.953,64	100,0	745,65	12,5	-	-	-	-

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	374,90	9,0	72,8	18,2	0,0	1,6	61,0	37,4	0,0	21,1	62,7	14,2	2,0
Drogovnjak	1.319,52	4,9	58,3	36,8	0,0	0,7	52,3	47,0	0,0	25,5	61,3	13,2	0,0
Debeljak	2.770,80					2,9	86,3	10,8	0,0	1,3	91,9	6,8	0,0
Sestoj v obnovi	922,72					1,1	90,8	8,1	0,0				
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	565,70	-	-	-	-	0,0	87,1	12,9	0,0	-	-	-	-
Skupaj	5.953,64												-

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga drevesnih vrst in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,6	20,3	25,5	25,5	21,1	23,4	66,4
Jelka	4,2	17,5	25,9	27,5	24,9	0,1	0,4
Bor	7,7	21,1	25,6	24,5	21,1	1,6	4,7
Macesen	17,7	36,4	26,6	11,3	8,0	0,1	0,2
Ostali iglavci	3,6	18,3	25,1	27,4	25,6	0,1	0,3
Bukev	10,2	22,6	29,1	22,7	15,4	34,0	96,1
Hrast	12,6	23,1	27,9	21,9	14,5	15,0	42,6
Plemeniti listavci	16,6	27,7	25,5	18,4	11,8	5,2	14,7
Trdi listavci	17,4	26,9	24,9	18,7	12,1	20,2	57,2
Mehki listavci	24,4	31,2	20,5	14,7	9,2	0,2	0,6
Iglavci	7,6	20,4	25,5	25,4	21,1	25,4	71,8
Listavci	13,1	24,2	27,5	21,2	14,0	74,6	211,4
Skupaj	11,7	23,3	27,0	22,2	15,8	100,0	283,2

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,6	20,3	25,5	25,5	21,1	23,4	66,4
Jelka	4,2	17,5	25,9	27,5	24,9	0,1	0,4
Bor	7,7	21,1	25,6	24,5	21,1	1,6	4,7
Macesen	17,7	36,4	26,6	11,3	8,0	0,1	0,2
Ostali iglavci	3,6	18,3	25,1	27,4	25,6	0,1	0,3
Bukev	10,2	22,6	29,1	22,7	15,4	34,0	96,1
Hrast	12,6	23,1	27,9	21,9	14,5	15,0	42,6
Plemeniti listavci	16,6	27,7	25,5	18,4	11,8	5,2	14,7
Trdi listavci	17,4	26,9	24,9	18,7	12,1	20,2	57,2
Mehki listavci	24,4	31,2	20,5	14,7	9,2	0,2	0,6
Iglavci	7,6	20,4	25,5	25,4	21,1	25,4	71,8
Listavci	13,1	24,2	27,5	21,2	14,0	74,6	211,4
Skupaj	11,7	23,3	27,0	22,2	15,8	100,0	283,2

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,45	0,63	0,52	0,37	0,19	30,2	2,16
Listavci	1,45	1,49	1,14	0,65	0,28	69,8	5,01
Skupaj	1,90	2,12	1,66	1,02	0,47	100,0	7,17

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	100.488	23,5											
Listavci	277.374	22,0											
Skupaj	377.862	22,4											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	5,90	5,90											
Obžetev	ha	111,72	287,17											
Nega mladja	ha	109,38	109,38											
Nega gošče	ha	317,47	317,47											
Nega letvenjaka	ha	187,53	187,53											
Nega drogovnjaka	ha	152,16	152,16											

12.1.2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred 030: Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.649,66	8,94	2,03	1.660,63
Delež (%)	99,4	0,5	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,9	19,0	25,2	25,9	23,0	46,8	132,9
Jelka	5,1	16,4	26,4	28,2	23,9	0,3	0,7
Bor	5,5	16,2	25,9	27,7	24,7	2,1	6,0
Macesen	8,0	28,2	25,7	26,0	12,1	0,0	0,1
Bukev	13,1	18,9	27,3	24,2	16,5	10,7	30,4
Hrast	12,5	18,6	27,7	24,4	16,8	16,3	46,2
Plemeniti listavci	16,8	21,8	24,1	21,7	15,6	1,8	5,0
Trdi listavci	15,3	20,5	25,5	22,7	16,0	21,7	61,6
Mehki listavci	19,9	23,1	21,6	20,5	14,9	0,3	0,9
Iglavci	6,9	18,9	25,2	25,9	23,1	49,2	139,7
Listavci	14,0	19,6	26,6	23,5	16,3	50,8	144,1
Skupaj	10,5	19,3	25,8	24,7	19,7	100,0	283,8

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,77	1,10	0,94	0,69	0,38	51,1	3,88
Listavci	1,25	0,91	0,81	0,51	0,23	48,9	3,71
Skupaj	2,02	2,01	1,75	1,20	0,61	100,0	7,59

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	499,94	30,1	650,71	39,2	509,98	30,7	0,00	0,0	1.660,63	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	3,7	2,4	6,1	5,4	7,3	12,7	9,1	9,7	18,8	7,8
30 - 49 cm	0,5	0,8	1,3	0,2	0,6	0,8	0,7	1,4	2,1	4,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4,2	3,2	7,4	5,6	7,9	13,5	9,8	11,1	20,9	11,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	127,07	7,6	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	213,98	12,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	683,41	41,2	58,85	8,6	44,9	54,4	0,7	0,0
Sestoj v obnovi	265,89	16,0	142,98	53,8	43,2	49,0	7,8	0,0
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	370,28	22,3	72,31	19,5	55,6	44,4	0,0	0,0
Skupaj	1.660,63	100,0	274,14	16,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	106,22	1,56	2,49	0,00	0,00	85,39	22,38	3,95	52,00	0,15
Delež od površine gozda (%)	6,9	0,1	0,2	0,0	0,0	5,6	1,5	0,3	3,4	0,0
Delež od podmladka (%)	38,7	0,6	0,9	0,0	0,0	31,1	8,2	1,4	19,0	0,1

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	426	13,4	33,1	39,0	13,8	0,7
Jelka	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	27	3,7	11,1	33,3	40,8	11,1
Bukev	107	1,9	12,1	25,2	42,1	18,7
Hrast	233	10,3	24,9	42,1	16,7	6,0
Plemeniti listavci	26	15,4	38,4	30,8	15,4	0,0
Trdi listavci	132	0,8	3,0	22,0	34,8	39,4
Mehki listavci	4	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Skupaj iglavci	455	12,7	31,6	39,0	15,4	1,3
Skupaj listavci	502	6,2	16,9	32,3	27,3	17,3
Skupaj	957	9,3	23,9	35,5	21,6	9,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,4
Veje	1,3
Osutost	0,3
Skupaj	3,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija od skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	63.246	64.484	102,0	50,1
Listavci	65.456	32.818	50,1	25,5
Skupaj	128.702	97.302	75,6	75,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	62,7	24,7	12,3
Jelka	0,4	22,7	0,1
Bor	3,1	20,5	0,6
Macesen	0,0	29,8	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	4,3	9,6	0,8
Hrast	18,8	21,6	3,7
Plemeniti listavci	0,8	23,8	0,2
Trdi listavci	9,5	9,6	1,9
Mehki listavci	0,4	8,2	0,1
Skupaj iglavci	66,3	24,5	13,0
Skupaj listavci	33,7	14,2	6,7
Skupaj	100,0	19,7	19,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	5,5	12,8	19,5	24,4	51,7	24,5	39,0
Listavci	8,3	11,1	12,8	14,2	29,9	14,2	19,8
Skupaj	7,1	11,9	16,3	19,9	44,0	19,6	58,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	54,2	0,3	3,4	0,0	0,0	3,0	25,3	0,7	12,0	1,1
2005	%	55,8	0,6	1,9	0,0	0,0	6,0	19,3	0,2	15,7	0,5
2015	%	49,9	0,3	3,0	0,0	0,0	8,8	17,1	0,6	19,4	0,9
2025	%	46,8	0,3	2,1	0,0	0,0	10,7	16,3	1,8	21,7	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	56.086	24,2											
Listavci	53.621	22,4											
Skupaj	109.707	23,3											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Obžetev	ha	49,12	114,56											
Nega mladja	ha	22,41	22,41											
Nega gošče	ha	103,68	103,68											
Nega letvenjaka	ha	80,61	80,61											
Nega drogovnjaka	ha	43,67	43,67											

Rastiščnogojitveni razred 050: Podgorska bukovja na karbontnih in mešanih kamninah

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.224,94	74,65	13,28	3.312,87
Delež (%)	97,3	2,3	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,3	21,4	26,2	25,0	18,1	11,1	30,3
Jelka	2,9	19,0	25,2	26,6	26,3	0,1	0,3
Bor	9,2	24,2	25,7	21,3	19,6	1,2	3,4
Macesen	20,4	37,9	26,4	6,9	8,4	0,1	0,2
Ostali iglavci	3,6	18,3	25,1	27,4	25,6	0,2	0,5
Bukev	10,1	23,3	29,1	22,6	14,9	39,5	107,9
Hrast	13,0	25,5	27,3	20,8	13,4	16,4	44,7
Plemeniti listavci	18,0	29,3	24,9	17,2	10,6	7,3	19,8
Trdi listavci	18,7	29,8	24,4	16,9	10,2	23,9	65,3
Mehki listavci	27,3	36,8	20,2	10,6	5,1	0,2	0,5
Iglavci	9,2	21,7	26,2	24,6	18,3	12,7	34,7
Listavci	13,7	26,1	27,1	20,2	12,9	87,3	238,2
Skupaj	13,1	25,5	27,1	20,7	13,6	100,0	272,9

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,28	0,38	0,31	0,22	0,11	19,0	1,30
Listavci	1,61	1,74	1,22	0,67	0,28	81,0	5,52
Skupaj	1,89	2,12	1,53	0,89	0,39	100,0	6,82

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.120,41	94,2	153,96	4,6	0,00	0,0	38,50	1,2	3.312,87	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	2,2	11,7	13,9	2,3	12,5	14,8	4,5	24,2	28,7	12,1
30 - 49 cm	0,3	1,1	1,4	0,0	0,7	0,7	0,3	1,8	2,1	4,0
50 in več cm	0,0	0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	0,0	0,6	0,6	2,1
Skupaj	2,5	13,2	15,7	2,3	13,4	15,7	4,8	26,6	31,4	18,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova v %			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	143,25	4,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	975,36	29,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.627,81	49,2	84,23	5,2	33,5	61,6	4,9	0,0
Sestoj v obnovi	480,64	14,5	259,61	54,0	29,3	62,5	8,2	0,0
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	85,81	2,6	9,89	11,5	56,7	32,9	10,4	0,0
Skupaj	3.312,87	100,0	353,73	10,7	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	36,34	0,00	0,14	0,00	0,01	250,13	14,75	13,71	38,43	0,22
Delež od površine gozda (%)	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	7,9	0,5	0,4	1,2	0,0
Delež od podmladka (%)	10,3	0,0	0,0	0,0	0,0	70,7	4,2	3,9	10,8	0,1

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovj.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	200	0,5	23,5	34,5	35,5	6,0
Jelka	13	0,0	7,7	30,8	61,5	0,0
Bor	14	7,1	0,0	21,4	35,8	35,7
Bukev	615	8,3	23,1	32,1	25,4	11,1
Hrast	390	8,7	21,8	38,8	23,8	6,9
Pl. lst.	156	12,2	24,4	40,3	18,6	4,5
Dr. tr. lst.	258	0,8	3,9	28,3	41,0	26,0
Meh. lst.	7	14,3	0,0	0,0	85,7	0,0
Skupaj iglavci	227	0,9	21,1	33,5	37,0	7,5
Skupaj listavci	1.426	7,5	19,3	34,0	27,3	11,9
Skupaj	1.653	6,6	19,5	33,9	28,7	11,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,3
Veje	3,0
Osutost	0,3
Skupaj	4,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	26.817	24.181	90,2	11,2
Listavci	188.257	58.348	31,0	27,1
Skupaj	215.074	82.529	38,4	38,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	27,9	24,1	2,7
Jelka	0,2	49,9	0,0
Bor	0,9	9,4	0,1
Macesen	0,1	1,8	0,0
Ostali iglavci	0,2	11,9	0,0
Bukev	37,5	9,4	3,6
Hrast	16,8	8,7	1,6
Plemeniti listavci	2,7	3,3	0,3
Trdi listavci	13,0	5,7	1,2
Mehki listavci	0,7	10,1	0,1
Skupaj iglavci	29,3	22,4	2,8
Skupaj listavci	70,7	7,8	6,8
Skupaj	100,0	9,6	9,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	12,7	15,9	19,7	28,4	44,0	22,4	7,3
Listavci	3,9	4,9	7,2	9,6	18,4	7,8	17,7
Skupaj	4,9	6,4	8,8	11,7	22,1	9,6	25,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	10,4	0,0	1,0	0,1	0,1	40,3	24,7	4,6	16,9	1,9
2005	%	12,2	0,0	0,8	0,1	0,1	38,3	22,4	5,4	19,8	0,9
2015	%	11,2	0,0	1,0	0,3	0,1	38,4	18,6	7,9	21,8	0,7
2025	%	11,1	0,1	1,2	0,1	0,2	39,5	16,4	7,3	23,9	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	28.087	24,5											
Listavci	168.797	21,4											
Skupaj	196.884	21,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava tal	ha	5,90	5,90											
Obžetev	ha	11,62	32,90											
Nega mladja	ha	80,71	80,71											
Nega gošče	ha	122,54	122,54											
Nega letvenjaka	ha	76,65	76,65											
Nega drogovnjaka	ha	76,60	76,60											

Rastiščnogojitveni razred 060: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	630,06	0,85	0,01	630,92
Delež (%)	99,9	0,1	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,3	22,5	25,5	25,2	19,5	33,4	112,7
Jelka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	8,4	23,3	24,8	25,3	18,2	3,0	10,3
Macesen	12,0	36,8	29,4	21,8	0,0	0,1	0,2
Bukev	9,9	22,2	30,3	21,9	15,7	42,0	141,5
Hrast	9,8	22,0	30,5	22,4	15,3	11,9	40,4
Plemeniti listavci	11,5	25,1	28,7	19,9	14,8	1,0	3,3
Trdi listavci	12,1	26,4	28,1	20,2	13,2	8,6	29,0
Mehki listavci	28,6	51,4	15,7	4,3	0,0	0,0	0,1
Iglavci	7,4	22,6	25,4	25,2	19,4	36,5	123,2
Listavci	10,2	22,8	30,0	21,7	15,3	63,5	214,3
Skupaj	9,2	22,7	28,3	23,0	16,8	100,0	337,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,68	1,05	0,73	0,50	0,23	39,7	3,18
Listavci	1,04	1,37	1,30	0,74	0,37	60,3	4,83
Skupaj	1,72	2,42	2,03	1,24	0,60	100,0	8,01

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	140,27	22,2	411,85	65,3	78,80	12,5	0,00	0,0	630,92	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	4,2	4,2	8,4	3,6	10,6	14,2	7,8	14,8	22,6	10,1
30 - 49 cm	0,0	1,5	1,5	0,9	0,3	1,2	0,9	1,8	2,7	5,7
50 in več cm	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,6	0,6	2,5
Skupaj	4,2	6,0	10,2	4,5	11,2	15,7	8,7	17,2	25,9	18,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova v %			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	65,97	10,5	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	81,72	13,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	270,58	42,8	9,22	3,4	91,6	8,4	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	103,04	16,3	38,29	37,2	94,0	6,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	109,61	17,4	19,96	18,2	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	630,92	100,0	67,47	10,7	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	22,82	0,08	1,00	0,00	0,00	29,46	7,04	1,35	5,72	0,00
Delež od površine gozda (%)	4,0	0,0	0,2	0,0	0,0	5,2	1,2	0,2	1,0	0,0
Delež od podmladka (%)	33,8	0,1	1,5	0,0	0,0	43,7	10,4	2,0	8,5	0,0

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	135	11,1	25,9	41,5	21,5	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	14	0,0	7,1	50,0	42,9	0,0
Bukev	167	7,8	22,2	34,0	24,6	11,4
Hrast	74	1,4	21,6	29,7	40,5	6,8
Plemeniti listavci	7	0,0	14,3	14,3	71,4	0,0
Trdi listavci	18	0,0	5,6	0,0	33,3	61,1
Mehki listavci	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	150	10,0	24,0	42,7	23,3	0,0
Skupaj listavci	267	5,2	20,6	30,3	30,8	13,1
Skupaj	417	7,0	21,8	34,7	28,1	8,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,7
Veje	1,2
Osutost	0,0
Skupaj	3,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek (m³)	Realiziran posek (m³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	19.296	21.500	111,4	39,9
Listavci	34.577	13.529	39,1	25,1
Skupaj	53.873	35.029	65,0	65,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	55,6	28,2	9,9
Jelka	0,2	24,1	0,0
Bor	5,6	29,3	1,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	16,2	8,1	2,9
Hrast	16,4	20,6	2,9
Plemeniti listavci	0,5	26,5	0,1
Trdi listavci	5,1	8,3	0,9
Mehki listavci	0,4	82,5	0,1
Skupaj iglavci	61,4	28,2	10,9
Skupaj listavci	38,6	11,3	6,9
Skupaj	100,0	17,8	17,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m³/ha
Iglavci	4,7	12,8	30,2	27,5	69,7	28,2	34,1
Listavci	7,2	7,3	10,2	10,9	25,4	11,3	21,5
Skupaj	6,2	9,2	17,2	18,5	43,6	17,8	55,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	43,2	0,0	6,1	0,1	0,0	21,3	23,8	0,9	4,1	0,5
2005	%	40,0	0,1	5,1	0,0	0,0	24,1	17,5	1,2	12,0	0,0
2015	%	35,2	0,1	3,4	0,1	0,0	35,6	14,3	0,3	10,9	0,1
2025	%	33,4	0,0	3,0	0,1	0,0	42,0	11,9	1,0	8,6	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	15.274	19,6											
Listavci	33.552	24,8											
Skupaj	48.826	22,9											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Obžetev	ha	51,20	140,35											
Nega mladja	ha	3,49	3,49											
Nega gošče	ha	56,39	56,39											
Nega letvenjaka	ha	25,72	25,72											
Nega drogovnjaka	ha	31,50	31,50											

Rastiščnogojitveni razred 070: Gorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	341,85	6,56	0,81	349,22
Delež (%)	97,9	1,9	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,8	22,9	26,0	23,5	17,8	3,2	9,1
Bukev	8,9	22,0	29,4	23,3	16,4	77,6	217,5
Hrast	19,6	30,9	24,2	15,9	9,4	3,5	9,8
Plemeniti listavci	9,8	22,8	29,3	22,8	15,3	11,9	33,3
Trdi listavci	26,0	35,8	20,6	11,4	6,2	3,6	10,0
Mehki listavci	34,0	39,7	17,0	7,2	2,1	0,2	0,7
Iglavci	9,8	22,9	26,0	23,5	17,8	3,2	9,1
Listavci	10,1	23,0	28,8	22,5	15,6	96,8	271,3
Skupaj	10,1	23,0	28,7	22,5	15,7	100,0	280,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,08	0,11	0,08	0,06	0,03	5,1	0,36
Listavci	1,76	2,03	1,59	0,86	0,36	94,9	6,60
Skupaj	1,84	2,14	1,67	0,92	0,39	100,0	6,96

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	349,22	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	349,22	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m³/ha
10 - 29 cm	1,1	12,2	13,3	1,7	12,8	14,5	2,8	25,0	27,8	12,3
30 - 49 cm	1,1	3,3	4,4	0,0	0,0	0,0	1,1	3,3	4,4	9,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2,2	15,5	17,7	1,7	12,8	14,5	3,9	28,3	32,2	21,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova v %				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	38,61	11,1	-	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	48,46	13,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	189,00	54,1	9,34	4,9	58,9	41,1	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	73,15	20,9	40,97	56,0	42,0	58,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	349,22	100,0	50,31	14,4	-	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	0,51	0,00	0,00	0,00	0,00	43,70	0,13	4,66	1,31	0,00
Delež od površine gozda (%)	0,2	0,00	0,00	0,00	0,00	14,1	0,0	1,5	0,4	0,00
Delež od podmladka (%)	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	86,9	0,3	9,2	2,6	0,0

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	9	0,0	0,0	44,5	44,4	11,1
Bukev	163	10,4	32,6	28,2	17,8	11,0
Hrast	11	9,1	18,2	36,3	27,3	9,1
Plemeniti listavci	33	21,2	30,3	18,2	21,2	9,1
Trdi listavci	4	0,0	0,0	0,0	25,0	75,0
Skupaj iglavci	9	0,0	0,0	44,5	44,4	11,1
Skupaj listavci	211	11,8	30,9	26,5	19,0	11,8
Skupaj	220	11,4	29,5	27,3	20,0	11,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,8
Veje	3,7
Osutost	0,2
Skupaj	5,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek (m³)	Realiziran posek (m³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	938	1.902	202,8	6,1
Listavci	30.398	12.822	42,2	40,9
Skupaj	31.336	14.724	47,0	47,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	12,7	46,5	1,8
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,2	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	76,6	13,8	10,8
Hrast	1,3	7,0	0,2
Plemeniti listavci	8,4	9,2	1,2
Trdi listavci	0,7	4,8	0,1
Mehki listavci	0,1	1,4	0,0
Skupaj iglavci	12,9	47,3	1,8
Skupaj listavci	87,1	12,7	12,3
Skupaj	100,0	14,1	14,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	6,8	19,3	44,7	77,2	113,8	47,3	5,4
Listavci	6,0	8,8	10,9	13,5	28,9	12,7	36,7
Skupaj	6,1	9,2	12,2	15,5	31,9	14,1	42,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1995	%	43,2	0,0	6,1	0,1	0,0	21,3	23,8	0,9	4,1	0,5
2005	%	40,0	0,1	5,1	0,0	0,0	24,1	17,5	1,2	12,0	0,0
2015	%	35,2	0,1	3,4	0,1	0,0	35,6	14,3	0,3	10,9	0,1
2025	%	33,4	0,0	3,0	0,1	0,0	42,0	11,9	1,0	8,6	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	1.041	32,8											
Listavci	21.404	22,6											
Skupaj	22.445	22,9											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Nega mladja	ha	3,14	3,14											
Nega gošče	ha	35,30	35,30											
Nega letvenjaka	ha	8,77	8,77											
Nega drogovnjaka	ha	3,95	3,95											

12.1.3 Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od p
Večnamenski gozdovi	5.846,51	72,6	212,1	284,7	2,18	5,02	7,20	23,5	22,1	22,4	88,6
Skupaj vsi gozdovi	5.846,51	72,6	212,1	284,7	2,18	5,02	7,20	23,5	22,1	22,4	88,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	345,00	5,9
Drogovnjak	1.291,89	22,1
Debeljak	2.734,23	46,8
Sestoj v obnovi	911,90	15,6
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	563,49	9,6
Skupaj	5.846,51	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	23,6
Jelka	0,1
Bor	1,6
Macesen	0,1
Ostali iglavci	0,1
Bukev	33,7
Hrast	15,1
Plemeniti listavci	5,2
Trdi listavci	20,3
Mehki listavci	0,2
Iglavci	25,5
Listavci	74,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,6	20,3	25,6	25,4	21,1	25,5	72,6
Listavci	13,1	24,2	27,4	21,2	14,1	74,5	212,1
Skupaj	11,7	23,2	26,9	22,3	15,9	100,0	284,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	99.679	23,5											
Listavci	273.384	22,1											
Skupaj	373.063	22,4											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	5,90	5,90											
Obžetev	ha	111,60	286,93											
Nega mladja	ha	104,86	104,86											
Nega gošče	ha	303,39	303,39											
Nega letvenjaka	ha	173,54	173,54											
Nega drogovnjaka	ha	147,08	147,08											

Državni gozdovi**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Prirastek (m³/ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od p
Večnamenski gozdovi	91,00	24,6	171,1	195,7	0,93	4,20	5,13	26,3	20,7	21,4	81,8
Skupaj vsi gozdovi	91,00	24,6	171,1	195,7	0,93	4,20	5,13	26,3	20,7	21,4	81,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	28,39	31,2
Drogovnjak	22,96	25,2
Debeljak	30,19	33,2
Sestoj v obnovi	8,52	9,4
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	0,94	1,0
Skupaj	91,00	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,4
Bor	0,2
Bukev	62,6
Hrast	7,1
Plemeniti listavci	4,8
Trdi listavci	12,7
Mehki listavci	0,2
Iglavci	12,6
Listavci	87,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	10,8	25,7	25,6	21,7	16,2	12,6	24,6
Listavci	14,4	26,3	27,1	19,7	12,5	87,4	171,1
Skupaj	13,9	26,2	26,9	20,0	13,0	100,0	195,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	588	26,3											
Listavci	3.230	20,7											
Skupaj	3.818	21,4											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Naga mladja	ha	4,52	4,52											
Nega gošče	ha	11,83	11,83											
Nega letvenjaka	ha	13,67	13,67											
Nega drogovnjaka	ha	5,08	5,08											

Gozdovi lokalnih skupnosti**Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od p
Večnamenski gozdovi	16,13	48,1	201,9	250,0	1,50	4,73	6,23	28,5	23,3	24,3	97,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	1,51	9,4
Drogovnjak	4,67	29,0
Debeljak	6,38	39,4
Sestoj v obnovi	2,30	14,3
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	1,27	7,9
Skupaj	16,13	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	13,2
Bor	6,0
Bukev	38,2
Hrast	14,2
Plemeniti listavci	8,2
Trdi listavci	19,6
Mehki listavci	0,6
Iglavci	19,2
Listavci	80,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,0	21,1	25,6	19,9	24,4	19,2	48,1
Listavci	14,9	25,5	26,9	19,9	12,8	80,8	201,9
Skupaj	13,8	24,6	26,6	19,9	15,1	100,0	250,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	221	28,5											
Listavci	760	23,3											
Skupaj	981	24,3											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Obžetev	ha	0,12	0,24											
Nega gošče	ha	2,25	2,25											
Nega letvenjaka	ha	0,32	0,32											

12.1.4 Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja**Revir: Krka - 2415****Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.659,19	58,01	6,45	2.723,65
Delež (%)	97,7	2,1	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,1	19,6	25,4	25,7	22,2	37,1	112,9
Jelka	5,4	16,2	26,1	27,3	25,0	0,1	0,4
Bor	6,0	19,0	25,4	26,7	22,9	2,7	8,1
Macesen	9,7	31,9	27,3	24,2	6,9	0,0	0,1
Ostali iglavci	3,7	19,0	24,9	26,4	26,0	0,0	0,1
Bukev	9,8	21,6	29,6	23,1	15,9	32,2	98,2
Hrast	11,2	20,2	28,6	23,7	16,3	13,6	41,2
Plemeniti listavci	11,1	22,6	28,4	22,5	15,4	2,4	7,3
Trdi listavci	14,3	22,9	26,4	21,7	14,7	11,8	36,0
Mehki listavci	15,2	21,3	25,6	22,3	15,6	0,1	0,4
Iglavci	7,1	19,6	25,4	25,6	22,3	39,9	121,6
Listavci	11,0	21,6	28,8	22,9	15,7	60,1	183,1
Skupaj	9,5	20,8	27,4	24,0	18,3	100,0	304,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,69	0,99	0,82	0,59	0,31	44,3	3,40
Listavci	1,12	1,17	1,06	0,63	0,29	55,7	4,27
Skupaj	1,81	2,16	1,88	1,22	0,60	100,0	7,67

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	235,15	8,6						
Drogovnjak	297,94	10,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.220,72	44,9	78,13	6,4	61,5	38,0	0,5	0,0
Sestoj v obnovi	478,44	17,6	248,36	51,9	51,2	47,3	1,5	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	491,40	18,0	94,33	19,2	64,9	34,0	1,1	0,0
Skupaj	2.723,65	100,0	420,82	15,5	-	-	-	-

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m³	38.849	39.693	0	0	78.542	23,7	84,8
	%	49,5	50,5	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	52.147	65.943	0	0	118.090	23,7	101,5
	%	44,2	55,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	90.996	105.636	0	0	196.632	23,7	94,1
	%	46,3	53,7	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obžetev	ha	258,84	0,00	0,24	259,08
Nega mladja	ha	40,71	3,56	0,00	44,27
Nega gošče	ha	198,94	10,16	0,41	209,51
Nega letvenjaka	ha	123,05	10,51	0,12	133,68
Nega drogovnjaka	ha	78,59	4,58	0,00	83,17

Revir: Ambrus - 2459

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	3.187,32	32,99	9,68	3.229,99
Delež (%)	98,7	1,0	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,3	22,6	25,8	25,1	17,2	10,3	27,2
Jelka	2,9	18,9	25,7	27,8	24,7	0,1	0,3
Bor	14,2	29,5	26,0	16,1	14,2	0,7	1,8
Macesen	20,4	37,9	26,4	6,9	8,4	0,1	0,2
Ostali iglavci	3,5	18,0	25,2	27,8	25,5	0,1	0,4
Bukev	10,5	23,4	28,9	22,3	14,9	35,7	94,6
Hrast	13,8	25,4	27,0	20,6	13,2	16,5	43,8
Plemeniti listavci	18,2	29,3	24,6	17,2	10,7	7,9	21,0
Trdi listavci	18,6	28,6	24,2	17,6	11,0	28,3	75,1
Mehki listavci	28,9	36,0	18,0	11,0	6,1	0,3	0,7
Iglavci	9,5	23,0	25,9	24,5	17,1	11,3	29,9
Listavci	14,5	26,0	26,6	20,0	12,9	88,7	235,2
Skupaj	13,9	25,7	26,5	20,5	13,4	100,0	265,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,25	0,34	0,26	0,18	0,09	16,6	1,12
Listavci	1,74	1,74	1,20	0,67	0,28	83,4	5,63
Skupaj	1,99	2,08	1,46	0,85	0,37	100,0	6,75

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	139,75	4,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	1.021,58	31,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	1.550,08	48,0	83,51	5,4	24,6	70,5	4,9	0,0
Sestoj v obnovi	444,28	13,8	233,49	52,6	27,4	60,4	12,2	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	74,30	2,3	7,83	10,5	58,7	41,3	0,0	0,0
Skupaj	3.229,99	100,0	324,83	10,1	-	-	-	-

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m³	11.918	10.028	0	0	21.946	22,8	60,8
	%	54,3	45,7	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	106.443	52.841	0	0	159.284	21,0	87,6
	%	66,8	33,2	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	118.361	62.869	0	0	181.230	21,2	83,2
	%	65,3	34,7	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	5,90	0,00	0,00	5,90
Obžetev	ha	28,09	0,00	0,00	28,09
Nega mladja	ha	64,15	0,96	0,00	65,11
Nega gošče	ha	104,45	1,67	1,84	107,96
Nega letvenjaka	ha	50,49	3,16	0,20	53,85
Nega drogovnjaka	ha	68,49	0,50	0,00	68,99

Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Občina: Ivančna Gorica

Vsi gozdovi te enote so v občini Ivančna Gorica zato za »povzetek stanja in ukrepov na ravni občin« veljajo podatki na ravni enote.

12.2 Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife: Lahko so tudi vmesne tarife (npr.: V 2-3=25)

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	MI
08001	34	34	34	34	34	33	31	31
08002	34	34	34	34	34	33	31	31
08003	34	34	34	34	34	33	31	31
08004	34	34	34	34	34	33	31	31
08005	34	34	34	34	34	33	31	31
08006	34	34	34	34	34	33	31	31
08007	34	34	34	34	34	33	31	31
08008	34	34	34	34	34	33	31	31
08009	34	34	34	34	34	33	31	31
08010	34	34	34	34	34	33	31	31
08011	35	35	35	36	33	34	31	31
08012	34	34	34	34	34	33	31	31
08013	34	34	34	34	34	33	31	31
08014	34	34	34	34	34	33	31	31
08015	34	34	34	34	34	33	31	31
08016	34	34	34	34	34	33	31	31
08017	35	35	35	36	33	34	31	31
08018	34	34	34	34	34	33	31	31
08019	35	35	35	36	33	34	31	31
08020	35	35	35	36	33	34	31	31
08021	35	35	35	36	33	34	31	31
08022	34	34	34	34	34	33	31	31
08023	34	34	34	34	34	33	31	31
08024	34	34	34	34	34	33	31	31
08025	34	34	34	34	34	33	31	31
08026	35	35	35	36	33	34	31	31
08027	35	35	35	36	33	34	31	31
08028	35	35	35	36	33	34	31	31
08029	35	35	35	36	33	34	31	31
08030	34	34	34	34	34	33	31	31
08031	34	34	34	34	34	33	31	31
08032	34	34	34	34	34	33	31	31
08033	35	35	35	36	33	34	31	31
08034	35	35	35	36	33	34	31	31
08035	35	35	35	36	33	34	31	31
08036	34	34	34	34	34	33	31	31
08037	34	34	34	34	34	33	31	31
08038	35	35	35	36	33	34	31	31
08039	35	35	35	36	33	34	31	31
08040	35	35	35	36	33	34	31	31
08041	32	32	32	35	32	34	31	31
08042	34	34	34	34	34	33	31	31
08043A	34	34	34	34	34	33	31	31
08043B	34	34	34	34	34	33	31	31
08043C	34	34	34	34	34	33	31	31
08044	34	34	34	34	34	33	31	31
08045	34	34	34	34	34	33	31	31
08046	32	32	32	35	32	34	31	31
08047	32	32	32	35	32	34	31	31
08048	32	32	32	35	32	34	31	31
08049	32	32	32	35	32	34	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	MI
08050	32	32	32	35	32	34	31	31
08051	32	32	32	35	32	34	31	31
08053	34	34	34	34	34	33	31	31
08054	34	34	34	34	34	33	31	31
08055	34	34	34	34	34	33	31	31
08056	35	35	35	36	33	34	31	31
08057	34	34	34	34	34	33	31	31
08058	34	34	34	34	34	33	31	31
08059	34	34	34	34	34	33	31	31
08060	32	32	32	35	32	34	31	31
08061	32	32	32	35	32	34	31	31
08062	32	32	32	35	32	34	31	31
08063	32	32	32	35	32	34	31	31
08064	32	32	32	35	32	34	31	31
08065	32	32	32	35	32	34	31	31
08066	32	32	32	35	32	34	31	31
08067	32	32	32	35	32	34	31	31
08068	32	32	32	35	32	34	31	31
08069	32	32	32	35	32	34	31	31
08070	32	32	32	35	32	34	31	31
08071	32	32	32	35	32	34	31	31
08072	32	32	32	35	32	34	31	31
08073	32	32	32	36	32	34	31	31
08074	32	32	32	35	32	34	31	31
08075	32	32	32	35	32	34	31	31
08076	32	32	32	35	32	34	31	31
08077	32	32	32	35	32	34	31	31
08078	32	32	32	35	32	34	31	31
08079A	34	34	34	34	34	33	31	31
08079B	34	34	34	34	34	33	31	31
08080	34	34	34	34	34	33	31	31
08081	34	34	34	34	34	33	31	31
08082	34	34	34	34	34	33	31	31
08083	34	34	34	34	34	33	31	31
08084	32	32	32	35	32	34	31	31
08085	32	32	32	36	32	34	31	31
08086	32	32	32	36	32	34	31	31
08087	32	32	32	36	32	34	31	31
08088	32	32	32	35	32	34	31	31
08089	32	32	32	35	32	34	31	31
08090	32	32	32	35	32	34	31	31
08091	32	32	32	35	32	34	31	31
08092	32	32	32	35	32	34	31	31
08093	32	32	32	35	32	34	31	31
08094	32	32	32	35	32	34	31	31
08095	32	32	32	35	32	34	31	31
08096	32	32	32	35	32	34	31	31
08097	32	32	32	35	32	34	31	31
08098	32	32	32	35	32	34	31	31
08099	32	32	32	35	32	34	31	31
08100	32	32	32	35	32	34	31	31
08101	32	32	32	35	32	34	31	31
08102	32	32	32	35	32	34	31	31
08103A	32	32	32	35	32	34	31	31
08103B	32	32	32	35	32	34	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
08104A	32	32	32	35	32	34	31	31
08104B	32	32	32	35	32	34	31	31
08105	32	32	32	35	32	34	31	31
08106A	32	32	32	35	32	34	31	31
08106B	32	32	32	35	32	34	31	31
08106C	32	32	32	35	32	34	31	31
08107	32	32	32	36	32	34	31	31
08108	32	32	32	36	32	34	31	31
08109	32	32	32	36	32	34	31	31
08110	32	32	32	36	32	34	31	31
08111	32	32	32	36	32	34	31	31
08112A	32	32	32	36	32	34	31	31
08112B	32	32	32	35	32	34	31	31
08112C	32	32	32	35	32	34	31	31
08113	32	32	32	35	32	34	31	31
08114A	32	32	32	35	32	34	31	31
08114B	32	32	32	35	32	34	31	31
08115	32	32	32	35	32	34	31	31
08116	32	32	32	35	32	34	31	31
08117	32	32	32	35	32	34	31	31
08118	32	32	32	35	32	34	31	31
08119	32	32	32	35	32	34	31	31
08120	32	32	32	35	32	34	31	31
08121	32	32	32	35	32	34	31	31
08122	32	32	32	35	32	34	31	31
08123	32	32	32	35	32	34	31	31
08124A	32	32	32	35	32	34	31	31
08124B	32	32	32	35	32	34	31	31

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
08125	32	32	32	35	32	34	31	31
08126	32	32	32	35	32	34	31	31
08127A	32	32	32	35	32	34	31	31
08127B	32	32	32	35	32	34	31	31
08127C	32	32	32	35	32	34	31	31
08128	32	32	32	35	32	34	31	31
08129	32	32	32	35	32	34	31	31
08130	32	32	32	35	32	34	31	31
08131	32	32	32	35	32	34	31	31
08132	32	32	32	35	32	34	31	31
08133	32	32	32	35	32	34	31	31
08134	32	32	32	35	32	34	31	31
08135	32	32	32	35	32	34	31	31
08136	32	32	32	35	32	34	31	31
08137	32	32	32	35	32	34	31	31
08138	32	32	32	35	32	34	31	31
08139A	32	32	32	35	32	34	31	31
08139B	32	32	32	35	32	34	31	31
08140	32	32	32	35	32	34	31	31
08141	32	32	32	35	32	34	31	31
08142	32	32	32	35	32	34	31	31
08143	32	32	32	35	32	34	31	31
08144A	32	32	32	35	32	34	31	31
08144B	32	32	32	35	32	34	31	31
08144C	32	32	32	35	32	34	31	31
08144D	32	32	32	35	32	34	31	31

12.3 Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00030	SM	126	0,0950	0,0638	0,0468	0,0363	0,0294	0,0244	0,0207	0,0180	0,0157	0,0139	0,0124	0,0113	0,0103	0,0094
	JE	218	0,1951	0,1106	0,0712	0,0497	0,0366	0,0282	0,0223	0,0181	0,0150	0,0127	0,0108	0,0094	0,0081	0,0072
	OI	310	0,1208	0,0819	0,0554	0,0376	0,0254	0,0172	0,0117	0,0080	0,0053	0,0037	0,0024	0,0017	0,0011	0,0008
	BU	427	0,0936	0,0676	0,0525	0,0427	0,0358	0,0308	0,0269	0,0239	0,0215	0,0195	0,0178	0,0164	0,0151	0,0140
	HR	519	0,0530	0,0368	0,0276	0,0219	0,0180	0,0151	0,0131	0,0114	0,0101	0,0090	0,0082	0,0074	0,0068	0,0063
	PL	623	0,0628	0,0431	0,0323	0,0254	0,0207	0,0175	0,0150	0,0130	0,0115	0,0102	0,0092	0,0084	0,0077	0,0071
	TL	722	0,0788	0,0499	0,0350	0,0262	0,0205	0,0166	0,0138	0,0116	0,0100	0,0087	0,0077	0,0068	0,0061	0,0055
	ML	810	0,1214	0,0580	0,0334	0,0226	0,0167	0,0130	0,0105	0,0088	0,0075	0,0065	0,0057	0,0051	0,0045	0,0042
00050	SM	128	0,0997	0,0723	0,0563	0,0460	0,0387	0,0334	0,0292	0,0260	0,0233	0,0212	0,0194	0,0178	0,0165	0,0154
	JE	218	0,1951	0,1106	0,0712	0,0497	0,0366	0,0282	0,0223	0,0181	0,0150	0,0127	0,0108	0,0094	0,0081	0,0072
	OI	310	0,1208	0,0819	0,0554	0,0376	0,0254	0,0172	0,0117	0,0080	0,0053	0,0037	0,0024	0,0017	0,0011	0,0008
	BU	429	0,0729	0,0472	0,0337	0,0256	0,0202	0,0165	0,0139	0,0118	0,0103	0,0090	0,0079	0,0071	0,0064	0,0058
	HR	521	0,0537	0,0393	0,0307	0,0251	0,0212	0,0183	0,0162	0,0144	0,0130	0,0118	0,0107	0,0099	0,0093	0,0086
	PL	625	0,0619	0,0432	0,0327	0,0260	0,0214	0,0181	0,0156	0,0137	0,0122	0,0109	0,0099	0,0090	0,0083	0,0076
	TL	724	0,0450	0,0344	0,0279	0,0235	0,0203	0,0179	0,0161	0,0146	0,0133	0,0122	0,0114	0,0106	0,0099	0,0093
	ML	810	0,1214	0,0580	0,0334	0,0226	0,0167	0,0130	0,0105	0,0088	0,0075	0,0065	0,0057	0,0051	0,0045	0,0042
00060	SM	127	0,0858	0,0569	0,0414	0,0319	0,0256	0,0212	0,0179	0,0154	0,0134	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079
	JE	218	0,1951	0,1106	0,0712	0,0497	0,0366	0,0282	0,0223	0,0181	0,0150	0,0127	0,0108	0,0094	0,0081	0,0072
	OI	310	0,1208	0,0819	0,0554	0,0376	0,0254	0,0172	0,0117	0,0080	0,0053	0,0037	0,0024	0,0017	0,0011	0,0008
	BU	428	0,0536	0,0409	0,0332	0,0279	0,0242	0,0213	0,0191	0,0174	0,0158	0,0146	0,0136	0,0126	0,0118	0,0112
	HR	520	0,0426	0,0315	0,0249	0,0207	0,0176	0,0153	0,0135	0,0121	0,0110	0,0100	0,0092	0,0085	0,0080	0,0074
	PL	625	0,0619	0,0432	0,0327	0,0260	0,0214	0,0181	0,0156	0,0137	0,0122	0,0109	0,0099	0,0090	0,0083	0,0076
	TL	723	0,0740	0,0431	0,0283	0,0201	0,0150	0,0117	0,0094	0,0077	0,0064	0,0054	0,0047	0,0041	0,0036	0,0032
	ML	810	0,1214	0,0580	0,0334	0,0226	0,0167	0,0130	0,0105	0,0088	0,0075	0,0065	0,0057	0,0051	0,0045	0,0042
00070	SM	128	0,0997	0,0723	0,0563	0,0460	0,0387	0,0334	0,0292	0,0260	0,0233	0,0212	0,0194	0,0178	0,0165	0,0154
	JE	218	0,1951	0,1106	0,0712	0,0497	0,0366	0,0282	0,0223	0,0181	0,0150	0,0127	0,0108	0,0094	0,0081	0,0072
	OI	310	0,1208	0,0819	0,0554	0,0376	0,0254	0,0172	0,0117	0,0080	0,0053	0,0037	0,0024	0,0017	0,0011	0,0008
	BU	430	0,0844	0,0541	0,0384	0,0291	0,0229	0,0186	0,0156	0,0132	0,0114	0,0099	0,0088	0,0079	0,0071	0,0064
	HR	521	0,0537	0,0393	0,0307	0,0251	0,0212	0,0183	0,0162	0,0144	0,0130	0,0118	0,0107	0,0099	0,0093	0,0086
	PL	624	0,0802	0,0498	0,0345	0,0255	0,0197	0,0159	0,0131	0,0109	0,0094	0,0081	0,0071	0,0062	0,0056	0,0050
	TL	724	0,0450	0,0344	0,0279	0,0235	0,0203	0,0179	0,0161	0,0146	0,0133	0,0122	0,0114	0,0106	0,0099	0,0093
	ML	810	0,1214	0,0580	0,0334	0,0226	0,0167	0,0130	0,0105	0,0088	0,0075	0,0065	0,0057	0,0051	0,0045	0,0042

12.4 Priloga 4: Dodatne naravovarstvene vsebine

Preglednica 106/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000170 Krška jama:</u> Območje JZ od vhoda v Krško jamo, območje okrog jame Poltarica.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	163	54	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je odlična. Splošna ocena stanja HT na območju je dobra.
	<u>SI3000204 Globočec:</u> Celotno območje Natura 2000.		106	106	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Splošna ocena stanja HT na območju je odlična.
	<u>SI3000338 Krka s pritoki:</u> Širše območje vhoda v Rivčjo jamo (NV 40110).		52	1	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je odlična. Splošna ocena stanja HT na območju je dobra.

Preglednica 107/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
bober (<i>Castor fiber</i>)	<u>Upravljalavska cona Natura 2000 - cona koščaka</u> <u>SI3000338 Krka s pritoki:</u> Reke Krke z obrežno vegetacijo.	Bobrova družina potrebuje od 3 do 50 km brežine, porasle z visokimi vrbami in topoli manjšega premera (manj kot 8 cm), debelejša drevesa (več kot 20 cm) so zanje manj primerna. Primerne so še: topol, breza, leska, češnja in hrasti, bezga bober ne uživa. Prisotnost bobrov pa najlažje opazimo po značilno obzrtih in podrtih manjših drevesih na obrežju. Bolj občutljiv za anorgansko kot organsko onesnaženje,	964	29	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Splošna ocena stanja populacije je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		moteči ali uničujoči so tudi fizični vplivi na življenjski prostor (obdelovanje ali paša na površinah neposredno ob vodi, čiščenje brežin in podobno).			
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Upravljalvska cona Natura 2000 - cona koščaka SI3000338 Krka s pritoki Reke Krke z obrežno vegetacijo.	Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptici in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmuni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje.	1152	35	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Splošna ocena stanja populacije je dobra.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000152 Vodena jama: Jama Zijavka – Vodena jama (JK1366) oz. NV 41366 Zijavka je prezimovališče vrste, cerkev Sveta Lucija v naselju Kal, cerkev Sveti Jernej v Amrusu, cerkev Sveti Peter v naselju Kamni vrh pri Ambrusu, cerkev Sveti Jurij v naselju Mali Korinj so kotišče vrste. Okolica je prehranjevalni habitat. SI3000170 Krška jama: Cerkev Sveti Kozma in Damijan v naselju Krka, cerkev Sveti Štefan v naselju Sušica in cerkev Sveti Jurij v naselju Mali Korinj so kotišče vrste. Okoliški gozd je	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	72 331	72 150	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Splošna ocena stanja populacije je dobra. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	prehranjevalni habitat.				
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>SI3000170 Krška jama:</u> Cerkev Sveti Kozma in Damijan v naselju Krka je kotišče vrste. Okoliški gozd je prehranjevalni habitat.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogrožena ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	430	220	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Kotišče je uničeno. Posamezni osebki so na območju prisotni.
	<u>SI3000338 Krka s pritoki:</u> NV 40110 Rivčja jama je kotišče vrste. Okoliški gozd je prehranjevalni habitat.		789	44	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti. Splošna ocena stanja je dobra.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *)	<u>Upravljalvska cona Natura 2000 - cona koščaka</u> <u>SI3000338 Krka s pritoki</u> Reka Krka s pasom vegetacije.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki),	1027	33	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.			
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*	SI3000170 Krška jama: NV 48181 Jama Poltarica je najdišče vrste.	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	163	54	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
	SI3000204 Globočec: Izvir Globočec je najdišče vrste.		106	106	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija je (skoraj) izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	SI3000058 Šumberk: Pestro strukturiran gozdni rob, gozdne jase.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu.	70	0,3	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
			85	50	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
	SI3000170 Krška jama: Pestro strukturiran gozdni rob, gozdne jase. Vrsta je bila najdena v odseku 48.		22	22	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
	SI3000204 Globočec: Gozdni robovi in ekstenzivna travnišča znotraj območja Natura 2000. Vrsta je bila najdena v odseku 98.				Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
	SI3000338 Krka s pritoki: Pestro strukturiran gozdni rob ob reki Krki.		304	14	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkovi hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.			
puščavnik (Osmoderma eremita*)	<u>Upravljalvska cona Natura 2000 - cona koščaka</u> <u>SI3000338 Krka s pritoki:</u> Obrežna vegetacija reke Krke.	Razvoj poteka v globokih drevesnih duplih, večinoma listavcev (hrast, vrba, sadno drevje, lipa, jesen) z večjo količino drevesnega mulja, s katerim se hranijo ličinke. Razvoj poteka dve do tri ali celo štiri leta, odvisno od prehranske kvalitete mulja. Hranijo se z rastlinskim materialom in srkajo sladke drevesne sokove. So malo mobilni in se večinoma zadržujejo v bližini mesta razvoja, zaradi česar je za njegov obstoj pomembna bližina oz. gostota drevesnih dupel. Ta je zaradi delovanja človeka še največja prav v antropogenih okoljih kot so stari drevoredi, obrežna vrbovja ali visokodebelni sadovnjaki.	1407	21	Stopnja ohranjenosti vrste na območju je povprečna ali zmanjšana, populacija je (skoraj) izolirana na širšem območju razširjenosti.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>Upravljalvska cona Natura 2000 - cona koščaka</u> <u>SI3000338 Krka s pritoki:</u> Obrežna vegetacija reke Krke.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot	1390	22	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.			
drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>)	<u>SI3000152</u> <u>Vodena jama:</u> Jama Zijavka – Vodena jama (JK1366) oz. NV 41366 Zijavka je najdišče vrste.	Živi v jamah s temperaturo nižjo od 10°C, tudi v ledenicah in snežnih jamah. Prisotnost je verjetno močno odvisna od trenutnih mikroklimatskih razmer v jami. Lahko ga ogrozi direktno onesnaževanjem jam, z odlaganjem raznovrstnih odpadkov v vhodne dele jam in brezna ter onesnaževanje površinskih voda, ki se stekajo v jame.	72 ha	72	Stopnja ohranjenosti je odlično ohranjena, populacija je (skoraj) izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.

13 KARTNI IN PROSTORSKI DEL NAČRTA

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

Kartni del načrta

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritve ter ukrepe.

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 5.953,64 ha gozdov, od tega 98,2 % zasebnih gozdov, 1,5 % državnih gozdov in 0,3 % gozdov lokalnih skupnosti. Celotna GGE leži v občini Ivančna Gorica. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

2. Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze oziroma tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Zorn, M. 1974) in (Bončina in sod., 2021). Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Krka so le večnamenski gozdovi.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnje njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Območja Natura 2000: POO Šumberk, POO Vodena jama, POO Kraška jama, POO Globočec in POO Krka s pritoki.

Ekološko pomembna območja: EPO Šumberk, EPO Vodena jama, EPO Krka – reka in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Območja	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	6.103,82
Ekološko pomembna območja	4.134,96
Natura 2000	225,13
Naravne vrednote	108,59
Zavarovana območja	0,00
Upravljalvske cone	12,63
Cona koščaka (potoki)	12,63

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (2.031,42 ha) ima jakost ukrepanja od 11 do 15 %. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje, ki skupno predstavlja 4.090,90 ha. V skupini poseka redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	13,23	2.011,58	1.394,78	637,40	33,91
102 - pomladitveni posek	10,70	19,84	142,76	108,87	1.149,03
Skupaj	23,93	2.031,42	1.537,54	746,27	1.182,94

V okviru GGE je 374,91 ha gozdnih površin uvrščenih med mladovja ter 56,62 ha sestojev, pri katerih v tem desetletju ni predviden možni posek.

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 5,90 ha, nege 1.053,71 ha za varstvo pa smo predvideli 100 dnin.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjeveci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE območij za poenostavljeno izbiro drevja ni.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Novo mesto 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti 1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina v ha	Indeks v %
Pretekli gozdnogospodarski načrt	5.937,73	100,0
Novo določene gozdne površine	86,92	1,5
Novo izločene površine	39,10	0,7
Izkrčene površine v preteklem obdobju	31,91	0,5
Skupna površina gozda novega načrta	5.953,64	100,3
Površine v zaraščanju	76,01	-
Druga gozdna zemljišča	13,43	-

Razlogi za novo določene in novo izločene površine se nahajajo v prilagoditvi meje enote novemu zemljiško katastrskemu načrtu, v različni kvaliteti zarisa gozdne maske (novejše in kakovostnejše podlage) in v izločitvi javnih cest. Glavnina krčitev je nastala zaradi spremembe v kmetijska zemljišča, delno pa tudi zaradi gradnje objektov in daljnovoda.

2. Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1 : 25.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gozdarjenje z gozdovi.

Na Karti 2a so prikazana območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Takšnih površin je v enoti 280,7 ha.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica: Pregled površin večfunkcionalnih območij

Območje	Površina (ha)	Delež od gozdnega prostora (%)
1. območje	0,00	0,00
2. območje	0,00	0,00
3. območje	0,00	0,00
4. območje	0,00	0,00
Skupaj	0,00	0,00

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,
2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Na območju GGE Krka nismo prepoznali večfunkcionalnih območij.

3. Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	634,17	10,7
Velika intenzivnost	721,05	12,1
Srednja intenzivnost	3263,85	54,8
Majhna intenzivnost	1334,57	22,4
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	5.953,64	100,0

V enoti prevladujejo gozdovi z srednjo in majhno intenzivnostjo gospodarjenja. Gozdov z zelo veliko in veliko intenzivnostjo je malo. Gozdov brez načrtovanih ukrepov ni.

4 Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Vsi gozdovi v gozdnogospodarski enoti so večnamenski, zato v enoti ni ne varovalnih niti gozdov s posebnim namenom.

Karta ni izdelana, ker so v enoti samo večnamenski gozdovi.

5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

Gozdov za sanacijo v enoti nismo opredelili.

6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prosto živečih živali in biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1 : 25.000 je namenjena prikazu območij zimovališč, grmišč, pasišč in mirnih con.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina v ha	Delež v %
Mirne cone	888,8	14,9
Zimovališča	140,58	2,4
Grmišča	4,10	0,1
Pasišča	27,24	0,5
Koridorji	33,73	

Skupaj	1.060,72	17,8
--------	----------	------

Na karti 6b so v merilu 1 : 25.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v ha	Delež v %
Natura 2000	225,12	3,7
EPO	4.334,48	71,0

Površine in deleži so prikazani za celoten gozdni prostor.

Območja Natura 2000: POO Šumberk, POO Vodena jama, POO Kraška jama, POO Globočec in POO Krka s pritoki.

Ekološko pomembna območja: EPO Šumberk, EPO Vodena jama, EPO Krka – reka in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja gozdov po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	0,00	0,0
Vodovarstvena območja - občinski	1.893,92	31,8
Kopalne vode	0,00	0,0
Referenčni odseki vodotokov	0,00	0,0
Referenčni odsek na jezerih	0,00	0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih vodah	10,45	0,2
Vodna zemljišča stoječih celinskih vodah	0,01	0,0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,04	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	9,50	0,2
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	1,18	0,0
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	2,22	0,0
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,00	0,0
Območja redkih poplav	4,68	0,1
Območja zelo redkih poplav	8,10	0,1
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	1.376,05	23,1
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.174,26	36,5
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.842,99	31,0
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	372,19	6,3
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	324,52	5,5

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	13,05	0,2
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	30,97	0,5
Zahtevni zaščitni ukrepi	0,00	0,0
Strogo varovanje	0,00	0,0
Celotna površina GGE	5.953,64	100,0

8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE ni gozdov, kjer je krčenje prepovedano.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 4.487 ha, kar predstavlja 75,3 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je 1.466 ha, kar predstavlja 24,6 % površine gozdov.

9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

9a Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. P9b so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina,

mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest 61,8 km. Produktivna dolžina javnih cest je 51,9 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 19,3 m/ha. V GGE ni območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. P9c so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75% in kjer je možni posek večji od 4m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 581.4 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 100 m/ha. V GGE ni površin, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.